

●●●●●

జనార్దన్ రెడ్డి రామకృష్ణ శర్మ నర్సి
9.1.77
ప్రొఫెసర్ M.A.

E

7

03

93

७५.

52

32.

৬৩

22

2

42

2.7

25

15

10

10

10

2

శ్రీ శారదా ప్రియక స్మృత బద్ధాలయము
శ్రీ బద్ధా సరస్వతి శ్రీ శని దేవాలయముల్ని
(శ్రీ కంపకామగిరి కరము వారి అభ్యర్థములకు)
మరియు పర్వత - 502 270. జి|| పిదగి (జి. పి.)

పాలాశకర్మ

ఉపాశకర్మ

1. నోదానమ్

2. ప్రాణావర్యవ్రతమ్

3. సామ్యవ్రతమ్

4. ఆగ్నేయవ్రతమ్

5. వైశ్యదేవవ్రతమ్

6. స్నానకమ్

7. వివాహం

పాణిగ్రహణం

మహానంకల్పం

వ్రధానహోమమ్

ప్రవేశహోమం

స్థాలీపాకం

ఘృతపాసనం

స్వార్థమూస్య స్థాలీపాకం

సదస్యం

శేషహోమం

నమావేశనజపం

పాకెనతగవు

చతుర్థతగవు

కంఠ

కొట్నాలు

నాశబలి

ఓం నమః శివాయ

వేద
గ్రంథాలయం

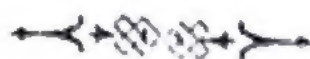
9666122140

ఉచిత పిడిఎఫ్ పుస్తకాలు

శ్రీమతః

కారదాండామై నమః

సంస్కారదీపిక.

శ్లో. బ్రహ్మస్వరూప ముదయే । మహ్యహ్నిత మహ్యారం
సాయం ద్యాయే త్సిదా విష్ణుం । త్రిమూర్తిం చ తివారం.
శునన్సంధానము.

గీ. పసుపు కుంకుమ బెల్లంబు • పండ్లుదబ్బు
వక్కలాకులు నూతనపత్తములును
పల్లవంబులు దియ్యంబు • పాత్రములును
పిండి బరహిస్సు నిద్రముల్ • పిదప నెయ్యి
పిద్ద మొనరించి సంకల్ప • సిద్ధుఁ దగును.

ప్రతి శుభకార్యమునకును ముందు సఫలజక్షిణాతాంబూలము
లను దోయిట పట్టుకొని తూర్పుముఖముగా నభ కైదురుగ నిలువబడి
ఈక్రింద చెప్పబోవు ననుకాశమును జెప్పి తరువార మంత్రముతో సర
స్వతీ ప్రార్థనము చేయవలెను.

మంత్రం॥ శ్రీ గురుభ్యో నమః హః ఓం॥ మమోక్షేవోచ్చి
హావేష్వస్తువయం శ్వేంధానాస్తనువంపుషేమ । మహ్యం నమం తాం
ప్రది శశ్చతస్త్రిస్తవయాధ్యక్షేణ పృతినాజయేమ । మమదేవావిహావే
సంతు సర్వణంద్రావంతో మరుతోవిష్ణుర్గ్నిః । మమాంతరిక్ష మురుగో

అది తేమమవ్యస్య అది
 ప్రాచీన మునునీమమవ్య
 వ్యతి వచ్చును దీచీవం సరస్వ
 తేమమవ్యస్వేత్యుత్తరతః ప్రాచీ
 నం దేవవిరావసువేతి
 ననుంతం.

చతుర్థిహితమాజ్యం గృహీ
 త్యా. ఏకం, ద్వీ, త్రిణే,
 చత్వారి, (పంచ.)

పాననాంతర దినము

~~చతుర్థి~~

వివాసా 2 కరణా దాగ్మ

1 శ్రీధి. (గ్రహాక్షు భూర్మ నైదుసార్లు గ్రహించుచుండవలెను.

కవతాఖ్యైం మత్త్రాఖ్యైం హోష్నాగ్మ -

మం! అమాశ్చగ్నేస్య నభిశస్తీశ్చ సత్యమిత్వేనుమా అసి

అయనామన సాధ్యోయసా హవ్యమూహిషేయానో ధేహి భేషజ్

||
 స్యాహో : అయసేగ్నయ ఇదం నమమ|

మం! (నృవేదాజ్యయాదాయ) భూర్భువస్సు వస్వాహో || ప్ర
 పతయ ఇదం నమమ |

మం! మహాహవిర్ హోతా | సత్యహవిరధ్వర్యుః | అయ

అదితేమమవ్యస్య అది
 దక్షిణమున నూనూన మాత్మ గాను
 అనుమతేమమవ్యస్య అది
 పడమట నుత్తరసమాత్మ గాను
 సరస్వతేమమవ్యస్య అది
 ఉత్తరమున నూర్పునమాత్మ గాను
 దేవవిరావసువ అది
 ఈశాన్యము మొద నీశాన్యమువరకు
 నుదకమును చల్లవలెను.

అనగా ఒకటి, రెండు, మూడు, నా
 అనుట ఇట్లాజ్య హోమములైన వ్య
 నాహుతు లన్నిటికిని నాల్గుసార్లు స్వ
 ముతో నృకునందు గ్రహించుకొని
 మంత్రాలెమందు హోమము చేయు
 చుండవలెను. పంచార్షేయులైనవ
 నైదుసార్లు గ్రహించుచుండవలెను.

పాతాళగ్నిం | అచ్యుతమనాదివచనా | అరాధ్యస్య శివప్రతి ధృష్ట్య
 శ్చయజ్ఞస్యాభిగతా | అయాస్య ఉద్ధారా | వాచస్పతే హృద్విధేరామకా |
 విధేమతే నామ | విధేస్త్వమ స్మాకం నామ | వాచస్పతి స్సమ మ
 పాత్ | మాతృ వ్యస్తంతు శ్చేదిమామనుష్యః | సమాదితే | సేమః
 పృథివ్యై స్వాహా | వాచస్పతయే బ్రహ్మణ ఇదం నమమ | అదితే స్తే |

మం॥ మనోజ్యోతిర్జ్వలతా మాద్యం విద్భిన్నం యజ్ఞగోనమినుం
 దధాతు | యా ఇష్టా ఉషసోని మృచిశ్చ తాస్సంద ధామి హవిషాఘృతేన
 స్వాహా | ఉషసోనిమృగిగ్భ్య ఇదం నమమ | ౪

మ॥ యదస్మిన్ యజ్ఞేఽంర గామమత్రతః కర్మహోవా |
 అనయా హుత్యా తచ్ఛమయామి సర్వత్యవ్యంతు దేవా
 ఆవృధంతాంఘృతేనస్వాహా | దేవేభ్య ఇదం నమమ || ౫

మం॥ త్రయస్త్రిగోశత్రం గోయేపతన్నిరే | యఇమం యజ
 గ్నస్వధయాదదంతే తేహంచ్చిన్నం ప్రత్యే త ద్దధామిస్వాహా ఘర్మ
 దేవాగ్ం అప్యేతుస్వాహా | దేవేభ్య ఇదం నమమ || ౬

మం॥ తంతుంతస్వచ్రజ సాభానుమన్వహిజ్యోతిష్మతః పథోరయ
 ధియాకృతాన్ | అనుల్బణావయతజో గువామహమనుర్భవ జనయాదై

౨. అగ్నిదా ర్థ్యార్థం అంతు మతి హోమంతరిత్యే
 అంతు మతి హోమంతరిత్యే

వైష్ణవం జనగ్ స్వాహా : । అగ్నియేతంతు మత ఇదం నమమ ॥

మం॥ ఉద్భవధ్యస్వాగ్నే ప్రతివాగ్య హేయమిష్టాహ్లాశ్చ వగంస్సృజ
భామయంచ । వుసా క్షిణవ్యక్తిస్తవపితరం యువానమన్వాతాగ్ం సీన్య
యితంతు మేతగ్ స్వాహా ॥ అగ్నియేతంతు మత ఇదం నమమ ॥

మం॥ ఉదుత మం వరుణపాశ మన్మదపాధమం విమధ్యనుగ్గళ
భాయ । అభావయమాదిత్య వ్రతేతవానాగసా అదితయే న్యామ
స్వాహా ॥ వరుణాయాదిత్యా యేదం న మమ ॥

మం॥ ఉద్వయంతమనన్పరి వశ్యంతో జ్యోతిరుత్తరం । దేవం
దేవతా నూర్య మగన్మజ్యోతిరుత్తమగ్ స్వాహా । నూర్యా యేదం న
మమ ॥

మం॥ ఉదుత్యం జాతవేదనం దేవం వహంతికేతవః । దృశే విహ్వ
య నూర్య స్వాహా । నూర్యా యేదం నమమ ॥

మం॥ చిత్రం దేవానాముదగాదనేకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యా
గ్నేః । ఆప్రాద్యా వాపృథివీ అంతర్ముగ్ం నూర్య ఆత్మాజగతస్తస్మత్
శ్చస్వాహా ॥ నూర్యా యేదం నమమ ॥

మం॥ అగ్నేభ్యావర్తిన్నుభిస ఆవతా స్వామిమావర్చసా । సన్యా

మధుర ప్రజయధనేనస్వాహా । అగ్నయేఽభ్యావర్తిన ఇదంనమమ ॥

మ॥ అగ్నే అంగిరశ్శతంశేనంభ్యా వృశస్సహస్రంఠి ఉపా వృ
తః । తాసాంహవ్య హోషేణ పునర్హోవప్తమా కృధిపునర్హోరయిమా
కృధిస్వాహా । అగ్నయేంగిరనఇదం నమమ॥

౧౪

మ॥ పునరుర్జానివర్తన్య పునరగ్న ఇహ యుహ । పునర్హః
సాహివిశ్వతస్వాహా । అగ్నయ ఇదంనమ ॥

౧౫

మ॥ సహరయ్యానివర్తస్వాగ్నే పిన్వస్వహరయా । విశ్వస్మి
నావిశ్వతస్పరిస్వాహా । అగ్నయ ఇదంనమమ ॥

౧౬

మ॥ (సృజేదాజ్యమావాయ)భూర్భువస్సువస్వాహా । ప్రజా
పతయ ఇదంనమను ॥

౧౭

ద్వాదశ గృహీతేనా జ్యేష్ఠనృచం పూరయిత్వా ।

ఏకం, ద్వే, త్రిణి, చత్వారి, పంచ, షడ్, సప్త, అష్ట, నవ, దశ, ఏకా
దశ, వ్యవశ, అని ప్రండ్రెందుసార్లు గృహించి

మ॥ సప్త జే అగ్నే నమధస్స ప్తజహ్వస్సప్తక్ నమస్సప్త హ
విప్రియాణి । సప్తసోత్రాస్సప్తధాతౌయ జంతి సప్తయో నీరావృణ
స్వాస్సుతేర స్వాహా॥ అగ్నయే సప్తవత ఇదం నమమ॥

౧౮

ఉత్తరవరిషేదనము చేయవలెను. ఎట్లనగా పూర్వవరిషేదనము
ముదిటి మూడింటికి అనుమత్యస్వయము. చోట 'అన్వయగ్నా' అను
ప్రముఖ అనుచోట ప్రాసాపి అనిన్ని చేయవలెను.

అనన (పునస్సంగాన) హోమేన భగవాన్సర్వార్థైః శ్రీమదే
శ్వర స్సుప్రీతాతు యేశ్వేశ్వరాత్పరామహుః ।

పునఃప్రాణానాయమ్యుపీత్యర్థం మహా పాననాంతరిరహః
ద్రవ్యదానం కరిష్యేతదంగ బ్రాహ్మణపూజాం కరిష్యే భాగశః అ
వోగంధాః అలంకారార్థాశ్చమే అక్షరాః సంత్విక్తతాః పకలారాధనైశ్చ
భవమన్తయజ్జాహ్వానాధ్యాయినో త్రాయశర్మణే ప్రతిగ్రహీత్రేత్రీమ
నోత్రస్యనామధేయస్య ధర్మపత్నీ సమేతస్యమహా పాననాంతరిరహః
మద్రవ్యంతుభ్యమహం సంప్రదదే సమమి వేదద్దానసాక్ష్యాన్యార్థం య
శక్తి దక్షిణాంతుభ్యమహం సంప్రదదేసమమి. పూర్వోక్తైశ్చంగుణైః
ర్థం అనకావా ననాంతరిరహోప ప్రియశ్చిత్తార్థం పునరా పాననాధికా
సిధ్యర్థం చ నప్త హోతారం హోష్యామి. అని ఉదకము స్పృశించి, పు
రవరిషేచనం శృత్వా చతుర్లపహితం గృహీత్వా ।

మం॥ మహాహవిర్ హోతానత్యహవిరభవద్భ్యుః । అచ్యుతపాతా

అగ్నిత్ । అచ్యుత మనాఉవచన్తా అరాధ్యవ్యశ్చావ్రతి ధృవ్యశ్చయ
స్థాభిగరా । అయాన్యఉద్ధాతా । వాచస్పతే హృద్విధేనామక । వి
ధేమతే నామ । విధన్త్యమస్మాకం నామ । వాచస్పతి స్వామమహా ।
మాదై వ్యన్తంతుశ్చేదీ మామనుష్యః । నమోదితే నమః పృథివ్యై
స్వాహా ॥ వాచస్పతియే బ్రహ్మణ ఇదం నమమి

అంతా ప్రకారము సంభాషించినట్లు అప్పుడు రక్షాక్షం వర్తమానము
 ద్వారా కొంతమందికి ఓం భూమిని శాసించుచున్నాము ।

అవరణము ఇదం నమమ | ఉత్తరపరిక్షాచనం కృత్యం ।

(ఈ సారి స్వర్ణశ్రద్ధాం మొదలు చతుస్సగర పర్యంతమును చేరి
పిమ్మల ప్రాంతానికి వచ్చినందున కొండలు పర్వాతములు చేరుచున్నాయి.
అది పర్వతము కాదు. అట్లు విడదినచో నేరూప్య విడదిన యగ్నిని
రేడుగ మోసము చేయుచుండగానే కనబడదు. పునస్సంధానము కా
గానే పర్వతము స్థాంతరము చేసుకొని పిమ్మల ప్రాంతానికి వచ్చినందున
చేరుకొనబడు.) అట్లైనగా.

పూర్వమును గూడ = ప్రత్యర్థం పునస్సంధానం గత్యేవాన్నిదాధ్యాత్వం
 రింతమును పూర్వపాకం శరీరే | వర్త్యవహంతి చరుక్ శ్రవణాత్పరి
 భూతమును పునఃసంధానం నోద్యాత్వ | ప్రతిష్ఠితమభిధూర్య | అగ్నిరు
 పసమమును ద్యాద్యభాగాంతే | దర్వామ్యమువస్తీర్య | చరుమధ్యాద్విర
 వదామును అభిధూర్య | హవిః పరిత్యజిధూరయతి |

1. ಅಕ್ಷಯ ಸೌಖ್ಯ | ಅಕ್ಷಯ ಇದಂ ಸುಖಂ

ప్రతి స్వ సువర్తిర్య చదుమధ్యాద్విరవదా యాభిభూర్యమాది:

10. 'తలంపలే న్యాహా' । అన్నయే తింతుమర ఇదం ॥

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః

మం॥ అగ్నేయేస్విష్టకృతే నావాహా॥ అగ్నేయేస్విష్టకృతే ఇవంసమం
 ఇథిసన్నహనం జయాది ప్రతిపద్యతే బర్హిస్సమంజసం కృత్యాశమా
 అహాహ్యా అస్మిన్ ప్రకృతే కర్మణీత్యాది - అహంభా అభినాదనో

(తరువాత బౌపానమును (వైశ్వదేవమును) చేసుకొనవలె
 బౌపానని విషయమును స్థాలీపాక విషయమును ముందు అగ్నేయ
 పాశమందు నిస్తరించు చున్నాను)

నూతన వస్త్రధారణము, విమ్మట ఆశీర్వాచనము, ఫల పూ
 నములు, మంగళహారతి.

- ౧ అనూశ్చ
- ౨ భూర్భువస్సువర్మ
- ౩ హవావిహితా
- ౪ మనోజ్యోతి
- ౫ ర్యదస్మిన్
- ౬ త్రయస్త్రిగ్ంశ
- ౭ త్తంతుంతస్వ
- ౮ న్నుద్భుధ్యస్వా
- ౯ దుతమ

- ౧౦ ముద్వయ
- ౧౧ ముదుర్వం
- ౧౨ చిత్రేందేవానా
- ౧౩ మగ్నేభ్యానర్తి
- ౧౪ న్నగ్నే అంగిరః
- ౧౫ పునయానా
- ౧౬ సహరయా
- ౧౭ భూర్భువస్సువ
- ౧౮ స్సప్తతే అగ్నే

అంతఃపురమునందును బయటనును సుఖమును కలుపుకొనియును
 వివిధములగు సుఖములను పొందుకొనియును సుఖమును కలుపుకొనియును
 వివిధములగు సుఖములను పొందుకొనియును సుఖమును కలుపుకొనియును
 వివిధములగు సుఖములను పొందుకొనియును సుఖమును కలుపుకొనియును

మ॥ యువవత్సరమునందును పరివర్తనమునందును సుఖమును కలుపుకొనియును
 వివిధములగు సుఖములను పొందుకొనియును సుఖమును కలుపుకొనియును
 వివిధములగు సుఖములను పొందుకొనియును సుఖమును కలుపుకొనియును
 వివిధములగు సుఖములను పొందుకొనియును సుఖమును కలుపుకొనియును

పుత్రుఁడు | అచ్యుతము | సభావ్యునము ||
 (వధూవరు లిద్దరును నూతనవస్త్రములు కట్టుకొని అచ్యుతము
 చేసి, సభావందనములు చేయవలెను. పిమ్మట బ్రహ్మగ్రంథి యీ శ్రీం
 యనువాచకమును చెప్పుచు వేయవలెను.)

మ॥ యోగక్షేమస్వస్థ్యైః | యుక్తం క్రియాతా ఆశీః కామే
 యుజ్యాతాశ్చ | ఆశిషస్సమృద్ధ్యైః | గ్రంథం గ్రహీతా ఆశిషః పవాన్యాం
 పరీక్షయాత్ | పుమాన్ పైగ్రంథిః | ప్రీతివత్సరం | మిథునము
 వాన్యశద్వజ్జీకరోతి | ప్రజననాయా | ప్రహయతే | ప్రజయావశుభిర్యజ
 మాన్ ||

మం॥ కరోమనేవ్రాజపత్యమూర్ఖయోచనుమతే । అనూహః
 పూర్ణోహయతామశ్లోకోపిశాచధీరః । పుమాకోస్తే పుష్కరోపారిరః పుమా
 ననుజాయతాం । తానిభద్రాద్రాణీనన్యమభాజనయంతునా । యానిభ
 ద్రాణీనన్యమభాజనయంతినః । నైస్త్యంపురాన్విందవ్యపావ్రసా
 న్నేనుకాథన । కామస్సమృద్ధ్యతామహ్యమపగాజితమేవమే । యంకా
 మంకామయేదేనతంమేవామోనమర్థయ॥

దక్షిణవరః॥ గర్భాదానముహూర్తస్సుముహూర్తౌఽస్తు । యాః
 ఫలిసిర్యా=నకలఫలావాప్తిరస్తు॥

ఏవంగుణ విశేషణవిశిష్టాయాం శుభరిథా శ్రీమాన్లోకైః=ప్రీత్య
 ర్థం గర్భాదానాంగ భూతమాభ్యుదయకం కర్మకరిష్యే । శ్రీమహావిష్ణు
 న్వయాపాయబ్రాహ్మణాయాభ్యుదయక బ్రాహ్మణ భోజనవ్రత్యామా
 య యథాశక్తి హిరణ్యంతుభ్యమహం సంప్రదదేనమను॥

తదంగకర్మణః పుణ్యాహం వాచయిష్యే॥

సోదకం కలశం తంతుల
 తాంబూలము క్తపాత్రేగా
 విధాయాచధీషు ప్రతిష్ఠాప్య
 బ్రాహ్మణాన్ పార్థయేత్॥

ఓం కర్మణః పుణ్యాహం
 భవంతో బ్రువంతు.

ఉనకముతోకూడిన కలశయందు వి
 యంతు తాంబూలముతోకూడిన నల్లెర
 మును కప్పి మూమిడిచిగుల్లమీన ఉంచి
 బ్రాహ్మణోత్తములను ప్రార్థించవలెను.

ఓనభ్యులారా మీరు పుణ్యాహ మా
 ర్తముల జనువండి. (క)

ఓం పుణ్యాహం కర్మ
జేఽస్తు॥
ఏవంతి॥

మం. యత్పుణ్యం=కురుశే

ఓం కర్మజేన్వస్తి భవంతో
బ్రువంతు॥

ఓం స్వస్తి కర్మజేఽస్తు॥
ఏవంతి॥

మం. నస్తి న ఇంద్రో=దధాతు
ఓం కర్మణుర్భుధ్యం భవం
తో బ్రువంతు॥

ఓం కర్మణుర్భుధ్యం ।
ఏవంతి॥

మం॥ ఋధ్యాస్మహ
వై॥=సంతితిస్తతి॥
ఋద్ధింభవంతో బ్రువంతు॥
ఋధ్యతామృద్ధివన్మృద్ధి ।
ముఖనమంకలశముద్ధగోత్

నీచైవ చేసిన కర్మకు పుణ్యాహ ము
గాక. (ప)

ఇట్లు మూడుసార్లు వచన ప్రతిపద
ములు జరుగవలెను.

ఈ మంత్రము పుణ్యాహవాచనము
దు చెప్పబడినది.

ఈ కర్మణః పుణ్యాహమందు శాంతి
మంత్రమును మీరు చదవండి. (క)

ఈ కర్మకు శాంతియగుగాక. (ప్ర)

ఇట్లు మూడుసార్లు

పుణ్యాహవాచనమందు చెప్పబడినది.

ఈ కర్మకు వృద్ధిమంత్రమును రెమరు

చదవండి. (క)

కర్మ వృద్ధియగుగాక. (ప్ర)

ఇట్లు మూడుసార్లు.

ఈమంత్రము పుణ్యాహవాచనమున

చెప్పబడినది.

ఋద్ధివాక్యములను పఠకుదురుగాక

ఋద్ధివృద్ధులు సమృద్ధములగుగాక. (ప్ర)

మూలనుతీసి ముఖమువరకు అకలశ

నత్రిముందు వాక్యములను చెప్పుచు వ్రగివాక్యంతమందును మరియొక
కలశలో కొంచెము కొంచె ముదక ముంచుచుండవలెను.

ఓం కర్మణః పుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు । వర్షశతేవంశూర్నమస్తు ॥ గో
త్రాభివృద్ధిరస్తు । శాంతిః పుష్టిశ్చాస్తు శుభగ్ం శుభమస్తు । పునరపిగో
త్రాహ్మజేధ్యశ్శుభం భవతు । సర్వసంపదస్తు ॥

మేనదేనాః=మార్జయంతాం కర్మణః పుణ్యాహవాచస ముగ్ర
జవ దక్షిణాం మానసాత్సానా పరిమితహిరణ్యం తుభ్యమహంసంవ్రజ
దేనమము (శుభగ్ంశుభం)

అ శీ ర్వ చ స మ్ .

మం యో నై లాంబ్రహ్మణో వేదలమ్మ శేనావృతాంపురీం తస్మై
బ్రహ్మచబ్రహ్మచ ఆయుఃకీర్తింప్రజాందదుః । భాగధేయై వై సంవ్రా
యతి । బ్రాహ్మణాల్ పేయఉద్ధరేత్ । బ్రాహ్మణో వై సర్వాదేవతాః ।
సర్వాభిరవై సం దేవతాభిరుద్ధరతి । యానభిర్వదేవతాస్తాస్సర్వావేదవిది
బ్రాహ్మణేనసంతితస్మాద్రాబ్రహ్మణేభ్యో వేదవిద్భ్యది వేదివేనమనుర్వార్యా
న్నాశ్శీలంశీర మేదేతావదేవతాఃప్రీణాతి ।

సర్వాస్త్వాలసంతరాయాయనర్వస్తామారిరార్యక్షత్త మమ పార్థ
వతినర్వస్త్వైవర్వవ్యజితై వ్యసర్వమేవ తేనాన్నతినర్వంజయతి ॥

శతంశ్చవశరదోవర్ధమాన ఇత్యన్విగమా భవతి శతమితి శతందీ
ర్ధమాయు ర్మరురిపనావర్ధయంతి శతమేనమేవ శతాత్మానం భవతి శత
మనంతరం భవతి శతమైశ్వర్యం భవతి శతమితి శతందీర్ధమాయుః ।

పుంసువనమ్.

(పురుష సంరక్షణమునకు శ్రేయము కర్మ.)

గి. పుంసువనమందుఁ గల్యణము , పౌత్రరణము
రెండుకలిసిన వాయులే , యుండు మట్టి
కొనయు వత్తము పడపోత , కొలుకు ముందు
రహినిఁ గూర్చుము దేవదా , త్రిములతోడ.

కాతకాపానం కృత్య, శరపత్రాశాసితృత్య, పుష్పాకూ వాచయ
కర్మ... ప్రజ్ఞాధం ప్రమతః... భర్తృపత్నీసమయస్య శ్రీయశ్చైవ పృథ్వి
భర్తృపత్నీం ఉత్తీ భ్రష్టమానశ్చిస్స నాభిక, మైఖిక, వాపపరికరాభ్య
స్థిపింశ పుంశూపతా సిన్ధి శస్త్రానోదయ ప్రతరాధ పరికరవ్యాధా
నిం పుంశువనం కర్మణా సన్ధి సమయోః ఉత్తరావరః

పూర్వోక్త = వీర్యరం పు
వనాం గర్భేన ఆవయోః
సంధిం రక్షాబంధనం కరి
త్య

గర్భాబంధన పూజాం శ్చ
యో విశ్వేతాశే = బంధనే
మకతే వధ్యోః
పూర్వాపూ సగర్భావతః

పుంసువనమున కవయవము గనుక
మాయున్దటకు రక్షణనిమిత్త ము రక్షాబం
ధనములను కట్టుచున్నాను.

గర్భాబంధనములకు పూజనీయము ఈ
సాంప్రదాయముతో తాను విశిష్టగిరి పురోహి
తునిచే కట్టించుకొని రెండవ మంత్ర
ము చెప్పి భాగ్య యెడనుచేరి; తాను
కట్టువలెను.

ప్రశ్న... సమయము ప్రాంతమునకు వచ్చినప్పుడు...
...మొదటి... రెండవ... మూడవ... నాల్గవ...
...పంచమ... ఆరవ... ఏడవ... ఎనిమిదవ...
...దశమ...

రక్షణబంధనమును
స్పృహనునును
భూమ్యవస్సు వర్ణం=ఇత
రబద్ధం॥

శ్లో. ఫలద్యయేన సంయు
తం వటాంకురం దృవత్పుత్రే॥
సుపాయనాయ వస్త్రకం ధీ
పే త్సహావ పుంసువే॥

అప్రచ్ఛిన్నాగ్ని=అజ్య
భాగాంతే ధారాదదాతున ఇ
త్యస్తాభిర్ముత్సావ్॥

ఇథ్యవస్సువానం జయాది
సాగ్నిష్ఠ్యైర్థం హుత్వా ద
గ్వావధీననక్తి=అవాంభోల
భివాదయే॥

నూ. అననస్నాతయా
సుహార్యా దృవత్పుత్రే దృ
వత్పుత్రేణ స్వేషయిత్వా ప
రిచ్ఛేద్య

అవరేణాగ్నిం ప్రాచీమ
భూవాం నిపాత్య ఉత్తరేణయ

రక్షణబంధనములు నిగిరించిన వేళ ఈ
చిదగుగాక. (వర్ణం)

తౌపాననాగ్నియందు 'భూమ్యవస్సు
వర్ణం' మొదలు దేవపాత్రాసాదక వి
ఠకు చేయవలెను.

జంటవండ్లలో కూడిన మట్టిపిగుడ్డ,
కల్వము, పొత్రము, వడపోతకు వస్త్రము
న్ను, పుంసుననమందు దేవపాత్రా
వృక్షస్పృహదులతో కూడ నొక్కమా
గా నుంచవలెను.

పనిత్రము కట్టుట మొదలు సోమా
యస్వాహా వఱకు చేసి ధారాదదాతు
మొదలుగాగల యెనిమిది హోమము
ను చేయవలెను. (పుంసువనసీమంత తొ
లముల కివియే హోమములు గనుక ః
టిని ముందు చొలమందు చెప్పెదను)

అజ్యస్విష్టకృత్తువఱకు జయాదుల
హోమముచేసి, పిమ్మట నాగ్నేయస్థా
పాతములోనలేనే కొనవఱకు చేయవలెను

అనంతరము రజస్వలకాని కన్యక
కల్వముందు పొత్రముతో నాజంట ప
క్షిణులకొనలు నూరించి, నూతనవస్త్ర
ముతో వడపోయించి,

అగ్నికి పక్షిమట గావత్తిని (వర్ణం
విని) భూమ్యవస్సుగా మోవలెను

అమంగుఁ దక్షిణే నాసి
శాచ్చిద్రవనయః॥

దున్ను వరుండజేసి, ఈశ్రీంది యజ్ఞస్స
సెప్పి, తన బొట్టనవేల్చితో కుశిము
శిశు రి. ధ్రుమిలో గర్భమునకు దగున
గర్భమునకు పిండవలెను. (అరసము
ను అమ యునుయరాదు.)

మం॥ పుంసవనముసి । అభిష్టావాంఛితభిరభిమృశామిదశిమా
స్యాయనూలేవే । యజ్ఞ వసామఃపవతేయధానముద్రవజతి । ఏనంతేగర్భ
ఏతసుసహజ రాయుగానిష్కష్య ॥॥ వ్రతిభిష్టత్వాయపిబ్రహ్మవర్చసి
యశసీవీర్యన్నాద్యే । దశిమాసాంశ్రవణయానోధాతాహితధాన్యతం ।
వతుగర్భాత్కీలోశ్చవోజనంత్యాః । ఆయమనీర్యమయతెగర్భమాపా
దేనీస్సరస్వతీః ॥॥ వతుగర్భాత్కీలోశ్చవోజనంత్యాః । తలదేవపద్య
స్వసమాన్తేస్సనీనోదలం । స్థితిరేవపద్యస్వసమాన్తేస్సనీనోదలం
బుద్ధిమోక్షాదుః । స్థితిరేవపద్యస్వసమాన్తేస్సనీనోదలం ॥॥ (అరసే
సర్వతీ) (అశీరిగననము, ఫలపదానములు, హరిత)

సూ॥ పుంసవనమునవ్యక్త
గర్భ తిష్ఠ్యే, స్వక్రోధస్వ
యోచితము దీనినా బాహ్య
తలస్థవ్యమగ్నింజేయగానా
హరితే ।

పుంసవనమునీయుటకు గర్భనతియని
స్వప్తము కాగా పుష్కళా నక్షత్రమున
జేయదలచి, సూర్యుగగాని, ఉత్తరముగ
నాన పడిరించిన జాలవండ్లుగల ముక్తి
నిగుర్తు దేవతము.

శ్లో॥ అన్వారభ్య వధూం
పూర్వం హోమ స్సీమంతవ
ద్భవేత్ । వహరోపి చనంప్రా
హ్మోవిశేషశ్చ సన్స్మృతః ॥

సీమంతోన్నయనంకర్మయ
స్మిన్నకదినభవేత్ । త్రిపుం
సువనం చేత్తు పూర్వాపుంసు
ననక్రియా ॥

ద్వితీ యేచ తృతీ యేచ
మాసిపుంసువనంభవేత్ । వ్య
క్తేగర్భ భవేత్కార్యం సీ
మంతేన సహాధనా ।

నధువును సంబంధించిన కర్మగముక
దక్షిణ వధువుగా సీమంతములో వలెన
హోమము చేయవలెను. గాని పరిధిని
హారము నంప్రానిహోమము దీనిలో సభి
కములు.

పుంసువన సీమంతములు రెండు నా
క్క-నాడు చేయవలసినదిచిహ్నము పుంసు
పుంసువనముచేసి, విమ్మలు సీమంత మా
చరించవలెను.

గర్భము స్థిరపడిన రెండు మాడు
మాసములలో గాని సీమంత దినమున
గాని పుంసువనము చేయవలెను.

సీమంతోన్నయనమ్

(పాపిడి నగదువ్రుట)

గీ. మందుఁ గూర్చుము సీమంత . మునకు బ్రహ్మ
మేదికాయలగుత్తియు . మూఁదువచ్చి
కట్ట లేదుముల్ దారము . కలికి మొలక
లేరుపడినట్టి యవలును . నెఱుక మెఱయ.

ప్రారంభ పాఠనం కృత్యం | గణపతి పూజాం కృత్యం | పునా

హం వాచయిచ్చాఁ. ఇహ వర్షః ప్రృథ్వీధేం భర్తృపతిసమేతస్య
త్రయిష్యుభి శుభ్రీధేం. మథర్తుపచ్చాః కర్షాభి శుభ్రీ పరిపథే పిత్తి
శుభ్రీరప్రియా త్రిలక్ష్మీ భూత రాక్షసి గుణ దూర నిరసన క్షే
సకల సోభాస్వ నివాస మహా లక్ష్మీ సమావేశన భారా ప్రతి కర్షం
గర్భ సమక్షేప ఏనా నిబర్హణ భారా త్రిపరమశ్రేష్ఠప్రీతీధేం మచ్చుచి
నీమహా సూయ నాశ్విం కర్మ కరిష్యే చంద్రావరః. ఇహ యోగక్షే
రక్షిబక్షేనం కరిష్యే సునః హేచనాభాష్ట్ర సోమహా నీయనాంగ త్రిభువనయః
తేజిదః పుణ్యహం హ మిశ్చితే - భూభువస్సుతం - - - విధిసలిచా విచ

శ్లో॥ యవాన్వి గూఢాన్
శలీ సపుంజాన్ గ్లప్సయ
వానామపిబంధనం చ | ఏతా
ని సీమంతనిధౌ వ్రయుంజ్యా
త్సాత్సాగిసాగంభలు మాను
మాని

మొలచిన యవధాన్యమును, ఏమ
పందిముల్లును, శి బర్హిస్సుకట్టలను, మేడి
కాయలగుత్తియు, యవలను దండ గు
చ్చుటకు దారమును సీమంతకర్మయంతు
గేవగాపాత్ర లైన స్పృశ్యపామలతో
గూడ నాసాదన చేయవలెను. ఇవి మును
ష్య పాత్రలు.

అట్లుగాను అర్చనలు చేసి అర్చనలయందు
మన ఇంద్రునియొక్క పుణ్యమును గానము చేసి

అభివాదము

అతిసుముఖము

మః అమరేంద్రాగ్ర ప్రాచీ
ముపవేశ్య ప్రాచీన శిల్యా
త్రిభువనపుంజనః శిలామగ్ని
ప్రసవతి యోగ్యం సీమంతి ము
న్నయతి వ్యాప్యతీభి రుక్త
రాభ్యాం చ॥

విష్ణుని అర్చనలు చేసి
అగ్నికి వడములు భార్యను ప్రాప్తము
గా గూర్చుండెడి మూలము నిష్కలము
లుగల ఏనుమున్నునోడు, కి బుద్ధి
యోగ, ప్రాచీన విద్యలును
అదగా ఇవి యన్నయల కను కున్న
నో వాపిగిని పెరి రేపవలెను. మూల
వ్యాప్యతులను, మై నడుమనగ్ని
ను పెప్పినదియవలె చేయవలెను.

మః ధూ॥ భువ॥ సువ॥ రాకామహాగం మహాహామహా

హువేశ్యగామనస్సుధగా బోధతుత్యనో సీవ్య కృష్ణమాహావ్య
మానయాదదాతువీరగం శతనాయముక్త్యం యాస్తా గమనము
స్సపేశనాయాభిర్దదాసిదానుపేవసూని । రాభిర్దాతద్యమహావీర
హినహానహావగం సుధగరరాం॥

తేరేవనాభిప్రదేశ మా
రభోర్ధ్వం శిరః కేశమధ్యస్థ
సీమంతరేఖాంత మున్నీయ
తత్పుంజం ప్రతీచీనం విరన్యా
పడిపన్ను శేల్॥

మై జెప్పిన కట్టినదితో బాధివలె
ముముదము పెరి రావెద్ది కరమును
క్క బాబు నడుమనున్న వానినాడును
తుడిది అకట్టను పడనుటను బాధి
ఉదకము ముట్టవలెను.

గ్రామమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు
నా సీమంతోన్నయనం. ఇదిగ
మూల పూర్వ పూర్వమున
ప్రసాదమున మిదిగా.

మూలమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు
యెక్కడ నాకును అది పుణ్యక్షేత్రమునకు
భావించవలెను. దేవుడు ముగ్ధముగా
ముదటిది పాల్వనము మందున్న బ్రహ్మ
క్షేత్రమునకు పుణ్యము. ఇదిగ
దేశమును ప్రసాదమున చదివెము.

మూలమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు
అసీమాన్తము గానమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు
మూలమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు
మూలమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు

మూలమునకు పుణ్యక్షేత్రము
పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రము
పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రము
పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రము
పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రము
(అశీర్వాచనం)

వాచా యచ్చత్యా సత్
త్రేభ్యః ఉదితేషు సత్తే
షు పాశ్రీచీ ముదీచీం వాదిశ
మువనిష్కమ్యవత్సమ స్వా
రభ్య వ్యాహృతే శ్చపిత్వా
వాచం విన్యసేత్॥

—• కారకలు •—

మూలమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు
పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు

ఏనదీతరవాసు లానదీనామమున కొ
నను శీర్షవలెను.

మూలమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు
పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు
పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు పుణ్యక్షేత్రమునకు

దంపతులిద్దఱు సత్త్రవర్షన మగున
అను మూసము బూచి లేరువారె తూర్పు
సకుగాని ఉత్తరమునకుగాని యిద్దఱును
పడిది, అవు చూడను ముట్టుకొని 'ఓం
భూ! భువ! సువ!' అనునీటిని జరిపి,
మూసమును విడువవలెను.

సీమంతోన్నయన మను కర్మ కొలి
చూలున నాలవనెలలో నడుగ. ౨౫.

مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

అందుచేతనే నీమంత్రియు
నీమంత్రియునకు గొడవలు వచ్చి
మంచిలోని యెవను నీమంత్రియు
వలసియుండును.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

అనువదీతప్రాయశ్చత్తమ్.

(అర్జునుని ముగ్ధుడగు అవినయమునకు జరుగవలసిన చాల
 అపరాధములను యుక్త కాలమున జరిగినవలన జేయుచున్నప్పుడు)

1. పాపము, నిరసన, ద్వేషము, అపహేళన, అపరాధము
 2. అపరాధము, నిరసన, ద్వేషము, అపహేళన, అపరాధము
 3. అపరాధము, నిరసన, ద్వేషము, అపహేళన, అపరాధము
 4. అపరాధము, నిరసన, ద్వేషము, అపహేళన, అపరాధము
 5. అపరాధము, నిరసన, ద్వేషము, అపహేళన, అపరాధము

అయిదు ముహూర్త స్తు ముహూర్త స్తు.

అచ్యుత యశ్విన్ నామహాచార్యంశ్రీ పరమేశ్వర ప్రత్యర్థం
నామహాచార్యయశ్విన్ శ్రీ పరమేశ్వర నామకరణాన్ని పాశన
చార్యులయినాత్మక కర్మకర్తవ్యమైన వ్యయమున వ్రదంగిత్విన తదాచ
మర్త్యకర్మ కర్మకర్తవ్యం కార్యకర్త మధ్యదయార్థం చ మహాచార్య సహా వ్యసి

పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే॥ అథా నిర్వహ్యవరీసమాన్వయం కథ్యం॥
పూజాం కరిష్యే॥ గణపతిపూజాం కృత్వా । పుణ్యాహం వాచయిత్వా॥

ఏవం-శ్రీవరమేశ్వర వీ
త్వత్తం మమ కుమారస్య జ
న్మాభ్యాసాజ్జన్మ ప్రభృ త్యే
నిర్వహ్యవరీసయన వర్యంతం
మధ్యే సంభావితానాం పా
సానాం మార్త్య స్వస్వపాన తి
త్వన్మూర్తి । వర్యుషితాన్న
భోజనోద్భిష్టాన్నభోజన న
మాభోజన । కామచార కామ
వాదాభక్యభక్యకాభో
జ్యభోజనా ౭ లేహ్యా లేహ
నా ౭ పేయసానా ౭ స్పృశ్య స్పృ
శకా । నజాతీయ విజాతీయ
నహచరక్రీడా వల్లవసంస్పర్శ
నాది । మూత్రపురీషో త్సర్జ
నాది నిత్య తాగ్రకౌచాభాన
ప్రభృతీనాం ।

మృత్యుకాలమున

స్వగృహాంతర బాహ్యకర్మ
నామకరణాన్నప్రాశనాది క
ర్మణాం తత్తత్కాలాతీతాత్
యోగోపన్యమజని తద్దోషప
రిహారాగ్నం । మమ సావిత్రి
ప్రవాస యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం

నాకుమారునియుక్క- ప్రసవాపేదన,
జన్మముముద లీచౌలోపనయనములనను
కు సంభవించిన పాపములలో, అకాల
మృదు, తల్లిపాలు త్రాగికుట, నిలచి
పూత్రము పొందుట, పొలితోహన న
దీనయన్నము పొందుట, నింగిలిషుము గిలు
ట, మఱియుకరితో నేకపాత్రయందు భా
జించుట, స్వచ్ఛగా దిరుగుట, స్వచ్ఛగా
కూటాదుట, తినరానివి తినుట, కాని
కూడును దినుట, నాకరానిది నాకుట,
త్రాగరానిది త్రాగికుట, ముట్టరానిది
ముట్టుట, తనజాతి ఇతరజాతి యను భేద
ము లేక వారితో గలసి తిరుగుట, అట
లాడుట, పాటలు బాడుట, మున్నకొ
నుట మొదలగువాటికిన్ని, మూత్రపురీష
ములు విడుచునపు యాకాలములందు
క్షేయదగిన స్నానప్రసాదనాదులు చేయ
వందుటకున్న,

నామలిమము జెప్పబడిన చాతకర
ము, నామకరణము, అన్నప్రాశనము
మొదలగుకర్మలకు యుక్తకాల మతిక
మించుటవలన సంభవించినపాపము పోష
నిని యున్ను, నాకు సావిత్రి మవదేవ
య నర్చిత సిద్ధించుటకున్న,

మమకుమారస్య సావిత్రివతి
గ్రహణయోగ్యతాసిద్ధ్యర్థంచ
యథాశక్తి మథనర్పణమ్
త్వాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥

పరివర్త్యైగాం గృహీత్వా
ఆత్మవ్రతక్షీణత్రయం కృత్వా

నా కుమారునకు సావిత్రి నువదేశమును
నర్హత కలుగుటకున్ను,
నాశక్తి నిర్భయమునను సమ్యక్
విర్ణయింపబడిన ప్రాయశ్చిత్తమును జేయు
చున్నాను.

నభ కీయవలసిన దక్షిణను బట్టుకొని
మూడు వ్రదక్షిణములు చేయవలెను.

నమస్త సంపత్నమవాప్తి - ఇవస్తీ కృత్య । మమకుమారస్య చ
న్మాభ్యాసాజ్ఞస్య వ్రత్యత్యే తత్త గావర్ణంతం మార్త్యస్తవ్యపానాదిభ్యస్స
శ్వభ్యః పాపేభ్యో విముక్తోభూయాదిత్యేషా నభానుగృహ్యతు మమ
కుమారస్యవనయనాధికార సిద్ధి రస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు॥ ౪॥ ఉప
సయనాధికార సిద్ధిరస్తు ॥ ౫॥

ఏవం-ప్రీత్యర్థం మమకుమారస్య శరీరశుభ్యర్థం స్వర్ణాభ్యధాన్య
కృత్వా గ్రాచరిష్యే॥ కృత్రుత్రీయం కృత్వా ।

పూర్వోక్త వంగుణవిశేషణ వినిష్టాదుం శుభతిథౌ మయాశ్చ
స్తే తథి స్వర్ణాభ్యధాన్యశ్చత్తై ర్భగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీమహావిష్ణు
స్సుప్రసిద్ధి స్సుప్రసన్నో వంద్యోభవత్ ॥ మమకుమారస్యశరీర శుభ్యర్థం
తిథి వంతో బ్రువంతు॥ ౪॥ శరీరశుద్ధిరస్తు॥ ౫॥

ఏవం-ప్రీత్యర్థం జాతకర్మ
నామకరణాన్న ప్రాశస చౌ
లాస తత్త త్కాల విహితాస
నేమాం తత్త త్కాల తత్త
న్యోదోష స్సమజని తత్తోష
పరిహారార్థం॥

జాతకర్మ, నామకరణ, అన్నప్రీ
తన, చౌలాసములు నిధింపబడిన కాలము
తెగ్గిమిలచుటచేత నచ్చిన దోషము నొ
ప్పుటకున్ను,

తైఃకర్మభిర్దమనా... రన్తాత్మం... కమాచార్యుర్యి... సిద్ధర్థంచ పాహిత... హామం కరిష్యే.

అర్థమితి నాకమాదునిమందు వం... నాకాచార్యుః... పాహిత... చేయుచున్నాను.

స్థండిలోల్లభనాది చతు... మ్పాత్రప్రయోగం కుర్యాత్.

స్థండిలోల్లభనమ మొదలు చతుస్పా... ప్రయోగము చేయవలెను.

పూర్వం రిషేచను కృత్వా చతుర్భుజీతం గృహీత్వా

మం... పునర్యాజ్ఞానివర... ఇవాయమా.

పునర్నః పాహివిశ్వతస్త్వాహః । అగ్నయ ఇదం నమమః ।

సహరయ్యానివర... విశ్వత్స్వియా వి

త్వరస్పరిస్త్వాహః । అగ్నయ ఇదం నమమః ।

భూరగ్న యేచ పృథివ్యేచ మహలేచ స్త్వాహః ।

అగ్నయే పృథివ్యేమహర ఇదం నమమః ।

భువోనాయతే చాగ్నితాయచ మహలేచ స్త్వాహః ।

నాయతేరితాయ మహర ఇదం నమమః ।

సువరాదిత్యాయచ దితేచ మహలేచ స్త్వాహః ।

అదిత్యాయ దితేసుహగ ఇదం నమమః ।

భూర్భువస్సుచక్రగ్రహసంపదాత్ ప్రత్యేక్యశ్చదిక్ష్వశ్చమహలేచ స్త్వాహః ।

చంద్రమసే సర్వేభ్యో దోష్ట్యమహగ ఇదం నమమః ।

పాహినో అగ్నవనసే స్వాహా॥ అగ్నవనస ఇదం నమమ॥ 2

పాహినో విశ్వవేదసే స్వాహా॥ విశ్వవేదస ఇదం నమమ॥ 3

యజ్ఞం పాహి విభావసో స్వాహా॥ విభావనస ఇదం నమమ॥ 4

సర్వం పాహి శతశ్రతో స్వాహా॥ శతశ్రతస ఇదం నమమ॥ 5

పాహినో అగ్నవకయా॥ పాహ్యుతి ద్వితీయయా॥ పాహ్యూర్జం

తృతీయయా॥ పాహిగీర్భిశ్చత సృభిర్వసో స్వాహా॥ సనవఇదం నమమ॥

పునరుద్ధా=విశ్వతస్స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥ 6

సహరయ్యా=విశ్వతస్పరిస్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥ 7

నానాప్రకారేణ=సర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥ ఓం భూర్భువస్సు

స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ॥ ఉత్తరపరిషేచనం కృత్వా॥

అననపాహి త్రయోదశహోమేన భగవాన్సర్వాత్మకః శ్రీయజ్ఞే
శ్వరస్సుప్రీణాతు॥ యజ్ఞేశ్వరార్పణమస్తు॥ నమః॥ శ్రీధాం=అహంభో
అభినాదయే॥

[చిట్ట] పునరుద్ధా, సహరయ్యా, భూరగ్నయే, భువో వాయ
వే, సునరాదిత్యాయ, భూర్భువస్సువః, పాహినో అగ్నే, పాహినో
విశ్వవేదసే, యజ్ఞం పాహి, సర్వం పాహి, పాహినో అగ్నవకయా,
పునరుద్ధా, సహరయ్యేతి త్రయోదశ॥

స మా ప్త ము.

జాతకర్త

(పుట్టిన పెంటన చేయు సంస్కారము)

॥ జాతకర్తకు మధుమృత . స్వర్ణములును
దధియుఁ దవుడును నావాలఁ . దగ నమర్చి
నామకరణంబునకుఁ దగు . నవ్యరేను
దుగ్ధములు సిద్ధముగఁ జేయు . దురు మనీషి ।

శశవాయస్వాహ-శ్రీవరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం మద్ధర్మవర్ణాంతర
కుమారస్య జాతకర్మ కరిష్యే । జాతం వాత్సుప్రణాళిమృత్యు

శాపిణి నక్షత్ర బాహస్వ కుమారస్య గర్భాంబు తాన నిశిత దా
పరివరణ భం బాహ కర్తృణా పక్షి సకరిష్యే (మృ) బాహ వాత్సు
శా పుష్క

బ

మం॥ దివస్వరీ వ్రధమంజక్షే అగ్నిరస్మద్ద్విరీయం పరిణామేదా ।
ర్పరీయ ముప్పువృక్షగా అజప్రమం ఛావవనం జరతేస్వాధి । విద్యాతే
అగ్నేతే ఛాత్రయాణి విద్యాతే నద్మవిభృతంపురుతా) । విద్యాతే నా
మసరమం గుహయాద్విద్యారముత్సం యతలబగంధ । నముద్రేర్యావృ
మగా అప్సంవెర్నచతు ఈధద్వి అగ్నేతాధన । ర్పరీయేర్వా ॥౧॥

రచసిత్తవాగ్ం సమృద్ధియో నానుహిమా అహిన్వన్ । అగ్గిం దద
 గ్నిస్తనయన్నిచద్యాః తామా రేపిహద్యిరు ధన్వమంజన్ । వద్యోజ్జ
 నోవిహిమిద్ధో అభ్యదారోదనీభానునాభాత్వంతః । ఉశిక్వావగో అరతి
 స్సుమేధామరే వృగ్నిరమృతో నిధాయ । ఇయర్థి ధూమమరుషం భరిత్ర
 నుచ్చక్రిగ శోచిషాద్యామిషత్ । విశ్వవ్యశేతుర్భువనస్య గగ్భః ॥౨॥
 రోదసి అపృణాజ్జాయమానః । వీడుం చిదద్రమభినర్పరాయం జనాయ
 దగ్నిమయజుత వంచ । శ్రీగామదారోధరుగోరయీగాం మనీషాగాం
 ప్రార్థనాస్సమగోపాః । వసోస్సూనస్సహసా అపురాహవిభాత్వగ్ని
 వసామిధానః । యస్తే అద్యకృణ వద్భద్రశీచేఽపూవం దేవభృతవంత
 మగ్నై । పృతన్నయ వ్రతరాం వస్యాఅచ్ఛాభిద్యున్నుం దేవభక్తం య
 విష్ణు । ॥౩॥ తంభజ సాశ్రవసేవృగ్న ఉక్తఉక్త అభజశన్యమానే । పృ
 యస్సూర్యే ప్రియోలగ్నా భవాత్యుజ్జ తేనభినదమజ్జపిత్రైః । త్వమ
 గ్నైయ జమానాఅనుద్యూన్ విశ్వావసూనిదధిరే వార్యాణి । త్వయాన
 హద్రవిణమిచ్ఛమానా వ్రజం గోమంతము శిశోవివపుః । దృశానోద
 క్షుజిర్వావ్యవ్యద్యౌద్ధుర్మర్షమాయుశ్రియేరుచానః । అగ్నిరమృతో అభ
 వద్వయోభిర్యదేనం ద్యౌరజనయత్సురేతా ॥౪॥ (అంతేనకృదభిమృతతి)

నూ॥ ఉత్తరేణామిహమన్యో ఆనాయ॥

(ఈక్రిందిమంత్రము చెప్పి తనముడిగా శిశువు నుంచుకొనవలెను)

మం॥ అస్మిన్నహగ్ం నవావ్రః పుష్యామ్యేనమానాన్వేవశే॥

నూ॥ ఉత్తరాభ్యా మభిమంత్రిణం॥

(ఈక్రింది రాదునుంత్రిములు జెప్పి శిశువీరిప్పున సభిమంత్రిణము చేయవలెను.)

మం॥ అంగోదంగాత్సంభవసి హృదయాభిజాయతే । ఆత్మావై

పుత్రవామాసి నజీవశరవత్సరణం॥ అభ్యాభవతిశుక్లం హిరణ్యమస్త్రై

రంభవ । పశూనాంత్వా హింకారేణాభి జ్ఞామికాహిణ॥ ౨॥

నూ॥ రాభ్యామేవ మూర్ధన్యవహ్రిణం॥ రాభ్యామేవ దక్షిణ

(పై రెండుమంత్రముల జెప్పి శిశువును మూర్కొనవలెను. ఆ మంత్రిములనే కుడిచవిలో జపించవలెను.)

నూ॥ మధుఘృతమితిసగ్ం నృద్య తస్మిన్ దక్షేణహిరణ్యం చివ్ర

ర్యం బధ్వైచదామోత్తరై ర్మంత్రైః ఖమారం ప్రాశయిత్వా॥
(తేనను, నేతిని గలిపి, చాచి బిడ్డినున్నచేత వ్రేలుముడివేసి పట్టుకొనబడినబంగారముతో దీసికొని పై మంత్రిముల జెప్పి, పిల్లవానిని ప్రాశన చేయించవలెను.)

మం॥ మేధాంతే దేవస్సనితా మేధాం దేవీ శురస్వతీ । మేధాంతే

శశ్వినో దేవావాగతాం పుష్కరవ్రజా॥ త్వయిమేధాం త్వయివ్రజాం

స్వయ్యగ్నిస్తే జోదధాతు ర్వయ్యమేధాం ర్వయ్యప్రజాం ర్వయ్యోద్ర
 ధావ్యయం దధాతు ర్వయ్యమేధాం ర్వయ్యప్రజాం ర్వయ్యసూక్ష్మధా
 వ్యయం దధాతు

సూ॥ ప్రాశసం చతుర్థామంతేనకృతేన
 (రమత్రములు చెప్పినతరువాత ప్రాశస మొక్కమూలే చేయించవలెను)

సూ॥ ఉత్తరాభిః పంచభిస్సన్నవ యితన్తి
 (త్రిందియైదుమంత్రిములు చెప్పి స్నానము చేయించవలెను—అనగా
 మూర్ధనము.)

మ॥ త్తేత్రియై ర్వానిరర్తై ర్వాద్యుగ్రహామం దాదివదిగ
 న్య పాశాత్ । అనాగనం బ్రహ్మతేర్వా కరోమి శవతేర్వావాప్యధి
 ఉభే యమే ॥ శంతే అగ్నిస్సహద్భిరస్తుశం ద్యావావృధివ హావధిః ।
 శమంగరితగం నహవాతేనతేశంతేచరేనః ప్రదిశోభవంతు యాదైవీ
 రిన్త్రః ప్రదిశోవారివత్సరభిసూర్యోవిచచ్ఛి । తాసాంర్వాజరసలదధాది
 ప్రియమ్మపతు నిరర్తం వరాహః (మ)॥ అమోదియమ్మోద్ధురిరాదవ
 ర్త్యదృహః పాశాన్నిరర్తై ర్వాచోదమోది । అహలవర్తి ముదిద్యోస్యవ
 మప్యభూద్భజేనుక్యతస్యలోకే నూర్యద్దురం తమహ గ్రాహ్యయద్ద
 వాలముంచస్సస్య జన్వ్యసనః । ఏవదుహుమం త్త్రైర్వాజ్జాది శగం

మం॥ యథామే స్త్యేదయం దివిచంద్రమసి శ్రితం । తద్భు
 వశ్యం మాహం పౌత్రమఘో రుదం । యశేనుశ మేహృదయం నేహ
 హం తత్ప్రహరతే । వేదామతస్యతే నయం మాహం పౌత్రమఘో
 రుదం॥

సూ॥ ఉత్తరేణ యజమా సంవిష్టం॥

(అముట్టుకొనినచోట లల్లిచే శిశువును పరుండబెట్టించవలెను.)

మం॥ నామయతి నరుదతియత్రవయం నదామసి యత్రచాభి

మృశామసి॥

సూ॥ ఉత్తరేణ యజమాశిరస్త ఉదకుంధం నిధాయ॥

(ముందు యజస్సుచెప్పి శిశువుయొక్క శిరస్సునకు నమీవమున్న
 ఉదకుంధ ముంచవలెను.)

మం॥ అస్మస్తేమభాగ్రతరత్యాగ్ం సినిశికోనుదధ్యం॥

సూ॥ సర్వపాన్ ఫలీకరణమిళా నంజలెనోరైరై స్త్రిస్త్రీ పృ
 స్వాహాకారగ్ం హుత్వా॥

(తవుమతోగుడిన యావాలను చోసిట్ట బట్టుకొని క్రిందిమంత్రముల
 జెప్పచు బ్రతిమంత్రమునకు నూజేసి స్వాహాకారములతో హోమము
 చేయవలెను.)

ఏవం=వీర్యర్థం అనయో చ్చాలనూతికయో చండాలాది పిళా
 చేభ్యో రక్షణార్థం ఫలీకరణహోమం కరిష్యే॥

సూ॥ శ్రోత్రీయాగా రాదగ్ని మోన్యాశ్యాఽగ్ని ముపనమాగా
 యాఽలంకృత్య అగ్నిలం

(అట్లు నింజిల్పించి, శ్రీశతాక్షరహామముండి అనిపించి అట్లు నమ
స్కరించి ముదిరిన యామునిని విట్టిరి ఎవ్వరైనా పేరువారు.)

మరి అయినట్లెవ్వరినా పట్టి శాస్త్రం బుట్టెద్యుద్ధం | అజాం
వాసే తామివ మగుతః పరశ్శాస్త్రస్య సావ్యహా || మరుద్భ్య ఇదం నమమ ||
సావ్యహా || మరుద్భ్య ఇదం నమమ || సావ్యహా || మరుద్భ్య ఇదం నమమ ||
(ఏవగం సర్వత్ర.)

శంజే రథశృంజే శేరణుయాభిలః | చ్యవనోనశ్యతాది తస్సావ్యహా ||
మరుద్భ్య ఇదం నమమ || * ౨

శేఖరీశ్వరాయనః ఖటావాతాపకాశినః | అపేతనశ్యతాది
తస్సావ్యహా || మరుద్భ్య ఇదం నమమ || ౩

మిత్రవాననః కాచేరకారక్షోరాజేనప్రేషితాః | గ్రామగం సహ
నయోగచ్ఛం తేచ్ఛంతోవరిదా కృతాన సావ్యహా || మరుద్భ్య ఇదం నమమ ||

ఏతాస్థస్థైతేతాస్థస్థైతేత్యయం బ్రహ్మణస్సుత్రః | తానగ్నిః
వర్యవరతా నింద్రస్తాన్ బృహస్పతిః | తానహం వేదబ్రాహ్మణః ప్రి
మృశతః కూటదంతాన్ వికేశాన్ లంబనస్తానాన్సావ్యహా || మరుద్భ్య ఇ ||

నక్షం చారిణ ఉరస్పేశాన్భూయ వాస్తాన్కచాలపాన్ | పూర్వ
ఏమాం విశేత్యుచ్చైత్రశావ్యకర్తాకః | మాతాబధున్యా సర్పతిగ్రామే విధు

మిచ్చంతస్సాహుః || మరుద్భ్య ఇదం నమమ ||

నిధిధచారిణీస్వసానంధినాప్రేక్షతేసులం | యావద్వచంతం బోధయతి
యస్మైవిహితాయాం మనః | తాసాంత్వం కృష్ణపరమేశ్వరే మానగ్ం
హృదయం యశ్యత్ | అగ్నే అక్షీణి నిర్దహస్వాహ || మరుద్భ్య ఇదం
నమమ || స్వాహ || మరుద్భ్య ఇదం నమమ || స్వాహ || మరుద్భ్య ఇదం
నమమ ||

నూ॥ నగ్ం శాస్తి ||

(నూరికా గృహపాలుర కీ విధముగా నాజ్ఞాపించవలెను.)

నూ॥ ప్రవిష్టే ప్రవిష్ట ఏవం తూష్ణీ మగ్నావావ పశేతి ||

(‘మీరు యీ వదిరోజులున్న ఉదయమున మోనముగా నిల్లు ఈ
యగ్నియందు హోమము చేయుచుండుడు’)

—* కారి కలు *—

శ్లో॥ పుత్రేజాతేపితు స్సానం సచేలంతు విధీయతే | యావన్నచ్చిద్యతే
నాశం తావన్నాప్నోతిసూతకం | ఛిన్నేనాశేతతః పశ్చాన్నానోతకం
తు విధీయతే |

(పుత్రజననము కాగానే తండ్రి కట్టుబట్టుటతో స్నానము చేయ
వలెను. బాడ్డు కోసినగాని పురుషు (కాతాశోచము) అగును. బాడ్డు
కోయ్యగానే అశోచముచేర్చబడినది (కనుక బానిసకు నంటిన చేయ
వలె ననుట.)

శ్లో॥ ఏకాదశే వ్రతిష్ఠాప్య జాతకాగ్నిం యగావిధి | పౌణ్యముగాను
చాగూర్వపశ్చజ్ఞాతాభిమర్శనం ||

(పదునొకవేలవేలవేల జాతికాన్ని విభజించి కారము ప్రతిష్ఠించు
కొని, ప్రాణాయామముతో నొకట్నించి, తనవారి "జాతిని వారసప్రేరణ
భిమ్యులై" అను తంత్రమును నడిపించవచ్చును.)

మఱి నడితెగిరాను చదిది-శరీర ద్రవహావ్యం భవతి:

(నక్షత్రనామముల నిమిషించుచున్నామ. అది గుప్తము)

శ్లో॥ రోరోమమృత్యుచిషువృద్ధిరాచామౌత్సేచవాంఽత్యశ్శవకాశ్శయిషుః॥
శేషేషురాఽమౌత్సేకవరస్సర్వరోంత్యస్సాస్వప్నోరదీర్ఘస్సవిస్మయప్తః॥

(రోహిణి, రేవతి, మఘ, మృగశిర, శ్రేష్ఠ, చిత్రలకు=కాహిణి,
రేవతి, మఘ, దాహిరీర్ష, శ్రేష్ఠ, చిత్ర, యనియు—పూర్వా
భాద్రోత్తరాభాద్రపది=పూర్వాష్టమపాద, ఉత్తరప్రౌఢపాద: యనియు
భారణి, శ్రవణ, శతభిషము, అశ్వినులకు = అవధరణి, అవధరణి,
శ్రవణ, శ్రావణ, శతభిష, శాతభిష, అశ్వయుక్, అశ్వయుజ, అనియు
రెండవసూత్రములు.

దుగిలింపి-కృత్తిక, తిష్య: (పుష్యమి), ఆశ్లేష, పూర్వాషట్ట
న, ఉత్తరఫల్గున, హస్త, విశాఖ, అనూరాధ, పూర్వామాధ, ఉత్తరామాధ,
శ్రవణ: (ధనిష్ఠ) యనియు,

ఆద్రాక్ష మూలలకు=ఆద్రాక్ష, మూలక: యనియు—స్వాతి,
పునర్వసులకు=స్వాతి, పునర్వసు, అనియు దూపములు.)

సర్వసం సక్షత్ర నామ్నాం ప్రథమాయానిదైక:

(నమస్తే సక్షత్ర నామములకు ప్రథమావిధక్త చూపబడినది.)

సూక్తవాకే చారకర్మణి పునః సంభూత్య చరణా క్రియంతే.
(చారకర్మ వామనాదిములలోని సూక్త వాకముల మోక్షము సంభూత
వచననే యుపయోగము.)

సూక్తవాకాన్ని ప్రాకనాభివాచనాదిషు నిత్యం రహస్య
మేవ భవతి.

(సూక్తవాకముల యందును, అన్నప్రాశనాదుల యందును
కర్మాంగమైన సమన్వయముందును తన వామమును, గుప్తముగాన
యుంచదగినది.

దిట్ట! అయఃకలిం, శంజీవక, అయశ్శంజీ, కేకనీ, ద్విశ్రవానన,
ఏతాన్ ఘ్నతైతాన్, సక్తంచారిణో, నిశీధచారిణీత్యష్టే.

నమాప్తము.

నామకరణమ్ (పేరుబెట్టుట)

దీనిపద్యము చారకర్మయందు వేయబడినది.

గణవతిపూజాం కృత్వా | పుణ్యహం నాచయిత్వా | సూతన
వస్త్రాణిధృత్వా | ఆచమ్య | వభాయై నమః ||

ఆచమ్య-పరమేశ్వరప్రీత్య
ర్థం మద్ధర్మవత్త్వాం శేవతీన
క్షత్రచారస్యకుమారస్యపద్య
వహారార్థం నామధాన్యా వ
హే! ఇతిమాతాపితౌ సం
కల్ప్య! (ఉత్తరోవరః)

నా ధర్మవర్తియందు శేవతీనక్షత్ర
మందుబుట్టినకుమారునకు మంచివాడుక
నిమిత్తము నామకరణము చేయుచున్నా
మనియజమానిసాక్షుతోడకమును భార్య
చేరియందు విదువవలెను.

రెందులపూర్ణపాత్రే మా
సనామ నక్షత్రనామ వ్యాస
హరికనామానిచ లిఖిత్వా॥

శ్రీకృష్ణశ్రీ శ్రీరవ
తోసిశ్రీ శ్రీ శ్రీనివాసశ్రీ
శ్రీ ముగ్ధుని

శ్రీకృష్ణమా నానామా
మి = పూజయామి | రాహు
మానానామామి - పూజయా
మి | శ్రీనివాస మానానా
యామి = పూజయామి॥

మాననామా శ్రీకృష్ణ
నామధృత్వాదీర్ఘాయుష్మాన్భ
వశతా యుష్మాన్భవవర్ధనమ్॥

ఇతి మాతాపితరా తత్ర
దువర్యక్షతాన్ శిశోశ్శిరసి ని
క్షిప్య॥

ఇట్లు తల్లిదండ్రులు సంకల్పించి లెం
డి దక్షిణవధువునుజేసి విశాలమైన పల్ల
రమునిండా బియ్యముపోసి తుడిచొడపై
నిదుకొని నువర్ణముతో దక్షిణమునుండి
ఉత్తరమునకు రెండుగీతలు గీయవలెను.
మొదటిగడిలో పుట్టినమానముపేరు రెం
డవగడిలో నక్షత్రముపేరు మూడవగడి
లో శిశువునకు తా నుంచడలదినపేరును

ఈప్రకారము ఆద్యంతములయందు
శ్రీకార ముండులాగున వ్రాయవలెను.

ఇట్లు తూర్పునుండి పడమటకు మూ
డిటిపై నను తమలపాకుల యందు నక్క
మముగా నానానానచేసి ఊడశోవచార
పూజలను చేసి పాలు నివేదన చేయ
వలెను.

మాననామమును పూజించిన యక్ష
తలను తల్లిదండ్రులు తీసుకొని 'దీర్ఘాయు
ష్మాన్భవ' యని తండ్రియు రెండవది త
ల్లియు అని శిశువుయొక్క శిరస్సున వే
యునది. మూడవది పురోహితుని వా
క్యము:

ఈలాగుననే త్రవతనామ ధృత్వా
శ్రీనివాసనామ ధృత్వా యని వరుసగా
నాశీర్వదించునది.

ప్రవాసాదేర్థ్య
వాసుకిని ముసలాగ్తింబు
ముసలాగ్తింబు
పుత్రవ్యర్థరాభ్యా మధి
మంత్రోణం

దక్షిణమునకు వచ్చి కూర్చుండ
వలెను.
కుమారుని క్రింది రెండుమంత్రముల
జెప్పి యభిమంత్రణము చేయవలెను.

ము॥ అంగదం గాల్సంభవసిహృదయా దధిబాయసే । వేదోవై
పుత్రినామాసి నవవశరదశ్శతం॥ ౧॥ అశ్మభవ వరశుర్భవ హిరణ్య
మస్త్రుతం భవ । పశూనాం త్వహిం కారేణాభి జిఘ్రామి శ్రీ
వావ శర్మన్॥ ౨॥

నూ॥ లక్షైతాభ్యామేవ మూర్ధస్య వఘ్నాణం॥
(పై మంత్రములనే చెప్పి శిరస్సు మూర్ఖునవలెను.)

మం॥ అంగదం గాల్సంభవసిహృదయా దధిబాయసే॥

వక్షిణకర్ణ ఉత్తరాన్ } ఋషిచవిలో క్రిందిమంత్రములను
మంత్రాగ్రేణ జపితే॥ } జపించవలెను.

ము॥ అగ్నిరాయుష్మాన్భవసస్పృహభిరా యుష్మాన్తేన త్వాయుషా
యుష్మంతం కరోమి॥ సోమరాయుష్మాన్భవవధీభిరా యుష్మాన్తేన త్వాయు
షా యుష్మంతం కరోమి॥ యజ్ఞ ఆయుష్మాన్భవదక్షిణాభిరా యుష్మాన్తేన
త్వాయుషా యుష్మంతం కరోమి॥ బ్రహ్మాయుష్మత ద్రావ్మాణై రా
యుష్మాన్తేన త్వాయుషా యుష్మంతం కరోమి॥ దేవాయుష్మంతస్తేమృతే
నాయుష్మాన్తేన త్వాయుషా యుష్మంతం కరోమి॥

(శ్రీమందిరమును జెప్పుచు ఆ వివేదన చేసినవారము సువర్ణము
తో శిశువును వాసము చేయించుటాచారముగా మున్నది.)

మం॥ ఘృగం నిష్పిలత్యాయుర్వైఘృతమమృగిగ్ం హిరణ్యకు
మృతాదేవా యుర్నిష్పిబరి॥ శతమానంభవతి శతాయుః పురుషశ్చగోంద్రీ
యతాయుష్యేవేంద్రియేవ్రతిగిష్ఠి॥

అఘృదయకం శృత్వా రదంగకర్మణః పుణాంహవాచయిష్యే॥
సోదకంకలశం = బ్రాహ్మణాన్ ప్రార్థయేత్ ఓం కర్మణః పుణ్యాహం =
పుణ్యాహవవకురుతే॥ ఓం కర్మణే శ్రీనివాసకర్మణే న్వస్తి భవంతోబ్రువం
తు ఓం న్వస్తి శ్రీనివాసకర్మణేఽస్తు॥ ఏవంత్రి॥ న్వస్తి నందోర్ = తుభ్య
మహానంప్రదదే నమమ॥ శుభగంశుభం॥ అశీర్వచనం॥

స్త్రీయాస్తు॥

(స్త్రీ శిశువునకు నామకరణము చేయుటెట్లుగా.)

శ్రీవాగ్దేవీ నామ్నయసి శ్రీ॥ శ్రీ శాహిణీ నామ్నయసిశ్రీ॥
శ్రీభారతీ నామ్నయసి శ్రీ॥ మాస నామ్నాశ్రీవాగ్దేవీ నా మధృత్వా
దీర్ఘాయుష్మతీ భవ శతాయుష్మతీ భవ వర్ధన్య॥ నక్షత్రీ నామ్నా
హిణీ నామధృత్వా దీర్ఘాయుష్మతీ భవ శతాయుష్మతీ భవ వర్ధన్య॥
వ్యానహరిక నామ్నా భారతీ నామధృత్వా దీర్ఘాయుష్మతీ భవ శతా
యుష్మతీ భవ వర్ధన్య॥

మం॥ సర్వస్మాదాత్మ నస్సంఘాతాసిసా జనశరదశ్శృంగం॥

సూ॥ శిమారీ మభిమంత్రిత్య॥

(ఈమంత్రముచే శిశువు నభిమంత్రితము చేయవలెను.)

శ్లో॥ కృష్ణా నంబోచ్యుతే
శృక్మే నైకుంతోభ బంధునః
ఉపేందో యజ్ఞపురుషో వా
సుదేవస్తథా హరిః యోగీ
శః పుండరీకా క్షోమానరా
మాన్యను క్రమాత్ । (చై
త్రాది ఫాల్గుణారం క్రమేణ
విజేయం)

స్త్రీయాను

శ్లో॥ మార్గశీరే చవాగ్దేవీ
పుష్యే వద్మావరీ రథా శ్రీ
దేవీ చాపిసావిత్రి భూమిః క
ర్కాణికే రథా సత్యభామా
పుణ్యవరీ రూపవ రీండుమ
ర్త్యసి చంద్రావరీ చ లక్ష్మీ
శ్చ స్త్రీ నామకరణేషుచ॥

—, కారికలు —

శ్లో॥ నామాది నాందీకర
ణం పుణ్యహంద్విజభోజనం॥

రక్షాబంధనమన్నాది చౌ
రాద్యంగురమేవచ॥

పురుషునకు కృష్ణ, అనగళ, అచ్యుత,
చక్రీ, సైకుంఠ, జవార్దన, ఉపేంద్ర, య
జ్ఞపురుష, వాసుదేవ, హరి, యోగీశ,
పుండరీకాక్ష అనువాటికి కొనను నామా
సిక్రీ, నామధ్యత్వా । యని చేర్చవలె
ను. చైత్రము మొదలు లెక్కవరునగా
చూడవలెను.

ఆడశిశువునకు

వాగ్దేవీ, వద్మావరీ, శ్రీదేవీ, సావి
త్రి, భూమి, కర్కాణి, సత్యభామా,
పుణ్యవరీ, రూపవరీ, ఇందుమరీ, చంద్రా
వరీ, లక్ష్మీ, ఈనామములకు కొనను నా
మ్యసిక్రీ యనియు 'నామధ్యత్వాదీ
రాయుష్మరీ భవ శతాయుష్మరీ భవ వ
ర్ధస్య' యనియు చెప్పవలెను. మార్గశీర
ము మొదలుకొని లెక్కపెట్టవలెను.

నామకరణము మొదలుగా నాథ్యుద
యకమున్న పుణ్యహ వాచనమున్న,
బ్రాహ్మణ సంతుర్పణమున్న,

అన్నప్రాశనము మొదలు రక్షాబంధ
నమున్న, చౌరముమొదలు అంకురార్ప
ణమున్న పుట్టినవి.

శ్లో॥ పుకాశా వాచన
నామకరణమును పుకాశా వాచన
సూక్ష్మాకాలం నామాఽస్మై
ప్రసక్తి ర్యవ్యర్థమంధవేదే॥

శ్లో॥ అమంత్రికాతు కా
ర్యయంత్రీగామావృత శేష
ర॥ సంస్కారార్థంశరీరవ్యయ
భాకాలం యభాక్రమం॥

సూ॥ దశమ్యా ముక్తిరా
యాగ్ స్నాతాయాం పుత్ర
స్యనామ దధాతి పితా మా
తేతి॥

సూ॥ ద్వ్యక్షరం చతుర
క్షరంచ నామ పూర్వ మా
భ్యాలోల్లసం॥ దీప్తాభి స్తా
నాంశం భ్రోషచదాక్ష్యం శి
రం లిప్తం అపిచా

యస్మిన్ స్వీత్యుచ నర్త
స్యోత్తర్త పోత్తర్త మితిహి
భాగ్యాగా

నామకరణమున కిట్లుగా పుకా
శామందులకు పుకాశా వాచనమునకు
చేరమందు మాత్రము కాలని నామ
మును పూర్తిగా చెప్పవలెను. లక్షణ
కర్తలకు నేను చెప్పవక్కరలేదు.

స్త్రీలకు కూడ చాలాచ మునిటనము
శరీరదేహాకరము అమంత్రికముగా పురు
షునకు చెప్పిన కాలములయందే చేయవ
లెను. చోమములు లేవు.

పదియవరోజున తెల్లనామకమున
మారకాకృతమునుండి వచ్చి న్నానము
చేసి భావ్య నీకముకాగా కుమారునకు
తల్లిదండ్రులు నామకరణముచేయవలెను.

రెండుగాని నామగాని పది అక్షరము
లుండువల్లు వాస్తాః శీర్డాః అనిగాని.
ద్యోవోవాః పరివోవాః హిరిణ్యవాః
యమశివాః॥ అనియుగాని ఇట్టి నామ
ముల నుంచవలెనని భాష్యకారులు చూ
పియున్నారు. అట్లు కాకుండినచో,

‘ను’ అను నక్షరము మొదలగున నా
మములు మూడిక్షరములైనను “ద్వ్యక్ష
రం చని పక్షరం నా” అనునూతోమునకు
భాగము కాదు గినవి. నూనామము, మద

అయితోడం కుమారాః॥
 బుష్టానాం దేవతా
 నాకం వా।

యథా వై హం పూర్వ
 పురుషాణాం నామానిన్య॥

ర్శనుమ, మొదలగు నామము లు
 వచ్చును.

స్త్రీ నామమునకు జేసియుత్తరములు
 ఎస్థుమ, నారదుడు, అచ బుష్టి
 మములుగాని, విష్ణువు, శివుడు, అను
 వతా నామములుగాని యుంచవచ్చును
 యజశర్క, సోమశర్క, మొదలగు
 తండ్రి తాత మొదలగు వారి నామము
 యుంచమనిబోధాయనులు చెప్పచున్నారు

సమాప్తము.

అన్నప్రాశనమ్

3. అన్నప్రాశనమ్

గ్రన్నస సవరంతుపులును గంకణ మొకటిన్

బన్నుగ దధి మధు మృతములు

నన్నము. మున్. తేర్చి చేయ మాచమనంబున్.

అచమ్య=ప్రీత్యర్థం మమకుమారస్యాన్నప్రాశనాఖ్యం కర్మ కరి
వ్యమాణః-పుణ్యాహం వాచయిత్వా॥

ఏవం=ప్రీత్యర్థం మమకు
మారస్యాన్నప్రాశనాంగత్యేన
రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే॥
పూజాం కృత్వా॥ బృహత్సా
మేతి మంత్రేణ వత్సః కంకణం
బధ్నాన్॥

ఏవం = ప్రీత్యర్థం మమకు
మారస్యాన్నప్రాశనాంగత్యే
న తూష్టి మాచమనాధికార సి
ద్ధ్యర్థం సవరంతుధారణం కరి
ష్యే॥ సవరంతుదేవతాయై న
మః॥ ధ్యానానాహనాదిబోధ
కోపచారపూజాం కృత్వా॥

నా కుమారునిః అన్నప్రాశనావయ
వమగుటచే రక్షాబంధనమును గట్టుచు
న్నా నని పూజచేసి బృహత్సామయను
మంత్రముచేత వటువు కుడిచేతికి కంక
ణము కట్టవలెను.

నాకుమారునకు అన్నప్రాశనాంగమగు
టచేత మంత్రములేనిమాచమనముచేయ
నధికారమునిమిత్త ముపవీతమువంటి లో
మ్మదిపోగులదారమును ధరియింప తేయ
చున్నా నని బోధకోపచారపూజ నొనర్చి
క్రిందిమంత్రము చెప్పి, సవరంతువున
వటువు మెడయం దుపవీతమువలె వేయ
వలెను.

మ॥ నమోనమోధవతిదాయమానోహస్మి॥ శ్రీగురువసామేత్య॥

భాగం దేవేభ్యోవిదధాత్యాయన్ప్రచంద్రమాస్తిరతిద్విర్భూమాయ॥

తూష్టిమాచమ్య॥ బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వాఽశిషో వాచయిత్వా॥

పిల్లవానిచే నమంత్రకముగ నాచమనము చేయించవలెను. ఆభ్యుదయకమును కర్మణః పుణ్యాహమును చేయవలెను.

ప్రాణానాయమ్య=ప్రీత్యర్థం
ఇమం = కుమారమన్నప్రాశ
నేనకర్మణానగ్నస్కరిష్యే॥

ఈ శ్రీనివాసుడను కమారుని అన్నప్రాశన మనుకర్మచేత సంస్కరించు చున్నాను.

నూ॥ దధి మధుఘృతమోదనమిలిసగ్ం నృత్యాఽవదామోతర ర్మంత్రైః కుమారం ప్రాశయిత్వా॥

పెరుగు, లేన, నయ్యి, అన్నముల నొకపాత్రయందు కలిపి దానినుండి తీసుకొని ముందుమంత్రములు చెప్పి కుమారుని ప్రాశన చేయించవలెను.

మం॥ భూరపాం త్వోషధీనాగ్ం రసం ప్రాశయామి శివాస్తా అవట॥
ఓషధ యస్సంత్యసమీ వాస్తా అవట షధయస్సంతు శ్రీనివాసశర్మన్ ॥౧॥

భూరపాం త్వోషధీనాగ్ం రసం ప్రాశయామి శివాస్తా అవట=శర్మన్ ॥౨॥
సువరపాం త్వోషధీనాగ్ం రసం ప్రాశయామి శివాస్తా = శర్మన్ ॥౩॥

భూర్భువస్సువరపాం త్వోషధీనాగ్ం రసం ప్రాశయామి శివా = శ్రీనివాసశర్మన్ ॥౪॥

నూ॥ సక్యదేవ కుమారం ప్రాశయేత్॥

ప్రాశనము కొన నొక్కమారు చేయించవలెను.

గర్భాన్ని మూలం నీ
జన్మము

సాక్షాత్తులు ద్రవ్యములనుబట్టి కర్మ
విధానములు మూలమొకటిగాను
కొండరంగును, గానియూచారములేదు.

— రీతి కలు —

మూల అన్నప్రాశస్త్యము
నీ బ్రాహ్మణ నోబలము
త్యాగము వాచయిత్వా

పుట్టివారే మొదలు ఆరవమానము
గు అభ్యుదయము కర్మణః పుణ్యహ
మున్ను చేసి విముక్త నామరణము చే
యవలెను.

శ్లో॥ నీమంత్రో న్నయనే
గర్భాన్ని ప్రాశస్త్య చౌల
యూః । ఉపాయనేచ శోదా
న చావావేద విశేషతః

నీమంత్రముందును అన్నప్రాశస్త్య ము
దును, చౌలముందును, ఉపనయనము
దును, శోదానముందును, ముందుగనే
అభ్యుదయక కర్మణః పుణ్యహవాచన
ములు చేయవలెను.

బ్రాహ్మణానోబలమేదం
తే వాచయేదాశ్చిదన్యథా
బ్రాహ్మణా నోబలయత్నై రయ
త్రయత్ర విశ్వతః తత్రా
త్రాభ్యుద ప్రాధ్త మిత్యేవమ
వగమ్యతే ఆశిషో వాచయత్నై
తిపుణ్యహంకర్మణస్సృతం

మూల దాభ్యుదయకము విముక్త కర్మ
ణః పుణ్యహము వచ్చుచుండును. “బ్రా
హ్మణా నోబలయత్నై” అని వచ్చినప్పు
డెల్ల నాభ్యుదయక మనిన్ని “ఆశిషోవా
చయత్నై” అని వచ్చినప్పుడెల్ల కర్మణః
పుణ్యహమనిన్ని తెలుసుకొనవలెను.

వహస్త దక్షిణే హస్తే
బృహత్సా మేతిమంత్రితః ।
బస్మి యాత్సారకే, చౌలే
ప్రాశస్త్య చౌపనాయనే

స్నాతక చౌల అన్నప్రాశస్త్య ఉపనయ
నములందు “బృహత్సామ” అను మ
త్రము చెప్పి వటుని కుడిచేతికి కంకణము
కట్టవలెను.

సంపూర్ణము.

— — — — —

గీ॥ చాలమున సుష్టశీతల , జలయుగండు
వృషభవిష్టము నేమముల్ , ప్రీహి, కుశలు
మేదికాయలగుర్తియు , మూఁడు దబ్బి
కట్టలును గంకణముఁ గూర్చు , కార్యవాది

గీ॥ అలకురార్చణకు నిసారా • న్యముదా నాన
పాల్క గంకణద్వయమును • కారికలును
వ్యంజనముఁ బుట్టపట్టియు • వరయు విది
రద్రా మొనరింపు ముందుగా • భవ్యభావ

అచమ్యుః=ప్రీత్యర్థం మమకుమారస్య చౌరేనకర్మణానగ్నస్కరిష్య
మాణః=పూజ్యాహువాచయిత్వా ఏవం=ప్రీత్యర్థం చౌలకర్మాంగత్వేన
రిగ్విష్ణుం క్షమామంధనం కిరిష్యే పూజాం కృత్వా బృహత్సమ=రక్ష
మాణః కింకరం బధ్వా

(రిక్షాబంధనమున్ను, యజ్ఞోపవీరమున్ను, వర్షానవృద్ధి పూజ చేసి ధరించవలసియుండును. వటుడే ధరించవలెను.

5వం=ప్రీత్యర్థం చాలకర్మాం గత్య నాంకురారోపణాభ్యం

అంకురారోపణమ్

(మొక్కలను మొలపించుట.)

ఏతం = వీర్యార్థం మమకుమారస్య చారోపవయనాం గచ్ఛే
నాంకురారోపణాఖ్యం శర్మకరిష్యే॥

శుద్ధప్రదేశే భూమిర్భూమిః } శుద్ధప్రదేశమగు భూమిర్భూమిః
మేతి భూమిః సభిమంత్రితః } యు అనువాకవలతో భూమి సభిమం
త్రితా చేయవలెను.

(మూమిడిగొమ్మగో పుట్టమట్టి సభిమంత్రించుటాచారముగా నున్నది.)

మం॥ భూమిర్భూమిః ద్యౌర్వారిగాంతరిక్షం మహిత్యా॥ ఉపస్థితే
దేవ్యదిత్యే మన్నాదమన్నాద్యాదాదధే॥ ఆయం గాఃపృథ్విరక్రిమీద
ననన్మాతరం పునః॥ పితరం చ వ్రయంతసువః॥ త్రిగ్ం శద్ధామవిరాజ
తినాకృతం గాయశిశ్రియే॥ ప్రత్యన్యవహద్యుభిః॥ అన్యప్రాణాద పాన
త్యంతశ్చరతిరోచనా॥ వ్యఖ్యన్మహిమస్సువః॥ యత్వాః కృత్తః పరోవ
పమన్య నాయదవర్త్యా॥ సుకల్పసుగ్నే తత్తనపున స్తోద్ధృతయానుసి॥
యత్తే మన్యవరోప్తన్య పృథివీ మనాదధ్వపే॥ అదిత్యా రోష్ణే సదేవా
వనశ్చనమాభరన్॥ మనోజ్యోతిర్జ్వలతామాభ్యం విద్భిష్మం యజ్ఞగ్ం

సమమందభాతు . బృహస్పతిస్త సుతామిమం నో విశ్వేదేవాశ్చ మామాదయ
 న్నాం । నస్త తే అగ్నే సమిధస్సస్మి జహ్వస్సస్మి । మంషయస్సస్మి ధామప్రియాణి
 నస్త హోత్రాస్సస్మి ధాతవ్యయజంతి సప్త యోనీరావృణస్వాఘ్నుతేన । పున
 ద్దాదానివర్తన్త పునరగ్న ఇమాయమాపునర్న । పాహి విశ్వతః । సహరయ్య
 నివర్తన్తాగ్నే పిన్వస్వధారయా । విశ్వస్సన్తయా విశ్వతస్సర్పరి తేకన్త తేకన్తస్సర
 కస్తేన ఆదిత్యా ఆద్యం జమాగా వియంతు శేతన్త శేతన్తశేతనేన ఆది
 త్యా ఆద్యం జమాగా వియంతు వివస్వాగ్ం అదిరిక్తేన జాతిసేన ఆదిత్యా
 ఆద్యం జమాగా వియంతు ।

మావోరి వత్సనికేరి భూమిం భవతి ।
 (యీ మంత్రము చేత భూమిని (పుట్టమట్టిని) శ్రవ్యవలెను.)

మం॥ నూవోరి వత్సని రాయస్యే చాహం భవోమివః । ద్వివ

చ్చతుష్పదస్మాకగ్ం సర్వమస్త్వినాగురం॥

అప ఉప స్పృశ్య॥
 భూమి ర్భవతి మృద
 సుభి మంత్ర్య॥

}

ఉదకమును ముట్టుకోవలెను. యీ మంత్రము చేర్చి శ్రవ్యున మట్టిని అభిమంత్రించవలెను.

మం॥ భూమిర్భవేత్థగ్గేలో కధారిణీ॥

సూ॥ ఉద్భృతా సీతిమృద ముద్భృత్య॥

(యీ మంత్రము మంత్రములచే దోసిటితో మట్టి నర్తవలెను.)

మం॥ ఉద్భవో నామో గామో నామో కృత్తే న శరణాహునా । మృత్తి శేహాన
 మహావం యస్మిన్మా దుః । మృత్తి శే బ్రహ్మాద్యుపాసకా
 శ్యవేనాభిమంత్రితా । మృత్తి శే దేహామృత్యుం త్వయీసర్వం ప్రత్యక్షితం
 మృత్తి శే ప్రత్యక్షితే నర్వంబన్మోక్షుడ మృత్తి శే । తాదాహవేన పాపేన
 చ్ఛామి పరమాంగతిం॥ ఓం॥

నూ॥ ప్రణవేన మృదం
 పూరయిత్వా॥

యిట్లు అయిదుసార్లును మట్టినట్టి
 ఓంకారముతో పాలికలయం దుంచ
 వలయును.

నూ॥ పాలికాను కించిత్కిం
 చిదుదకగ్ంనంప్రొత్య॥ యాచా
 తాః ఓషధయ్యు ఇత్యను వాకేన
 కాన్య పాత్రేధాన్యాని మిశ్రిత్య
 క్షీరేణ ప్రతిత్వాశ్య॥

పాలికలయం దుదకము కొంచెము
 కొంచెము చల్లి 'యాచాతా' అను న
 ను వాకమును చెప్పుచు ఓషధులను
 కంనుపాత్రయందు కలిపి పాలతో ర
 దుపుచుండవలెను.

మం॥ యాచాతాఓషధయోదేవేధ్యస్త్రియుగంపురా॥ మందానిబ
 భూణామహగ్ంశరంధామూనినన్తచ॥ శరంవోఅంబధామూనినహవ్రముత
 వోదుహా॥ అథాశతశ్శిశ్నోయూయమిమం మేలగదంకృత । పుష్పావతీః
 వ్రానూవతీః ఫలినిరఫలాశర॥ అశ్వశ్శననజిత్వోరీర్వరుభః పారయిష్ణవః॥ ఓ
 వధీరితీమూతర స్తదాదేవీరుపబృనే । రపాగ్ంసినిఘ్నరీరితరవః॥ చాతయ
 మానాః । అశ్వశ్శవోషదసం ప్లవోవవతిః కృతా॥ గోధాజఇత్కిలాసథ

అంతఃకర్మములు గురువారి వాక్యమును మా ఓషధిగ్నమునకు దగ్గర
బాంధవ్యమును బాంధవ్యమునకు బాంధవ్యమునకు యదోషధయస్సంగచ్ఛంభ
కాకానామలతాదివః వివస్నతచ్యతేభిషగ్గ్రహోహమీవచారణః॥ నిష్కృ
దిత్వా మహామూలాభాయాయగ్ధృవనయ్యతీ॥ సరావతరిణి॥ స్థనయదామ
నానిచ్యుతా అన్యతానిచ్యుతామనత్వ న్వాన్యస్యాకాపనత్వ తాన్యస్వాక
చియన్యచియనానానామహావతావచ॥ ఉచ్చుష్మాకషధీనాంగాహోగ
నానిచ్యతే॥ ధవంసవివ్వంతీనామాత్మానం తనపూరుష॥ అతివిశ్వా
నానిచ్యతే ఇవవ్రజమక్రము॥ ఓషధయః ప్రాచుచ్య పుర్యత్కించరసు
హంసః॥ యాః॥ తతతసు రాత్మానం యాతవివిశుః వరుః వరుః॥
నానిచ్యుతా విహాధాతా ముగ్రోమధ్యమశీరిత॥ సాకం యత్ప్రవ
నిశ్చేతనతీరితా॥ సాకం వాతన్యధాహ్య సాకం నన్యవిహాకయా॥
అన్యచరీకం హమవరీ మూర్తయంతీ ముదోషజీ॥ అవిశ్నినర్వా ఓషధి
నర్వా అనిష్టకారయే॥ యాః ఫలినీర్వా అఫలా అఫుష్పా మూర్తపుష్పి
న॥ అచ్యుతా ప్రమాతాస్తానో ముంచంత్యగ్ం సానః॥ యాః॥ ఓష
ధయన్యా మర్తాః ప్రియోష్టాః పృథగీనును॥ తాసాం ల్వమన్యత మా
న్యానాతవేసున॥ అనవశం తీరవదన్ దిన ఓషధ యః పరి॥ యం తీవ

యశ్చ సవధ పూర్వము । యదహం నా జయన్ని మా ఓషధీర్వ స్య తదభి ।
 త్కాయుక్త్యన్యసశ్యతి పురాతనగృహో యథా । యదోషధయస్సంగచ్ఛన్
 రాజానస్సమతావివ । విప్రస్స ఉచ్యతే భిషగ్గ్రోహమీవ చాతన । నిష్కృ
 తిర్నామవోమాతాథాయాయగ్ధస్థనంకృతీ । నరావతత్రితీ ॥ స్థనయదామ
 తుతినిష్కృతీ । అన్యోనో అన్యమనత్వ న్వాన్యస్యా ఉపావత్త్వ తాన్సర్వాః
 షధయస్సంవిదానా ఇదం మే ప్రావతావచ । ఉచ్ఛస్మాః ఓషధీనాం గోగో
 వ్హదీవేరతే । ధనగ్ం స నివ్యంతీ నా మాత్మానం తనపూరుష । అతివిశ్వ
 నతిష్ఠానీన ఇవ ప్రజమక్రము । ఓషధయః ప్రాచుచ్య పుర్యత్కించతసు
 నాగ్ం రవః । యాః ॥ తతస్థ రాత్మానం యాతనివిశుః వరుః వరు ।
 తాస్తే యత్మం విబాధంతా ము గ్రోమధ్యమశీరిత । సాశం యత్మప్రప
 రిశ్యేనేపికిడివినా । సాశం వాతన్యధాజ్య సాశం సన్యేనివశయా ।
 అశ్వనతిగ్ం సోమవతి మూరయంతీ ముదోషజం । అవిశ్చినత్వా ఓషధీ
 రస్మా అరిష్టతాతయే । యాః ఫలినీన్యా అఫలా అభిష్టా మాశ్చ పుష్పి
 నీ । బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో ముంచంత్యగ్ం హసః । యాః ॥ ఓష
 ధయస్స మరాశ్చ ప్రివిష్టాః పృథివీనును । తాసాం త్వమన్యత్త మా
 ప్రణోదీనాతేవేసున । అనవశం తీరవదన్ దిన ఓషధ యః పరి । యం జీవ

మిక్కిలమున నున్నది నుండును | యిట్లుగానున్నది
 యాశ్చర్యదూరిం పరాగతాః | ఇనానం గత్యుపాసనాం బ్రహ్మ
 మబం | మానసానితా యస్మిన్మానాం భావనాః | క్షయమిహ
 స్వాకగ్ం సర్వమస్య సాతుకం | ఓషధయస్య పదంబే గాతాగదా

భా | యస్మిన్మానోతి బ్రహ్మజ్ఞాన గ్ం రాజన్యాయమున

బ్రహ్మజ్ఞానం ప్రభావ త సర్వదేశానిత మధ్యమ పారికాయం॥	} ఈరెండుమంత్రములు చెప్పి మధ్యమ పారికాయం ఓషధుల చల్ల వలెను.
---	---

మం | బ్రహ్మజ్ఞానం ప్రభువున ప్రసాద్యమిహ మురుగునా నేరల
 మూలమున యాదవమా బ్రహ్మజ్ఞానం ప్రసాద మధ్యమం॥

మం | సర్వదేశా సర్వదేశా సర్వదేశా సర్వదేశా సర్వదేశా | యత
 మానసానితానాం సర్వదేశా సర్వదేశా సర్వదేశా సర్వదేశా సర్వదేశా

యతిశంకరయ ను హే నమః | ఈరెండుమంత్రములతో నూర్చుపా
 సే చావిశవృత్తిరీత్రాచార్యం | లికయందు చల్లవలెను.

మం | యతిశంకరయ ను హే నమః | అథ యంకరం | మమ పద
 చ్చ్యుతవరన్న ఉతయేవిద్విషావిమృతో భూ | స్వస్తి చావిశవృత్తి పృథ

హవిమృతో వశీ | వృషేంద్రః పురవతునస్వస్తి చాలథయంకరం॥
 యమా యసోమమిమం } ఈరెండుమంత్రములను చెప్పి దక్షిణ
 యమేతిదక్షిణస్యాం॥ } పారికాయం చల్లవలెను.

[illegible]

భిక్షు, మేనదూగ, లతా } ఈ రెండుమంత్రిములు చెప్పి వడ
యామా రివశ్రీచార్యులు } మఱి పాలికయందు చల్లవలెను.

మం॥ ఇమం మేవ రూఢ క్రుధీనా వచుద్యాచమ్మదయ॥ త్వమపస్య
రాచరీ॥ త్వయాను బ్రహ్మగావందమావసదా తా నేయజమానోహ
రిత్య॥ అహేద మానోవరుణే హహధ్యుయశ్శం వమాన ఆయుః ప్ర
మామి॥

పాపాధీను మాచ్యాయః } పాపాధీను రెండును చెప్పినందులకు పాపాధీను
 స్వేక్యదీచ్యాః । } యందు చల్లవలెను

సోమోధనుగ్ం సోమో అర్వంతమాశుగ్ం సోమో వీరం కర్మ
గ్యం దదాతు । సాదస్యం విరభ్యుగ్ం సభేయం పితృశ్శ్రవణంయోదదా
శదస్మై । ఆప్యాయస్వసమేతుతే విశ్వరస్సమన్యస్త్వేయం । భవానాచ
న్య సంగభే ॥

సుఖాభిరూపిణిః ప్రచ్ఛాద
నీతిః । మః పగ న్యేనబలేనపః } పరిశుభ్రమైవ ఇసుగతో ఓషధుఃసు
ప్రొక్షయేత్ ॥ } వరునగా శక్తి, పంచగవ్యమును గాసి,
మందినీటినిగాని చల్లవలెను.

(పంచగవ్య మనగా ఆవుకాలు, పెరుగు, నెయ్యి, పంచరము, పేడ)
మధ్యే । బ్రహ్మణం ప్రణావతిగ్ం హిరణ్యగర్భం చతుర్ముఖం
ఓం భూః । బ్రహ్మణమావాహయామి ॥ ఓం భువః । ప్రణావతి
మావాహయామి ॥ ఓం సువః । హిరణ్యగర్భమావాహయామి ॥ ఓం భూ
ర్భువస్సువః । చతుర్ముఖమావాహయామి ॥

(ఈవ్రతార ముదింటియందును ఆవాహన చేయవలెను.)

ప్రతిద్యౌం । వజ్రణ మింద్రగ్ం శతశ్రతుగ్ం శచీవతిం ॥

ఓం భూః । వజ్రణ మావాహయామి ॥ ఓం భువః । ఇంద్ర మావా
హయామి ॥ ఓం సువః । శతశ్రతు మావాహయామి ॥ ఓం భూర్భువస్సు
వతిం । శచీవతి మావాహయామి ॥

దక్షిణప్యాం । యమ వై వస్వతం పితృవతిం । ధర్మరాజం ॥

ఓం భూః । యమ మావాహయామి ॥ ఓం భువః । వై వస్వత
మావాహయామి ॥ ఓం సువః । పితృవతి మావాహయామి ॥ ఓం భూ
ర్భువస్సువః । ధర్మరాజ మావాహయామి ॥

ప్రతిద్యౌం । వ్రజేతసం వరుణ మసాంపతిగ్ం సురూపిణం ॥

ఓం భూః । వ్రజేతస మావాహయామి ॥ ఓం భువః । వరుణ
మావాహయామి ॥ ఓం సువః । అసాంపతి మావాహయామి ॥ ఓం భూ
ర్భువస్సువః । సురూపిణ మావాహయామి ॥

ధీవసుపావయోధిః । ఋతావనీయజ్ఞ మేనూనీకాం । బృహస్పతి
 రిస్త్రధిః । వరషిష్ఠ్యైవేనమస్త్రధిః । అగ్నేదస్త్రైఃపునాహిమా । సోమ
 దేవాతీపునత । యేనాపాదివ్యంశః । కేసదివ్యవబ్రహ్మగా ॥౩॥ ఇనం
 బ్రహ్మపునీమహే । యఃపావమానీరధ్యతి । ఋషిభిస్సంధ్యతగ్గోరసః ॥
 సర్వగ్గంసపూతమశ్నతి । స్వదిరంమారతిశ్వనా । పావమానీన్యోన్యోభ్య
 తి । ఋషిభిస్సంధ్యతగ్గోరసం । తస్మైవరవ్యతీదుహే । క్షీరగంవర్తికృ
 ధ్మాదకం । పావమానీస్సన్వన్వయనీః ॥౪॥ సుదుఘాహివయస్వతః ॥ ఋషి
 భిస్సంధ్యతోరసః । బ్రాహ్మణేవ్యయ్యతగ్గోహితం । పావమానీస్త్రీశంతు
 నః ॥ ఇమం లోకమథో అనుం కామాన్సమర్థయంతునః ॥ జేవీశ్వనేన్నమాభ్య
 తాః । పావమానీస్సన్వన్వయనీః । సుదుఘాహిఘృతశ్చురః । ఋషిభి
 స్సంధ్యతోరసః ॥ బ్రాహ్మణేవ్యయ్యతగ్గోహితం ॥ యేన దేవాః పవిత్రానాతు ॥
 బ్రహ్మాది పంచపాలికా ధిష్ఠాన దేవతాభ్యో నమః । (అని పాక
 శోపచార పూజలను చేయవలెను.) న్యంజనం నివేదయామి । (అని పా
 లికలను నియ్యము, పెసరపప్పు, దుంపకూర, అవ్వడములు, వశియము
 లు, నిసవన చేయవలెను.) బ్రహ్మాది పంచపాలికా ధిష్ఠానదేవతాస్సు
 వీరీతాస్సు ప్రసన్నా నరదా భవంతి ॥ (అని అక్షతలు ఉదకము నీచున
 వలెను.) బ్రహ్మాది పంచపాలికా ధిష్ఠాన దేవతా ప్రసాదం శిరసా గృ
 హ్ణామి । (అని ఆపూజాక్షతములను శిరమున ధరించి చుక్కింది శ్లోకము
 తో నమస్కరించవలెను.)

శ్లో॥ దిశాః పరిక్షయ
వ్యాధివర్జకామఫలప్రదాః
కుర్వంతి సఖ్యం కర్మశుద్ధిం
తు సతతం శుభం॥

సూ॥ తాః పాలికాః సూ
వత్కర్మాంతం సురక్షితం
కృత్వా లలిచ్చుభ కర్మకా
లే సాంకురాః పాలికాః పేషి
కా చతుష్కోణేషుచ సంస్థాప
యేత్॥

ఏకాం గృహదేవతా
భ్యః॥

న్యాయాతీభి రుద్వా న
యేత్॥

అపస్తంబసూత్రేణ కామ
అపంస సూత్రశు కామశ్రీ
రాత్రా దన్నాద్యం కామశ్రు
ద్య స్కాల ఆయుష్యకా స
భి త్యాహ భగవాన్ బోధా
యనః॥

సమస్త కోర్కుల నొనగు బ్రహ్మ
దేవతలకు సమస్కరించుచున్నాను. న
నివ్వదు తలపెట్టిన కార్యమును కొనసా
గించి యెల్లప్పుడును శుభములను జ
గింతుడుగాక !

ఆ పాలికలను దీక్షాంతము వఱకు
మార్జన నివేదనాదులు చేయుచు సం
క్షింపవలెను. అంకురార్పణకు హేతు
ర్భూతమైన శుభము జరుగునప్పుడు మొ
లదిన పాలికలను ఆ యరుగునకు నాల్గు
మూలల నాల్గు నుంచవలెను.

ఒకదానిని కులదేవతా సన్నిధానమ
న నుంచవలెను. (ఇదును సన్నిధానా
మున నుంచుటాచారముగా నున్నది)
వాటి నెత్తునప్పుడు వ్యాహృతులః
చెప్పుచు నెత్తవలెను.

సంతానమును కోరువాడు తాదల
న కార్యమున కేషరోజులు ముందున
వశువులను కోరువా డైదురోజులు మ
దును, మృష్టాన్నమును కోరువా
మూడురోజులు ముందును, ఆయువు
కోరువాడా శుభకార్యదినమునను అం
రార్పణము చేయవలెనని బోధాయను
చెప్పెను.

[illegible]

శ్లో. మధ్య చతుర్ముఖం వింద్యాత్
పూర్వపత్రణమవచా
వక్షాతచ యుగం వింద్యాత్
పశ్చిమ పత్రణం తథా । ఉ
త్తరే కవిం వింద్యాత్ పాలి
కాస్తవ సంప్రమాత్ ।

మూల్యము శతపథ్యం చ శి
రీషం చిత్తపథ్యం । తానాం
మూల్యం బగ్గో యుచ్చేయత
నూత్రేణ పేష్యయేత్ ।

తెలంగాణ ప్రజా
ముగ్ధ సేవకు చాకకు భుక్తుగో
ధూమ ప్రేమకుండు శ్యామా
కనీసం చతుర్దశద్వాదశ
వామిధి సంభవం గృహీ
శ్యా

బంగారుచేగాని, మెడిచేగాని, రా
చేగాని, మట్టిచేగాని చేయబడిన యెను
మూడున్నను ముందుగ నంకురాకోవగాకు
సంపాదించవలెను.

నమమ బ్రహ్మపాలిక యనియు,
హూర్పున నిండ్రపాలిక యనియు, దక్షిణ
మున చంద్రపాలిక యనియు, వడమట
నిరుణపాలిక యనియు, ఉత్తరమున చం
ద్రపాలిక యనియు, తెలుసుకొని గ్రహ
ముగా నుంచవలెను.

గిరిపాచ, రావియాకు, దిరిశెనాకు,
మూరడాకు, నాపాలిక్ల కడుగువ మ్మ
నెల్లని దోరమును వాటికి చుట్టవలెను.

(మూమిదా కుంచు టాచారము)

నువ్వులు, మినుములు, యవలు, ధాన్యము, పెసలు, ఆవాలు, శనగలు, ఉలవలు, గోధుమలు, కొట్టలు, చేమలు, నీ పరిధాన్యము మొదలగునవి పండ్రెండుగాని పద్మనాట్యగాని విధముల ధాన్యములను లభ్యమైనంతవఱకు సంకురార్చనమునకు సంపాదించవలెను.

సమాప ము.

నాం దీ ము ఖ మ్

వసం=బ్రహ్మ మందురాత్మోపగ్రాంగత్యం దేవతాహవ్యసంకరిష్యే
అత్ర దేవతాః నాందీప్రపితామహాపితామహీ మారథగోత్రాః
నామధేయః నాందీముఖాః సత్యవస్వాభ్యా విశ్వేదేవాః తాసాంద్వా
ద్యౌబ్రాహ్మణా భోజయిష్యే

అత్ర దేవతాః నాందీప్రపితామహా పితామహా పితరః గోత్రాః
నామధేయాః నాందీముఖాః సత్యవస్వాభ్యాంశ్వేదేవాః తేహంద్వా
ద్యౌబ్రాహ్మణా భోజయిష్యే

అత్ర దేవతాః నాందీమాతామహా మాతూపితామహా మాతూ
ప్రపితామహాస్సదారాః గోత్రాః నామధేయాః నాందీముఖాః సత్యవ
స్వాభ్యా విశ్వేదేవాః తేహంద్వాద్యౌబ్రాహ్మణా భోజయిష్యే

నాందీప్రపితామహాః ప్రియంతాం ప్రియంతాం నాందీప్ర
పితామహాః ప్రియంతాం ప్రియంతాం నాందీమాతరః ప్రియంతాం ప్రియం
తాం సత్యవస్వాభ్యా విశ్వేదేవాః ప్రియంతాం ప్రియంతాం

నాందీప్రపితామహాః ప్రియంతాం ప్రియంతాం నాందీప్రపితామహాః
ప్రియంతాం ప్రియంతాం నాందీపితరః ప్రియంతాం ప్రియంతాం సత్య
వస్వాభ్యా విశ్వేదేవాః ప్రియంతాం ప్రియంతాం

నాందీమాతామహాస్సదారాః ప్రియంతాం ప్రియంతాం నాందీ
మాతూః పితామహాస్సదారాః ప్రియంతాం ప్రియంతాం నాందీమాతూః
ప్రపితామహాస్సదారాః ప్రియంతాం ప్రియంతాం సత్యవస్వాభ్యా
విశ్వేదేవాః ప్రియంతాం ప్రియంతాం

హాస్యం లాంఛనం॥

]

అభ్యుదయమునకు నుత్సాహమును నుత్సాహమునకు
నామకమును నామకమును నామకమును నామకమును
నామకమును నామకమును నామకమును నామకమును

అ క లో క న

హాస్యము.

—

మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం
 మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం
 మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం
 మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం

మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం

మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం
 మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం
 మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం
 మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం

మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం

మనస్సునందును నిధి నిధిగాను మనస్సు నిధి మనస్సునందును స్వచం స్వచం

సాదకేన పాణినా ప్రదక్షిణమగ్నిం పరిసమూహ్య | అలంకృత్య
 అగ్నేయే నమః | హుతవహాయ నమః | హుతాశినే నమః | కృష్ణవర్
 నే నమః | దేవముఖాయ నమః | నవ్రిత్యాయ నమః | వశ్యావరా
 య నమః | జాతవేదినే నమః | ప్రాగ్గైర్ధైర్భరగ్నిం పరిస్త్రితాతి
 పాగుదగ్గైర్ధైర్భరగ్నిం పరిస్త్రితాతి | దక్షిణానుత్తరానగ్నిం | ఉత్తరానధరాన్ | ఉత్తర
 గ్నిం పాగ్గైర్ధైర్భరగ్నిం పరిస్త్రితాతి | దక్షిణానుత్తరానగ్నిం | ఉత్తరానధరాన్ | ఉత్తర
 గ్నిం పాగ్గైర్ధైర్భరగ్నిం పరిస్త్రితాతి | దక్షిణానుత్తరానగ్నిం | ఉత్తరానధరాన్ | ఉత్తర
 గ్నిం పాగ్గైర్ధైర్భరగ్నిం పరిస్త్రితాతి | దక్షిణానుత్తరానగ్నిం | ఉత్తరానధరాన్ | ఉత్తర

శ్లో॥ జలవ్యయం కుశాన్ యవాన్ శలాలు దర్శపుంజలాన్ |

శక్యచ్చఃస్యసీన్ క్షిపేత్సహైవ చౌలకర్మణి॥

(దేవపాత్ర) సాదనమైన వెటన చెన్నెలు, వేడినెలు, దర్శలు,

వాన్యము, మడికాయల గుర్తి, 3 దర్భకట్టలు, పిట్టచేక, ఏమచందిము
లు, కత్తియు చాలమున మనుష్యపాత్రియగా నుంచవలెను.)

అవధిహస్తగ్రావనం రక్తశ్చాదశ్చా పాశేకమాత్రా సంలే
నయతే । తృణా కాన్యా వాంఽర్థశ్చా, ఛింతి సవభేక, అవచివన్యశ్చ
అభిరస మృత్యు । పోశ్యగ్నాదు నవాయ, పోశ్య, రహ్యమ
సరియ । హస్తయో రంగుష్ఠాపక నిష్ఠికాభ్యా (ముక్తవాభ్యా) మువ
గగ్గోగృహీత్వా, ప్రాచీస్త్రిగు త్పూను అభినుంక్రియ, సవవిక్రేణ వాః
నాపాత్రాణి సంమృశ్య, పాత్రాగ్ని (దక్షవణము)క్తానాని కృతాప్
ఇధ్యంచ వివ్రస్య । సవంత్రేణ పాణినాత్రి, ప్రోక్షతి, శేషముత్థిన్య
పునః పూరయిత్వా, ప్రోక్షణం దక్షిణతో నిధాయ, పూర్ణపాత్రమా
నాయా అవరేణాగ్నిం పవిత్రాం రర్హి తే పాత్రే అవచివయోగ గ్రాభ్యాం
త్రిరుత్పూయ, ముఖసమ ముద్ధృత్య (సమం ప్రాజైర్హత్వా) ఉత్త కే
ణాగ్నిం దర్శయ సాదయిత్వా । దర్శయ ప్రచ్ఛాద్య, బ్రాహ్మణం ద
క్షిణతో దర్శయమద్య, అబ్యస్థానీ మాదా యావరేణాగ్నిం పవి
త్రాంతర్హితాయా మాజ్య స్థాల్యామాజ్యం నిరుప్య, ఉదీచం గారా
న్నియాహ్య, తేష్యధి శ్రిత్య, జ్వలతాతృణే నాథోగామిర్యా దీప్త్య ।
అశ్యే ప్రితిఫలికృత్య, ద్వేదశ్చాగ్రే వ్రద్ధిద్య, అవచివన్యశ్చ ప్ర
క్షాద్య, అశ్యేప్రాశ్య త్రిసర్యగ్ని కృత్వా ఉవకుద్యాప్య అంగానాన్వ
యూహ్న, ఉదగ్రాభ్యాంపరితాభ్యాంపునరాహారమాజ్యం త్రిరుత్పూ
య, పవిత్రగ్నింధిం వివ్రస్య । ప్రక్షాద్య ప్రాగగ్నిమగ్నా సంలే అవ
ప్రహారి, యేనజహోతి తదగ్నా ప్రితివ్యతిభిర్దశ్చాగ్రే స్సూ మృత్యు
పునః ప్రితితవ్య, ప్రోక్ష్య, స్పృశముత్తరతో నిధాయ, ద్వాపద్ధిస్సగ్న
ప్రశ్యాగ్నా, ప్రిహారి । ఇధ్యమాదాదయశ్చమ్యాన్ (పరిధీన్) సరివభా
తి । స్థవిష్ఠో మధ్యమః । అణియాన్ ప్రాఘేయూన్ దక్షిణార్థ్య, అణి

ప్రతిపాసిష్టతర రాజ్యం. ఉత్తరము ముఖము ప్రాంతమున
శమ్య(పరిధి)మువచ్చునట్టి. పురస్తాదూర్వే అభూతమనగా నామోదా
అగ్నిం పరిమించరి :

అటతేను ముఖ్యస్థితి దక్షిణరే. పాగ్గిల, ముఖమున ముఖ్యము
పశ్చాదుదీచినగం, సరస్వతేను ముఖ్యస్థితుత్తరరే. పాగ్గిల, ముఖము
ప్రస్తుతేతి పమంతరం. *

పూర్వోక్త = ప్రీత్యర్థం అస్మిన్ చాల హోమే ఇథ్యమాధాన్తి. *
ర్స్వి. ప్రో. ఇథ్యమాధా యాభూరావాభూరయతి దర్శయ్యమాధా
త్వాక్షిం ఏకం. దేవ. ర్గిరి. చత్వారి. (పంచ)

ఏకం. ఉత్తరశమ్యసంధి ముఖ్యవహ్యత్య దక్షిణరే. పాగ్గిల
జగం సంతర. మాభూరయతి. పాగ్గిలనానం. ప్రభావరయ ఇథ
నమము. ఇతరశమ్యసంధి ముఖ్యవహ్యత్యోత్తరరే. పాగ్గిలనానం. ప
తరమాభూరయతి. ఇంద్రా యేవం నమము. *

అన్వారజ్ఞే కుమారే ధాతా } సంస్కరించదగిన కుమారులు
దదాతున ఇత్యష్టాద్యాహురీర్హు } తాకుచుండగా నీక్రింది దెలిసికొనినది
త్యాచతుర్వప్తీతంగ్యసీత్యా } మములును చేయవలెను.

మం. ధాతాదదాతు నోరయిమిశానో జగతస్త్వరే. నమో పు
ర్ణేన వావనశ్వాహా. ధాత్రఇదం నమము.

ధాతాప్రభాయా ఉతరాయ ఈశేధాతేదం విశ్వం భవనం జ
న. ధాతాపుత్రం యజమానా యదాతాతస్మా ఉహవ్యం శ్చూరవే
ధేమస్వాహా. ధాత్ర ఇదం నమము.

ధాతాదదాతునోరయిప్రాచీంతవాతుమక్షీతాం । వయంజేవన్య
 ధీమహిసుమతిగంనన్యరాధనస్సాప్సహా ॥ ధాత్ర ఇదం నమమః 3

ధాతాదదాతుదాతుషీవనూసప్రభాశాచూయ మీధుషేదురో
 జే । తస్మైదేవాఅవ్యాభాన్సంవ్యయంతాం విశ్వేదేవాపోఅదితిస్సతోహ
 స్సాప్సహా ॥ ధాత్రఇదం నమమః 4

యస్తాప్సహదాతీరిగామన్యమానో మర్త్యం మర్త్యజోహవీమి ।
 జాతవేదోయతోఅస్మాసుభహిప్రజాభిరగ్నేఅమృతత్వమశ్యాగ్ స్వాహా
 అగ్నయే జాతవేదన ఇదం నమమః 5

యస్మైత్వగంనుకృతేజాతవేదజ్జ్వాళమగ్నేకృగావస్సాప్సహం అశ్వి
 నగం నపుత్రిగాం వీరవంఠం గోమః తగం రయిం స్నశితేన్వసి స్వాహా
 అగ్నయేజాతవేదన ఇదం నమమః 6

త్వేనుశ్రుతశవసోవృత్రాన్ కామకారయః । నర్వాసుంద్రాతీరిచ్య
 స్వాహా ॥ ఇంద్రాయపుత్రిణ ఇదం నమమః 7

ఉక్తఉక్తేసోమఇంద్రంమమాదనీధేనీధేమఘవానగంనుతాసః ।
 గీగంవరాధః విరరన్నపుత్రా స్సమానదత్తౌ అవసేహవం జే స్వాహా
 ఇంద్రాయ మఘవరి ఇదం నమమః 8

ఇథనన్న హనాన్య ద్భిన్న
 స్పృశ్యగ్నోప్రహరతి॥
 దుద్రాయతింతిచరా యేదం
 సమమ॥ అవతీవస్పృశ్య॥

ఇథము శమ్యులును కట్టిన తా
 మను విప్పి తడిచి మలిగి అగ్నియందు ముని
 ఉదకము ముట్టుకొనవలెను.

—* జ యా దు లు *—

కర్మనమృత్యుర్థం వృద్ధికామః జయాదిహోమం కరీష్యే॥
 సృవేణాబ్యమాదాయ॥

[జయలు ౧౩] మం॥ చిత్తంచ స్వాహా॥ చిత్తాయేదం సమమ॥
 చిత్తిశ్చ స్వాహా॥ చిత్తా ఇదం॥ ఆకూతంచ స్వాహా॥ ఆకూతాయేదం॥
 ఆకూతిశ్చ స్వాహా॥ ఆకూతా ఇదం॥ విజ్ఞాతంచ స్వాహా॥ విజ్ఞాతాయేదం॥
 విజ్ఞానంచ స్వాహా॥ విజ్ఞానాయేదం॥ మనశ్చ స్వాహా॥ మనస ఇదం॥
 శక్వరీశ్చ స్వాహా॥ శక్వరీభ్య ఇదం॥ దర్శశ్చ స్వాహా॥ దర్శాయేదం॥
 పూర్ణమానశ్చ స్వాహా॥ పూర్ణమానాయేదం॥ బృహచ్చ స్వాహా॥ బృ
 హత ఇదం॥ రథంతరంచ స్వాహా॥ రథంతరాయేదం॥ వ్రజావతిర్జయా ని
 ద్రాయవృష్టేప్రాయచ్చదుగ్రః పృతనాశ్యేషు తస్మైవిశన్నమనమం తన
 రావస్సజగ్రస్సహిహవ్యోబధూనస్వాహా॥ ప్రణావతయ ఇదంసమమ॥

[అభ్యాసానములు] ౧౦. అగ్నివ్యాకాశాదుభివతి స్సమావర్త్యుల్ల
 బ్రహ్మన్నస్మిన్ క్షత్రేస్యామాష్యస్యౌ పురోఢామామస్మిన్ కర్మ
 స్యాందేవ హూత్యాగ్ స్వాహా॥ భూరానామధిపతయే అగ్నయ ఇదం

౨. ఇంద్రోశ్శ్యేష్ఠానా మధిపతిః = దేవహూత్యాగ్ స్వాహా॥

శ్యేష్ఠానామధిపతయే ఇంద్రాయేదం నమమ॥

౩. యమః పృథివ్యా అధిపతిః = త్యాగ్ స్వాహా॥

పృథివ్యా అధిపతయే యమాయేదం నమమ॥

౪. వాయు రంతరిక్ష స్వాధిపతిః = స్వాహా॥

అంతరిక్షస్వాధిపతయే వాయవ ఇదం నమమ॥

౫. సూర్యోద్ధివోధిపతిః = స్వాహా॥

ద్ధివోధిపతయే సూర్యాయేదం నమమ॥

౬. చంద్రమానక్షత్రాగ్రా మధిపతిః = స్వాహా॥

నక్షత్రాగ్రా మధిపతయే చంద్రమన ఇదం నమమ॥

౭. బృహస్పతి ర్బ్రహ్మణోధిపతిః = స్వాహా॥

బ్రహ్మణోధిపతయే బృహస్పతయ ఇదం నమమ॥

౮. మిత్రస్సత్యానా మధిపతిః = స్వాహా॥

సత్యానామధిపతయే మిత్రాయేదం నమమ॥

౧. వరుణానా మధిపతిః = స్వాహా ।

అనా మధిపతయే వరుణాయేదం నమమః ।

౧౦. వసుద్రస్సృత్యానా మధిపతిః = స్వాహా ।

స్సృత్యానా మధిపతయే సముద్రాయేదం నమమః ।

౧౧. అన్నగం సామ్రాజ్యానామాధిపతి తస్మావత్వర్షిన్ = స్వాహా ।

సామ్రాజ్యానా మధిపతినేదన్నాయేదం నమమః ।

౧౨. సోమఓషధీనామధిపతిః = స్వాహా ।

ఓషధీనామధిపతయే సోమాయేదం నమమః ।

౧౩. సవితాప్రసవానామధిపతిః = స్వాహా ।

ప్రసవానా మధిపతయే సవిత్రేదం నమమః ।

౧౪. రుద్రః పశూనామాధిపతిః = స్వాహా ।

పశూనామధిపతయే రుద్రాయేదం నమమః । అవతివస్పృశ్యః

౧౫. త్వష్టానానామధిపతిః = స్వాహా ।

నానానామధిపతయే త్వష్ట్రేదం నమమః ।

౧౬. విష్ణుః పర్వతానామధిపతిః = స్వాహా ।

పర్వతానా మధిపతయే విష్ణవేదం నమమః ।

౧౭. మరుతోగణానామధిపతయస్సోమోవత్వర్షిన్ = స్వాహా ।

గణానా మధిపత్యో మరుద్యోదం నమమః ।

[తండ్రిలేనిచో నీహామమును చేయవలెను.]

౧౦. పితరః పితామహః పతేవరేతతాస్తతామహాఇహమావతా అస్మిన్ -

స్వాహా॥ పితృదిభ్యోదేవతాభ్య ఇదం నమమ॥ అప ఉవన్పుశ్య॥

[జీవపితృక శ్చేత్ = తండ్రి బ్రతికియుండినచో]

పితామహః అపతే తతామహ ఇహమావతా అస్మిన్ = స్వాహా॥

పితామహేభ్యోవరేభ్యస్తతామహేభ్య ఇదం నమమ॥

[జీవితామహ శ్చేత్ = తండ్రిపోయి తాత బ్రతికియుండినచో.]

పితరః పతేతతా ఇహమావతా అస్మిన్ - దేవహూత్యాగ్ స్వాహా॥

పితృభ్యః పతేభ్యస్తతేభ్య ఇదం నమమ॥

పితృపితామహయో ర్జీవ } తండ్రితాత లిద్దఱును బ్రతికియు
తోస్సతో ర్జీవపవ కర్తవ్యః॥ } డినచో ౧౦ వ మంత్రమును జవము
మాత్రమే చేయవలెను.

—: తా ష్ట్రీ ర్ప త్తు లు ౨౨ :—

౧. ఋతామాద్యతథామాగ్నిర్గంధర్వాస్త్యప్రవధాయోవ్సరసడుగ్జై

నామనఇదం బ్రహ్మక్షత్రం పాతుతాఇదం బ్రహ్మక్షత్రం పాంతురస్మై

స్వాహా॥ అగ్నేయే గంధర్వాయేదం నమమ॥

తాభ్యస్సాహా॥ పవనీభ్యోవ్సరోభ్యడిర్భ్య ఇదం నమమ॥

సోమో హిణో విశ్వసామాసూర్యోగంధర్వాస్త్యమకీచయోవ్స

గంధర్వానామనఇదం = స్వాహా॥ సూర్యాయగంధర్వాయేదం నమమ॥

చ. తాత్పర్య పాన్తి¹¹ : మరీచిభాగ్యసంభాగ్య ఆయాభ్య ఇతం

౫. సుమమ్ము స్ఫూర్త్యరశ్చిస్త్రిహాగంధవస్తవ్యసఖాన్య
 త్వరసోబేకురయోనామవ=స్వాసః॥ చంద్రమపేగంధర్వాద్యేనం నమస్తు

౬. తాత్పర్యసాక్షిహా || నమః ప్రేమోచ్చైశ్చాభ్యావేకుళితభృతానాం ||

2. భుజ్యస్సువ్యక్తయజ్ఞోగంధర్వాస్తవ్య దక్షిణా అస్పరశస్సనా
నామనశ్చదం=స్వాహా । యజ్ఞాయ గంధర్వామేదంనమమ ॥

౮. తాభ్యసాన్విహః॥ దక్షిణాభ్యోప్సరోభ్యస్తవాభ్య ఇదం ॥

౯. ప్రజాపతివ్యవోర్మా మనోగంధర్వస్తస్యర్మా మాస్యవ్నర
సోవహ్నయోనామవ ఇదం = స్వాహా । మనసే గంధర్వాదోదంసమమ॥

గం. తాళ్యస్సహా । అర్కామభ్యో వసరోభ్యో సహిత్య
ఇదం నమమ ।

౧౧. ఇషిరో విశ్వప్యచావాతోగంధర్వస్తస్యాపోన్నరసో మునా
నామన ఇదం = స్వాహా । వాతాయగంధర్వా యేదం నమమ ॥

౧౨. తాభ్యస్సాస్సహా । అద్భ్యష్సోభ్యోముదాభ్య ఇదం స ॥

౧౩. భువనస్యవశేయస్యైత ఉచరిగ్మహ ఇహచ । నహోరాస్నాన్

జ్యోతిగ్ంరామస్వామిగ్ంను పీఠ్యగ్ంనువర్తనాగ్ం నాస్తిహా ।
భువనస్య పరయ ఇదం సమమ ।

౧౪. పరమేష్ఠ్యధిపతి కృత్యుత్కర్ణంధర్వస్తస్య విశ్వమప్సరసాభు
వోనామన ఇదం = నాస్తిహా । మృత్యవేగంధర్వా యేదం సమమ ।

౧౫. తాభ్యనాస్తిహా । విశ్వస్మా అప్సరోభ్యభూభ్య ఇదం స ।

౧౬. సుక్షీణి సుస్థూతి కృద్గ్రీకృతుసవరాస్స స్పర్శస్య గంధర్వ
స్తస్య విద్యుత్సోప్సరసారుచోనామన ఇదం = నాస్తిహా । పర్జన్యాయ
గంధర్వా యేదం సమమ ।

౧౭ తాభ్యనాస్తిహా । విద్యుద్భ్యోప్సరోభ్యదుగ్భ్య ఇదం స ।

౧౮ దూరేహేతిరమృదయో మృత్యుర్ణం ధర్వస్తస్య వ్రజాతప్స
రసాభిరుచో నామన ఇదం = నాస్తిహా । మృత్యవే గం ధర్వా యేదం సమ ।

౧౯ తాభ్యనాస్తిహా । వ్రజాభ్యోఽప్సరోభ్యభీమాభ్య ఇదం స ।

౨౦ చారుః కృపణకాశీకామా గంధర్వస్త న్యాధయోప్సరస
శ్శోచయం తిర్నామన ఇదం = నాస్తిహా । కామాయగంధర్వా యేదం స ।

౨౧ తాభ్యనాస్తిహా । అధిభ్యోప్సరోభ్యశ్శోచయంతీభ్య ఇదం ।

౨౨ ససోభువనస్యవలే యస్యతక్షపరి గృహ ఇవాచ । ఉరుబ్ర

హృదయైశ్చైత్రాయ మహితేషాం యచ్చస్వాహా భవనస్యహృదయై
బ్రహ్మణ ఇదం నమమః

మః ప్రహవతే నర్వచేరాస్యన్యోవిహవేజాతాని పరిణాపభూవ
యతామానే జహమస్మన్నో అస్తువయన్ స్వామపతయోరమ్మా
ణాగ్ స్వాహా ప్రహవతయ ఇదం నమమః

(ఈ మంత్రము నమ్మదిగా చెప్పి స్వాహాకారము దిగ్గరగా చెప్పవలెను.)

మః భూస్వాహా అగ్నయ ఇదం నమమః భువస్వాహా వాయవ ఇదం

సువస్వాహా సూర్యా యేదం నమమః

మః యదస్యకర్మణోత్యరీరిచం యద్వాన్యూనమిహాకరం | ఆ

గ్నిష్టస్త్విష్ట కృద్విద్వా శ్శర్వన్ స్త్విష్టగ్ం సుహృతం కరోతు స్వాహా |
అగ్నయేష్విష్టకృత ఇదం నమమః

శయ్యాఅపోహ్యబహిః } శమ్యై నచో నుత్తర పరిస్తరణలకు వెలు
వల పారవేయునది.

పరిధయః ఆఘారనమి } పరిధులును ఆఘారనమిధలు అగ్నియం
ధౌ ప్రహరతి } దు పడవేయవలెను.

అస్మిన్నకృతే కర్మణి } ఈ జరుగుచున్న పనియందు "అవిష్కార"
అవిష్కారాది ప్రాయ } మొదలగు ప్రాయశ్చిత్త హోమములను చేయు
శ్చిత్తాని కరిష్యే } చున్నాను.

మం॥ అనాఁజ్ఞానం యదాఁజ్ఞానం యజ్ఞస్వక్రియజే మును॥ అగ్ని
తదన్యకల్పయత్వగ్ం హివేత్థయథారథగ్గన్వాహ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

మం॥ పురుషసమ్మితోయజ్ఞోయజ్ఞః పురుషసమ్మితః॥ అగ్నే తదన్య
కల్పయత్వగ్ం హివేత్థయథారథగ్గన్వాహ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

మం॥ యత్పాకతామనసాదీనదక్షానయజ్ఞస్వ మున్వితేనుస్తానః॥
అగ్నిష్టద్ధోతాకతమవిద్వజానన్య జిజ్ఞాదేవాగ్ం ఋతుశోయాచారిన్వాహ॥
అగ్నయ ఇదం నమమ॥

మం॥ త్వనోఅగ్నే వరుణన్యవిద్వాన్ దేవన్య హేదోవయాసిసీష్టా॥
యజిష్టోవహ్నితమశోశుచానోవిశ్వాదేవమాగ్ం సివ్రముముగ్ధ్యన్మతాన్వాహ॥
అగ్నివరుణాభ్యామిదం నమమ॥

మం॥ సత్వనోఅగ్నే వమా భవోతీనదిష్టా అస్యాజివసాప్యష్టే॥
అవయత్వనో వరుణగ్ం రరాణోవహిమృడీగ్ం సుహవోనవధి న్వాహ॥
అగ్నివరుణాభ్యా మిదం నమమ॥

మం॥ అభిగీర్భిర్యదగోనడోనమాప్యాయహరినోవర్ధమానః॥
యదాస్తో తృభ్యో మహిగోత్రాఋజాసి భూయిష్టభాజో అథతేస్యావ
న్వాహ॥ ఇంద్రాయ హరివత ఇదం నమమ॥

మం॥ ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేతానిదధేవదం॥ సమూధమస్య

నం సుతేనాప్తహా॥ విష్ణవ ఇదం నమమ॥

మం॥ త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధం పుష్టివర్ధనం॥ ఉర్వాద్య
మేవ బంధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయమామృతానాన్సహ॥ త్ర్యంబకా
యేదం నమమ॥

మం॥ యద్విద్వాగ్ం సోయదవిద్వాగ్ంసో ముగ్ధాః కుర్వంత్యు
న్విదః॥ అగ్నిర్మాతస్మాదేన నశ్శ్రద్ధాదేవీచముచతాగ్ం నాప్తహా॥ అగ్ని
శ్శ్రద్ధాభ్యామిదం నమమ॥

మం॥ పునస్తాద్విత్యా యదా వసవస్సమింధతాం పునర్వహ్మ
నో వసునీధయజ్ఞైః॥ పుతేనర్వం తనువోవర్ధయన్వహాన్సన్సంతు యజ
మానస్యకామానాన్సహా॥ అగ్నేయేవసునీథా యేదం నమమ॥

మం॥ భూర్భువస్సుసనాన్సహా॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ॥
(గోదావరికి పడమటనుండువా రీక్రింది 3 హోమములనుగూడ
చేయుచుండురు.)

మం॥ అస్కాండాః పృథివీమస్కాన్మవభోయువాగాః॥ స్కన్నే
మావిశ్వాభువనాస్కన్నో యజ్ఞః ప్రజనయతు॥ అస్కానజని ప్రాజని॥
అస్కన్నాజ్జాయతేవృహా॥ స్కన్నాత్ప్రజనిషీ మహి నాప్తహా॥ స్కన్నాది
భ్యోదేవతాభ్య ఇదం నమమ॥

యన్మ అన్మోగ్నిగా భూదగ్నివ స్పృశరాహా భూదగ్నిగావహా
వహిపాన్వితాః సుందాదిభ్యోవేదాభ్య ఇదం నమమ ॥

పునరగ్నిశ్చోగ్నివదామృత రిందోబృహస్పతిః॥ పునరగ్ని అగ్నివా
యువంచక్షురాధత్త మగ్నోపాన్వితాః॥ అగ్నిండ్ర బృహత్యవ్యభ్య ఇదం॥

హస్తంప్రతాశ్చ॥ అ
మిలోః ప్రాణానాయమ్య॥
విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః॥

చేయి కమనుకొని విగబట్టగలిగించున
రను దొరికిని విగబట్టి పిమ్మట నిష్ణు స్పృగగా
చేయువలెను.

వ్రతావర్త్యంతం నా
నా వ్రతాశ్చేద సంభావిత
నకల దోషనిర్వరణార్థం వ
ర్తప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥

ఇంతవలకు సనేకవిధములుగా సంభవిం
చిన నమస్త పాప పరిహారము నిమిత్తము
వర్తప్రాయశ్చిత్తమును చేయుచున్నాను.

మం॥ భూదగ్నివ స్పృశస్వాహా॥ వ్రతావతయ ఇదం నమమ ॥

అదితేన్వమగ్నస్థాః = ప్రాప్తావః॥ వ్రతేతాన్వవ అనీయ ॥

(ప్రాక్తోయమును ప్రోక్షణోయమును పూర్ణ ప్రాత్రయం
దుంచుకొని ఈక్రింద చెప్పబోవు మంత్రముతో నాచార్య దంపతులు
నమనితోనకు మార్జన చేసుకొనవలెను.)

మం॥ సదసి నన్మేభూయాస్సగ్వమసి వర్ణంమేభూయాః పూర్ణ
మసి పూర్ణంమేభూయా అక్షితమసి మామేక్షేష్టాః॥ దేవదేవాః = మా
ర్జయంతాం ॥

(అయుదకము సంతను భార్యదోసిటియం మంచి అగ్నిళ్లను నేల
మీద నుండి మార్జనచేసుకొని నేలమీద కేసించిన యుదకమును

అనన్త ఆత్మనాం గుణా భూదగ్ని స్సమృతరాహాః || తానవేదానితా
వనిపాన్వీతాః || సుందాదిగ్యోజేవభాభ్య ఇదం నమమ ||

పునరగ్నిశ్చ తదామృత రిందోబృహస్పతిః || పునరగ్ని ఆత్మనా
యువంచతురాధస్త మగ్యోపాన్వితాః || అగ్నింద్ర బృహత్యస్విభ్య ఇదంన ||

హస్తంవ్రతాభ్య | త
మితోః ప్రాణనాయుర్య |
విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః ||

చేయి కడుగుకొని విగబట్టగలిగించున
రను ఊపిరిని బిగబట్టి పిమ్మట నిష్ఠు స్థగగా
చేయవలెను.

ఏతావత్పర్యంతం నా
నా ప్రకారేణ సంభావిత
నకలదోషనిర్హరణార్థం స
ర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే ||

ఇంతవఱకు సనేకవిధములుగా సంభవిం
చిన నమవ్రతావ పరిహారము నిమిత్తము
సర్వప్రాయశ్చిత్తమును చేయుచున్నాను.

మం॥ భూ ర్భువ స్సువస్సాహాః || ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ||

అతితేన్వయగ్గతాః = ప్రాసావీః || ప్రణీతాన్వవ అనీయ ||

(ప్రాకృతోయమును ప్రోక్షణీతోయమును పూర్ణ ప్రాత్రయం
దుంచుకొని ఈక్రింద చెప్పబోవు మంత్రముతో నాచార్య దంపతులు
నలునితోనహ మూర్జన చేసుకొనవలెను.)

మం॥ సదసి సన్మేధాయాస్సర్వమసి వర్సంమేధానాః || పూర్ణ
మసి పూర్ణంమేధాయా అక్షీతమసి మామేక్షేష్టాః || దేవదేవాః = మా
ర్జయంతాం ||

(అయుదకము సంతను భార్యదోసిటియం మంచి అగ్నిశ్లను నేల
నూద నుంపించి మూర్జనచేసుకొని నేలమీద శేషించిన యుదకమును

— చాం ద —

అపరేగాగ్నిం ప్రాంచముపవేశ్య
త్రేణ్యాశలల్యా త్రిభిర్వపుం
తల శ్శలాలుగ్లపువేత మాస్త్రిం
కేశాన్వినీయ | యథర్షిః ఘానిద
ధాతి | యథా వైషాం తలధర్మ
స్యాత్ |

(అపాగం సగం సర్జనాద్యాశ్చ
శనిధానాత్సమానం)

అనువాకస్య ప్రథమనయక
మాఽవస్సగ్ంవృజ్య ||

అగ్నికి పడమట పటువును మాడ్చు
నాభిముగా గూర్చుండ బెట్టి మూడు
తెల్లనిచ్చలు గల యేడుముల్లుతోను
3 బట్టి సుస్థకట్టలకొనలతోను మేడిపం
డ్లగుత్తుతోను అనగా నివియన్నియు
కలిపిచకట్టతోను మ్రోకముగ జట్టులేక
గొట్టి ప్రవరలోని ఋషివంశ్యుగ జ
ట్టుంచవలెను. లేక కులాచారప్రకార
మైననువరే యుంచవచ్చును.

(నీళ్లుతొరపుట మొదలు దర్శనం
పేనానిదధాతివఱకు నువసయవములో
వలెనే చేయవలెను)

అధ్యముయొక్క మొదటియజస్సు
చెప్పి నీటిని చెప్పబోవువిధముగా కలు
పవలెను.

మరి ఉష్ణసహాయపుదళేనహ్యాదిః కేశాన్ వవతు ||

నూ ఉష్ణాశ్శీతాస్వానీ
యోర్త రయోశిరశనత్త్రి
(ప్రాగారభ్యుదయగం)

వేడినీళ్లును చీనీళ్లులో నోసే క్రింది
మార్త్రము చెప్పి గూర్చునుండి ప్రవహిం
ముగా వెనుకటికట్టతో జట్టులేదువవలెను

మరి ఉష్ణాశ్శీతాస్వానీ చీనీ దీప్తాయుర్వాయవర్చన | శ్శోక్తమా

శ్శోక్తమా

యేనభూయశ్చైరాత్యయం జ్యోక్త్యశ్చాతి మూర్ఖం । తేనాస్యా
యమేవ వసాశ్చాశ్చాయ స్వప్తయే ॥ తస్మిన్ కేశానుపయ మ్యావ ఉప
స్మృశ్య పునస్త్రీన్ దర్శానంతర్ధాయః ఉత్తరతిః ॥

మం॥ యేనపూషాబృహస్పతేరగ్నేరింద్రస్య చాయమేవపత్ ॥

తేనతేవపామిశ్రీకృష్ణశర్మన్నాయపావర్చసాయథాజ్యోక్సుమనాలసాః ॥

తస్మిన్ కేశానుపయమ్యావఉ స్మృశ్య ఉత్తరయోదుంబరమూ లేదర్శనంబేవానిదధాతిః	} విమ్మట నా కేదగురిగిని క్రింది మంత్రము చెప్పి, మేడిచెట్టుమొదట గాని దర్శదుబ్బునగాని ఉంచవలెను.

మం॥ ఉప్తాయ కేశాన్ వరుణస్యరాజ్జాబృహస్పతీస్సవితాసామాల

గ్నిః । తేభ్యోనిధానంబహుధాన్వవిందన్నంతరాద్యావావృథివీతవస్సుచః ॥

నూ॥ ఇత్యంతఃకృత్వా క్షురిం ప్రక్షాళ్యనిదధాతిః । తేనత్ర్యహం కర్మసివృత్తః ॥	} ఈప్రకారము నమాప్తిచేసి కత్తిని కడిగి యుంచవలెను. దానిని సూదు రోజులు దీక్షలోనుంచవలెను.

వరందదాతి దక్షిణత లశి
నాయ్ శ్రావ్మాగాయ పితా
గాం దదాతి యద్యస్యశ్చౌల
కర్తా తదాతస్మై దదాతి॥

‘గౌర్వైవరః’ అను నట్లాక గోవు నీ
యవలెను. అనగా వటుని రింద్రీ పురో
హితునకు నీయవలెను. సంస్కారము
చేయువాడన్యుడైనచో వటుడా సంస్క
ర కీయవలెను.

— కారితలు —

సూ. జన్మనోధి తృతీయే
వశే చాలం పునర్వహ్వా॥

శ్లో॥ వప్తేక్షురం సమా
ధాయ దీక్షామధ్యే నిధాయ
చ । చతుర్థది వసాధూర్ధ్వం
నాపితాయ ప్రయచ్ఛతి॥

ద్విః ప్రాదేశో భవేదిధృ
ప్తిః ప్రాదేశాః పరిధయః ।
త్రిః ప్రాదేశస్తు బర్హిస్సాన్విత
తథార్ధ్వం తృణం భవేత్॥

ఇధ్యం పంచద, శాఘాశో
ద్వ్య, త్రియః పరిధయస్సు
తాః । స్మారేవింశతి దాయా
ని కదాచిన్నే కవింశతి॥

చారిత్రే నామకీచై వహ్య
న్న ప్రాశన చాలయో॥ ౮
పానయే వివాహేచ సీమం
తాధానపుంసకే కర్తావామేత
థాసీనః పరిపుత్రస్తుదక్షిణే॥

పుట్టినది మొదలు మూడవయేట
పునర్వహ్వా సత్కర్తమందు చాలము
చేయవలెను.

వవనమైన నెంటనే కత్తిని కడిగిమడిది
దీక్షలో నుంచి నాల్గురోజులకు పిమ్మట
మంగలికీయవలెను.

ఒందు లొడితెల్ల పాదవిధ్యమున్ను,
మూడు లొడితెల్లు శమ్యలు (వరిధులు)
న్న మూడు లొడితెల్లు బర్హిస్సును
పాదపుండవలెను; మించియుండిన గడ్డియ
నబడును.

౧౫ ఇధ్యమునకు, ౨ ఆఘారములకు,
౩ శమ్య (వరిధు)లకు ఇట్లు స్మారముం
దు ౨౦ సమిధలు. శ్రౌతమం దనూయా
జనమిధలో ౨౧.

చారిత్రము మొదలు వననయనములో
బ్రహ్మోపదేశ పర్యంతమును భార్య
పుత్రులును, వివాహ గర్భాధాన పుంసు
వన సీమంతములయందు వధువును దక్షి
ణమున నుండవలెను. సంస్కరించు వా
డుత్తరమున నుండవలెననుట.

స మా వ్త ము.

గంధర్వస్థాపనమ్

ప్రాణభాయచ్చి ఏవం... ప్రేత్సార్థం గంధర్వస్థాపనం
కరిష్యే॥

శ్లో:- స్థాపితాకాకూర్ణం గంధర్వ స్థాపనం ।

శ్లో:- తమోశ్చయూమంబరేణ దుబో గంధ అస్త్యో వాససా
హత్రేణవా పరిచిత స్తితాత॥

శ్లో॥ విశ్వావసుగ్ం సోమ గంధర్వం । భూపాద కృసుషీః ।
కృతినావ్యామన్ । తదన్వవైత్ । ఇంద్రోరారహాణ భసామ్ ।
పరిసూర్భస్తా పరిభగ్ం రవశ్యత్ ॥

శ్లో॥ గంధర్వో విశ్వావసుః పర్వముష్ణాత్సత్రిసృ రాత్యైః పరిమషేత్
సత్రిసృ త్రిసృ రాత్యైః క్రోత స్సోమో వసతి తే దేవాః
బృహన్ స్త్రో కామానై గంధర్వా స్త్రీయా నిష్క్రియామేతై
వాచన్ స్త్రీసు మేకహవిసో కృత్వా తమో నిరక్షేతై
స్సరోహ ద్రూపం కృత్వా గంధర్వేభ్యః॥

శ్లో॥ విశ్వావసోత్ర గంధర్వ కుండేరాత్ర త్రయం వసన్
భవమోః ప్రేతి ముఖ్యాత్పరీ రక్షావాం ఇద పక్షే

శ్లో॥ విశ్వావసు గంధర్వం భవాహమామి స్థాపయామి
సూజయామి ॥

శ్లో॥ యదహర్భార్హం భవహతే క్రితాత్ ముఖమోః
తథ శ్చయ్యా బ్రహ్మచర్వం క్షాద లవణ వర్జనంచ ॥

ప్రాణాణాయమ్యు ఏవం ప్రేక్ష్యార్థం ॥

ఏలావస్తం కాలమనాశ్రమిణం ఇమాం ప్రాణాణాయమ్యు
నమనంపాదన ఫూర్వక సాంగోపాంగ సకల వేదాభ్యుదయ
అధికాప్రీత్యర్థం సిద్ధి నిత్య వైమిత్త్య కలమ్యు కంఠసంస్థాన
జనితానుస్తేజో వీర్ష మనశ్చై వృత్తి కామ్యభివృద్ధి కలమ్యు
శ్రీ వరమేశ్వర ప్రేక్ష్యార్థం ఇమాం శ్రీనివాస భగవంతుని ప్రాణాణాయమ్యు
ఉపదేశ్య ॥

సప్తప్రాణాణాయం భోజయిత్వా . . . ఫణిశోచనం చయిత్వా ॥

మమ కుమారస్య ఉపనయనాంగత్వేన భాభ్యుదయకం కలమ్యు
భాభ్యుదయకం ప్రాహ్లాణ భోజన ప్రత్యుపావృత్తి న భావన
హింసా చలన చలనం సంప్రదదేనమమ ॥ కలమ్యు : శ్రీనివాస
మాయయిత్వా ॥

మమ కుమారస్య ఉపనయనాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం
ఫూజం కృత్వా ॥ బృహత్సమేతి పటాక్షరైః సప్త ప్రాణాణాయమ్యు
ఇథ్యా ॥ ఉత్తర వరః

ఏవం ప్రేక్ష్యార్థం మమ కుమారస్య ఉపనయనాంగత్వేన
వాసంతికాగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే ॥ అలంకరణాంతం కృత్వా

ఏవం ప్రేక్ష్యార్థం మమ కుమారస్య ఉపనయనాంగత్వేన
ద్విజత్వ సిద్ధ్యర్థం బ్రహ్మచేజసః ప్రాప్త్యర్థం సకల శ్రేణ
సార్వ నిత్య కలమ్యుసంస్థానాధికార సిద్ధ్యర్థం మజ్జాన
ధారణం కరిష్యే ॥

ఈ ప స య న మ్.

(గురువుకొప్ప(జెప్పుట)

SECRET

గీ. వధుగౌనకు ముందు జరిగెంబు , గడగె రక్ష
నమిధ యక్కంబు వస్తుముల్ , సరగ మౌంటి
యజిన మామీదఁ గురయును , సంబుపురును
టీరకల్లుయుఁ గూర్చయు , చేర్చి చనదు
చేక్కి నిరుక్తనవలయును , చేక్కిలములు .

అయిం ముహూర్త స్సు ముహూర్తోఽస్సు.

ఆచార్యుఁడగు పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం మమకుమార స్వావనయ
నాభ్యం కర్మరిష్యమాణః = పుత్రాహం భావయిత్వా

ఏనం=వీర్యార్థం మమకుమార స్యావనయనాం శత్యేన రక్షార్థం
రక్షాబంధనం. కర్మిన్యే! రక్షాబంధనం ధారయిత్వా!

ఏవం = వీర్యార్థం నును
కుమారస్యోపనయనాం గత్వే
న వాసంతికాగ్ని పృథిష్ఠాప
నం కరిష్యే॥ (సామ్యో ని
ధానాంతం కృత్వా)

ఏవం - ప్రీత్యర్థం మమ
కుమారస్యోపనయనాం గత్వే
న ద్విజత్వ నిర్ద్యరంయజ్జీవ
వీర ధారణం శరిష్యే॥

నా కుమారుని యువనయ నాంగమై
వనంశ ఋతువునందు చేయవగిన యగ్ని
ని స్థాపించుచున్నాను. (యథా బహి
స్సాస్యచ్చ పరిస్తరాణాం' అనువటకు జే
యవలెను.)

నా కుమారున కువవయనాంగముగ
బ్రాహ్మణత్వము సిద్ధించుటకు యజ్ఞోప
వీతమును ధరింపజేయుచున్నాను.

పునరాచమయ్య! యజ్ఞోపవీతం బ
ముహూర్తం యజ్ఞోపవీతం బ
యజ్ఞోపవీతం బ
యజ్ఞోపవీతం బ

పునరాచమయ్య! యజ్ఞోపవీతం బ
ముహూర్తం యజ్ఞోపవీతం బ
యజ్ఞోపవీతం బ
యజ్ఞోపవీతం బ

యజ్ఞోపవీతం | పరమం | పవిత్రం | ప్రాచీనతే | యజ్ఞో

హం | పురస్తాత్ | ఆయువ్యం | అగ్ర్యం | ప్రతిముంధ | శుభ్రం

యజ్ఞోపవీతం | బలమస్తు | తేజః

పునరాచమయ్య! యజ్ఞో
పవీత భారణ ముహూర్తం స్తు
ముహూర్తం స్తు || ప్రా

ఏవం ప్రతిర్థం మమకు
మూర్తస్య పనయనాం గర్వేన
నాం ప్రదేవతా బ్రాహ్మణ
సమారాధనం కరిష్యే ||

స్వస్త్వయం తార్క్ష్యం
అభయన్నో అస్తు || భా
గళి అమీనో గంధాః || (సు
గంధాః) అలంకారార్థా ఇమే
అక్షతాః || (సంవృత్తతాః) సక
లారాధనైశ్చోధన మస్తు ||
సదిక్షిణా తాంబూల వస్త్రా
దీం దద్యాత్ ||

మతల నటువుచే నాచమనము చే
యించవలెను. ఏమట్లు పెద్దలు ఆశీర్వదిం
పవలెను.

నూ యభివృద్ధికిగాను నాంధీ దేవత
ల నుద్దేశించి బ్రాహ్మణులను పూజించు
చున్నాను; అని బ్రాహ్మణుల దగ్గరకు
వెళ్లి పూజచేయవలెను.

బ్రాహ్మణులమీద అక్షరములుచల్ల
వారికి గంధమీయవలెను. ఆ బ్రాహ్మణు
లు 'ఈ పూజలచే మీకు శుభదుగుగా
అని యాశీర్వదింపవలెను' ఏమట్లు దక్షి
ణలు, తాంబూలములు, వస్త్రములు
బ్రాహ్మణుల కీయవలెను. (ఈ సమా
రాధనము బ్రహ్మచారులకు చేయుటయు
పసుపుబట్టల నిచ్చుటయు నాచారము.)

నాందీ దేవతా వ్యూహ
చా బ్రాహ్మణాః అమృత
మసు! నాందీ శోభనదేవతా
స్పృహితా స్పృహనవానా వర
దా భవంతు!

సూ! బ్రాహ్మణాన్భజ
యిత్వాఽశిషావాచయిత్వా॥
ద్వీరాచమయ్య కుమా
రం భోజయిత్వా॥ ద్వీరాచ
మయ్య॥ కుమారంభోజయిత్వామనము చేయించవలెను.

కీచిత్ మూలం సహితం కుదేన్తి ద్విగతం నన్య

(ప్రే వటుభోజన సంబంధమన మంత్రము లన్నియు నాచార్యు
డ చప్పి క్రియలు వటునిచే జేయించవలెను అమృతో పస్తరణమసి
అనుచోట ఉదకమునకు మారుగా నేరి నీయవలెను. వటుని గారము
ఉప్పు లేని పదార్థములనే భుజింపజేసి విమ్మటస్నానముచేయించవలెను)

అనువాకస్య వ్రథమేన-
దర్శనంబేవానిధధాతి!
సూ! స్నానముగ్న రువస
నూగానాది ఇధ్మమిరదర్శిం
లో॥ పాత్రప్రయోగేన
కుశంబు కూర్చవస్తాశ్మదం
దాదనమేఖలాశ్చ! దై వ్యాని
పాత్రాణి నియుజ్య పశ్చా
ద్యం జీతచామూని సహా
వనేతా!

ఓ నాంధీ దేవతావ్యూహా...
మీ గమ్యతేమరుగాక! అది బ్రాహ్మణ
హస్తముల నుదకముంచి విమ్మటస్నానము
దకమును పాత్రయందు విడుచవలెను.

బ్రాహ్మణ భోజనానంతరము కర్మ
కాపుగ్యానము చేయవలెను.

విమ్మట వసునిచే రెండుమాత్రాపాద
నము చేయించి గల్లితో నే(పాద)కు
దు భుజింపజేసి మరల రెండుమాత్రాపాద

విమ్మట నౌలములో వలెనే కేశనం
స్తాత్రమంతయు చేయవలెను.

రేడువార వటుని స్నానము చేయించి
దక్షిణమున గూర్చుండజెల్లి 'అగ్నిమిథ్యా'
మొదలు 'ఇతరదర్శిం' వఱకును జేసి
బహిష్కరించి, ఉదకము, కూర్చు, పస్త్రము,
దండము, కృష్ణాజినము, వీటిగూడ నొ
క్కమారుగా దేవపాత్రను పుగ్గము ను
నుమ్యపాత్రలను నుంచవలెను.

పవిత్ర కరణాద్యాద్యభాగాంతే పాలాశేన సమిధము తరయానావ్యః } అవచ్చిన్నాగౌ మొదలు సోమా యేదం ఫలకు జేసి క్రిందిమంత్రము చెప్పి మోచుగవుల్ల వగ్నియందు పలునిచే నుంపించవలెను.

మం॥ ఆయుర్దాదేవ జరసం గృణానో ఘృతప్రతీణో ఘృతవృష్ణో అగ్నే॥ ఘృతంపి బన్నమృతం చారుగవ్యం పితేవపుత్రంజరసేవయేమం॥ ఆధేహి । అగ్నయ ఇదం నమమ॥

కుమారస్యైవ హోమ కర్తృత్వంనకు మంత్రోచ్చారణమధేహీతిబ్రాహ్మణామ్ ॥
నూ. ఉత్తరేణాగ్నిం దక్షిణేన వదాశ్మాన మాస్థావ యశ్యాతిష్ఠేతి॥

అచార్యుడే మంత్రముచెప్పి స్వాహా శారమునకు బదులు ఆధేహి అని సమిధను వటునిచే హోమముచేయించవలెను.
'అతిష్ఠేమ' అనుమంత్రము నాచార్యుడు చెప్పి అగ్నికుత్తరమున నాసాదన చేసిన రాలిని వటుని కుడికాలిచేతొక్కించవలయును.

మం॥ ఆతిష్ఠే మమశ్మౌ మశ్మేవ త్వస్మిన్సోభవ । అభితిష్ఠమృతన్యతస్సహస్వచ్ఛత నాయతే॥

నూ॥ వాసస్పద్యః శ్చిత్తోత ముత్త రాభ్యా మభి } అప్పుడు కన్యకురంగించిన వస్త్రమును ఆచార్యుడు క్రింది రెండుమంత్రములచే నభిమంత్రంగా చేయవలెను.

మ ॥ గోపతీవ్యస్ త్వస్మేవ కృతే కాశాశ్చిత్తేవ్యస్ । భిక్షోవ

యన్నవగ్నా అవ్యంజన్యహవ్రమంతాగ్ం అభిశో అయచ్చన్ ॥ ౧॥

జేవీరేవాయవరిధీసవిశే మహత్త దాసామభవన్మహితవనం ॥ ౨॥

ఉత్తరాభిస్తి వృభిః } ఆచార్యుడు క్రింది మూడుమంత్రములచే
పరిధావ్యః } ప్తి వటుని మొలకువస్త్రమును కట్టవలెను.

మం॥ యాలక్యంతన్నవయన్యాలతస్వరయాశ్చ జేవీరం తానభి
నోదనన్త తాస్త్వా జేవీరరసేసంవ్యయంత్యా యుష్మానిదంపరిధత్స్వవా
నా॥ గ్నా మోధత ధత్త వావ సైన్గం శతాయుషం కృణుత దీర్ఘమాయుః ।

బృహస్పతిః పాయచ్చద్వాసవరతో మూయరాశ్చ పరిధారవాడు ॥ ౩॥ జరాం
గచ్ఛామపరిధత్స్వవానోధవాక్యప్తీన్యామర్చిసి పాహాశరంచజవశరడస్సువ
ర్పారాశ్చ వస్త్రమువనంవ్యయన్త ॥ ౩॥

నూ॥ కరిధావ్యాచమ్య } బట్ట కట్టి ఆచమనము చేయించి క్రింది
పరిహిత ముత్తరయాను } మంత్రము చెప్పి, వటు నభిమంత్రణ చేయ
మంత్రయతే॥ } వలెను.

మం॥ పరిదంవాసాలధిధాన్స్వన్త యేభూరావీనా మభిశస్తి పానా ॥

శరంచజవశరడః పురూచీర్వసూనిచార్యోవిధవాసీకీవన్ ॥

నూ॥ మాంజం మేఖలాం } ముంజగడ్డితో పిని మువ్వరివేసిన
గ్రీవృతాం గ్రిః ప్రిదక్షిణము } తాద్రును ముందు గెండుమంత్రముల
గ్నిరాభ్యాం పరిధీయ ॥ } నాచార్యుడు చెప్పి, వటుని మొలకు ౩
చుట్లు ప్రిదక్షిణముగా చుట్టవలెను.

1. The first part of the document is a list of names and addresses, which appears to be a directory or a list of contacts. The names are written in a cursive script, and the addresses are listed below them. The list includes names such as "Mr. J. H. Smith", "Mr. W. B. Jones", and "Mr. C. D. Brown".

and ...
 ...
 ...
 ...
 ...

[illegible]

నూ. అజినమూర్త ర }
మూర్త రయో. }

మం॥ విశ్రాంతి పుష్కరములు

అనాహుతస్యం వసంధిస్యం

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

భవితం । సమస్తం । అనామనస్యం । వసనం । జరిష్టం । పరీక్షం । వాత
 అనినం । దధేహం॥

సూ॥ ఉత్తరేణాగ్నిం } అగ్ని కుశలమును కుశలము పరచి
 దర్శనం భవితం సర్వతేషు } పని చేయును ముందు మంత్రముచెప్పి
 ముత్తర యాఽవస్థాపయ్య॥ } కథిముఖముగా కూర్చుండబెట్టవలెను.

మం॥ అగంత్రాసమగన్మహివ్రసు మృత్యుం యయోరన ।
 ప్త్యస్సంచరే మహిన్వస్తి చరతాదిహన్వస్త్వాగ్నహేభ్యః ।

ప॥ అగంత్రా । సమగన్మహి । వ్రసుమృత్యుం । యయోరన
 అర్హిః । సంచరేమహి । న్వస్తి చరతాత్ । ఇహ । న్వస్తి । అగ్నహేభ్య

సూ॥ ఉదకాంజలి మస్మా } ఉదకముతో గూడిన దోసిలిని.
 అంజలావానీయోర్తయూత్రిః } టురి దోసిలియందు విడిచి ముందు
 హోమ్య॥ } త్రిము నొక్కసారి జెప్పి మూడు
 చ్చారనిమిద హోమిం చవలెను.

మం॥ సముద్రామూర్తిర్మధుమాన్ ఉదారదుపాన్ శునాన
 మృత్యుమశ్వాం । ఆమేనుతే శ్మయన్సూర్యస్యయేభి సప్తిత్వం పిత
 నతయన్॥

ప॥ సముద్రాత్ । ఉర్మిః । మధుమాన్ । ఉదారత్ । ఉపాన్
 శునా । నతమ్ । అమృతత్వమశ్వాం । ఆమేనుతే । రశ్మయః । స
 ర్యస్యయేభిః । సప్తిత్వం । పితరన్॥ ఆయన్॥ (నక్ష్త్రస్మంత్రేణ ద్విష్టుష్టిం

గృహీత్యా

నూ. ఉత్తరైశ్చ సర్వైః సత్తాభిః సత్తాభిః సత్తాభిః }
 దు చెప్పి, కొనమి తనకుడిచేతితోనా,
 నిమిడిచేతితోనాకూమారు వట్టికొనచేతి.

మం॥ అగ్నిష్టేహస్త మగ్రభీత్ । సామస్తేహస్త మగ్రభీత్ । సు-
 రాతేహస్త మగ్రభీత్ । సరస్వతీతేహస్త మగ్రభీత్ । పూమాతే హస్త మ-
 గ్రభీత్ । అర్యమాతే హస్త మగ్రభీత్ । అగ్రంశస్తేహస్త మగ్రభీత్ ।
 భగస్తేహస్త మగ్రభీత్ । మిత్రస్తేహస్త మగ్రభీత్ । మిత్రస్తేహస్త మ-
 ధర్మగ్నిరాచార్యస్తవ॥ (నర్వేహమంతేనకృద్ధస్తం గృహీత్యాత్)

నూ. ఉత్తరైశ్చ సర్వైః
 తాభ్యః పరీదాయ॥

ఈక్రింది ౧౧ మంత్రలింగములచే తెలియజ-
 యబడినదేవతలకొరకు అనగానొక్కొక్కమంత్ర-
 ముచే నొక్కొక్క మారొప్పగించవలెను.

మం॥ అగ్నేయేత్వా పరీదదామి శ్రీకృష్ణశర్మన్ ॥౧॥ సామాయ-
 త్వా పరీదదామి శ్రీకృష్ణశర్మన్ ॥౨॥ సవిత్రేత్వా పరీదదామి శ్రీకృష్ణ-
 శర్మన్ ॥౩॥ సరస్వత్యైత్వా పరీదదామి శ్రీకృష్ణశర్మన్ ॥౪॥ మృత్యు-
 త్వా పరీదదామి శ్రీకృష్ణశర్మన్ ॥౫॥ యమాయత్వా పరీదదామి శ్రీ-
 కృష్ణశర్మన్ ॥౬॥ గదాయత్వా పరీదదామి శ్రీకృష్ణశర్మన్ ॥౭॥ అంశ-
 యత్వా పరీదదామి శ్రీకృష్ణశర్మన్ ॥౮॥ అభ్యస్తావ పరీదదామి శ్రీకృ-

ప్రతిభావ్యస్తాని పరిదదామి శ్రీకృష్ణశర్మన్ ॥౧౦॥ వృత్తి
ప్రతిభావ్యస్తాని పరిదదామి శ్రీకృష్ణశర్మన్ ॥౧౧॥
సూ॥ ఉల్లేఖేణయజ } ఈక్రింది యజ్ఞము చెప్పి వటుని దగ్గ
హవినియ } రకు తీసికొనవలెను.

మ॥ దేవస్యత్వాననితఃప్రసవఉపనయే శ్రీకృష్ణశర్మన్॥

(పిమ్మట జలకట్ట మొదలగు మంగళద్రవ్యముల నాచార్యుడం
గులు చేత బట్టుకొని క్రిందివిధముగ బ్రార్థింపవలెను.)

— చూ ర్తి క —

స్వస్త్వప్రాశీతి నహస్రాణాం । ద్విజగుర్న దైవత్యానాం । ఇంద్రా
ప్రభావర నందిధర రక్షో గణేశ్వర వరుణ వాయుభట్టరక యక్షేశ నా
మశేఖరాణాం । యమనియమానస పాణియామ ప్రత్యాహర భ్యాన
భరణ సమాధ్యష్టాంగ యోగనిరతానాం । వసిష్ఠ వాలఖిల్య విశ్వమి
త్ర య కౌత్యాయన కౌండిన్య పరాశర బ్యాస వాల్మీక సనక సనందన
సత్కుమారాది ముఖ్యమునీనాం । స్వస్తి । నమస్త మంగళాలంకృత స
కలశ్యాణలతావిలత లక్ష్మీసమేతస్య । శంఖ చక్ర శార్ఙ్గ వనమాలాది
శోభితస్య । శ్రీవత్స కాస్తుభ సువమావిశేషణ ముద్రాముద్రితోరస్థా
స్య । నైవతేయ కార్ద్రవేయ విష్వక్సేన సేవితస్య । వసుమతీ జాంబవతీ
రుక్మిణీ సత్యభామాధిపతేః । అనేకకోటి గీర్వాణవందితస్య । శ్రీలక్ష్మీ
నారాయణస్య చ ప్రసాదేన । వహ్నిరువనయనకాలే (దంపత్యోర్వివా
హకాలే) హరిద్రక్షరకేతుశ్రీరఘుర గుడ గోరోచనాది మంగళద్రవ్యా
మంగళరాణి భవేయుః । తిథి వార సత్కర్యయోగకరణ ముపహారలగ్న

శ్లో॥ బోధాభిధానో భగవాన్ పరేశః ప్రజ్ఞానవా న్మానినిశాంకవానః॥
 శ్రీమజ్జగన్నాథపురాధినాథో వటుం చతుర్వేదవటుం కరోతు॥
 శ్లో॥ కలిః కరాజ్ఞాతే ధృతాపిచర్యా శ్రీవిష్ణుశర్మార్థిభవివృత్తః॥
 శుచ్ఛార్మమర్త్యమవినాశకారీ వటుం చతుర్వేదవటుం కరోతు॥

(ముహూర్త కారే తర్క) } బ్రహ్మోపదేశ సమయము గనుక వ
 పన్నమీవ మానయతి॥ } టుని మిక్కిలి దగ్గఱకు దీసికొని నూతనవ
 త్రు మాచూడించుకొని

నూ॥ సుప్రజా ఇతి ద } 'సుప్రజా' అనుమంత్రమునువటుని కడి
 యీశకర్త జపతి॥ } చెవిలో జపము చేయవలెను.

మం॥ సుప్రజాః ప్రజయా భూయాస్సువీరో వీరైస్సు వర్చావ
 ర్చనాసుపామ్ భూమ్నః॥

న॥ సుప్రజాః । ప్రజయా । భూయాః । సువీరః । వీరైః । సువ

ర్చా । వర్చసా । సుపామ్ । భూమ్నః॥ బ్రహ్మచర్యమునువటుని మువమానయన్వ దేవేన సవిత్రాప్రసూతా

నూ॥ బ్రహ్మచర్యమాగా } 'బ్రహ్మచర్యం' అనుమంత్రమును
 మితి కుమార ఆహ॥ } వటును చెప్పవలెను.

మం॥ బ్రహ్మచర్యమాగా మువమానయన్వ దేవేన సవిత్రాప్రసూతా

న॥ బ్రహ్మచర్యం॥ అగా॥ ఉప॥ మానయన్వ దేవేన సవిత్రాప్రసూతా

ప్రవృత్తం పరస్య॥ ప్రతిపచనా } ఈ దిగువ ప్రశ్నావాక్యముల న
 కుమారస్య॥ } చార్యుడును సమాధానము కుమ
 రుడును చెప్పవలెను.

మం॥ కో నామానీ (ప్ర)॥ నీ క్షేత్రేమి ?

శ్రీకృష్ణశర్మ నామాస్మి (స) నాపేరు శ్రీకృష్ణశర్మ
కవ్య బ్రహ్మచార్యసి శ్రీకృష్ణశర్మన్ (హ) నీవెందు నీవు
త్తము బ్రహ్మచర్యము చేయుచున్నావు?

పాఠశ్యబ్రహ్మచార్యసి(స) ఆత్మనుగూర్చిచేయుచున్నాను.
నూ! శేషం } మిగిలిన 'శ్రీకృష్ణశర్మ'వత్తే మొదలు 'శ్రీకృష్ణశర్మన్'వత్తకు నాచార్యుడు బసించవలెను.
పరీక్షవతి.

మం! శ్రీకృష్ణశర్మవత్తే దేవనూర్యబ్రహ్మచార్యుడనైతే

మామృతైవతే నూర్యపుత్రస్స దీర్ఘాయుస్సమామృతయోగ్ వస్తియై
ర్యాయ నూర్యశ్చంద్రమా అపాస్త నంచరంతిరాగ్ వస్తియై నూర్య
శ్రీకృష్ణశర్మన్!

నూ! వ్రత్యగాళివం } ఆళి: ఫలము పొందునదిగా నేవ
చైనం వాచయతి! } త్రములయం గుండునో వాని నీవటునిచే
గూడ చెప్పించవలెను.

మం! అధ్వనామధ్వవతే శ్రేష్ఠస్వాధ్వన: పారమసీయ!

హ! అధ్వనాం | అధ్వవతే శ్రేష్ఠస్య | అధ్వన: | పారం | అసీం

<p>నూ! ఉక్త మాద్య భా గాంత మత్రై నముత్రై రా ఆ నూర్యనయితాన్ చను గ్య: గాంత గ్య: తాన్ అధ్వ: అధ్వ: అధ్వ: తాన్</p>	<p>అద్యభాగాంతమును జేయబడి యు యగ్నియందు వటునిచే నీ క్రింది గం నూర్యులను చేయించవలెను. లేందున మం! నూ! రాచార్యుడు మాత్రమే నాగిలిననీ ననునచే తెప్పించుచుండవలె</p>
--	--

అనుబంధములు
 ద్వితీయముగానున్న ప్రాచీనముల జానపదములు

మ॥ యోగేయోగేతవస్తరం వాజేవాజే హవామహే । నభాయఇంద్ర
 మూతయే స్వాహా॥

మ॥ యోగేయోగే । తవస్తరం । వాజేవాజే హవామహే నభాయః ।
 ఇంద్రం యోగేయే స్వాహా॥ ఇంద్రా యేదం నమను॥

మ॥ ఇమమగ్న ఆయుషే వర్చసే కృధిప్రియగ్ం రేతోవరుణ సోమరా
 బన్ । మూతవాస్యా అదితేశర్మ యచ్చ విశ్వేదేవాజరదప్తిర్యథా
 సత్స్వాహా॥ అగ్నివరుణ సోమాదితి విశ్వేభ్యోదేవేభ్య ఇదం న॥

మ॥ శరమిన్ శరదోఅంతి దేవాయత్రానశ్చ శ్రాజరనంతనూనాం । పు
 త్రాసోయత్రపితరోభవంతిమానోమధ్యారీషతాయుర్గంతో స్వాహా॥

మ॥ శరమిన్ శరదోఅంతి దేవాః । యత్రానః । చశ్రాః । ప
 రసం తనూనాం । పుత్రాసో యత్ర । పితరో భవన్తి । మా
 నో మధ్యారీషతః ఆయుః । గంతో స్వాహా॥ దేవేభ్య ఇదం॥

మ॥ అగ్నిష్ట ఆయుః పృథరాం దధాత్వగ్నిష్టే పుష్టిం పృథరాం కృణో
 గు । ఇంద్రోమరు ద్ధిర్ బలహాథా కృణోత్వాద్ధిత్వేస్తేనసుభిరాద
 ధాగ్నుస్వాహా॥ అగ్నిం దధాతువాద్ధిత్వేనసుభ్య ఇదం నమను॥

మం॥ మే॒ధాం॒ మ॒హ్యం॒ మంగి॑రసో॒ మే॒ధాన్॑ స॒ప్త॒ ఋ॒షయో॑ వదుః॥

మ॒హ్యం॒ ప్ర॒జాప॑తిర్మే॒ ధామ॒గ్నిర్వ॑ధాతుమే॒ స్వాహా॑॥

ప॥ మే॒ధాం॒ మ॒హ్యం॒ । అంగి॑రసః । మే॒ధాం॒ । స॒ప్త॒ ఋ॒షయో॑ ।

దదుః । మే॒ధాం॒ మ॒హ్యం॒ । ప్ర॒జాప॑తిః । మే॒ధాం॒ । అ॒గ్నిః ।

దాతు॑ । మే॒స్వాహా॑॥ అంగి॑ర స॒ప్త॒ ఋ॒షిః ప్ర॒జాప॑త్యగ్నిభ్య ఇదం॥

మం॥ అ॒వృ॒రాసు॑చయామే॒ ధా గం॑ధర్వేషుచయద్యతః॥ దై॒వీయామా॑ను

షీమే॒ ధాసా॑మామావిశతాదిహస్వాహా॑॥

ప॥ అ॒వృ॒రాసు॑చ । యామే॒ ధా । గం॑ధర్వేషుచ । యద్యతః॥ దై॒వీ

యా మా॑నుషీ । మే॒ ధా । సా॒మాం । అ॒విశ॑తాత్ । ఇహ

స్వాహా॑॥ మే॒ ధాయా॑ ఇదం నమమ॥

మం॥ ఇ॒మం॒ మే॒వరు॑ణ = రాచకీస్వాహా॑॥

ప॥ ఇ॒మం॒ మే॒ । వరు॑ణ । శ్రు॒గీహ॑వం । అ॒ద్యాచ॑ । మృ॒దయ॑ । త్వం

అ॒వస్య॑ః । అ॒చకీ॑స్వాహా॑॥ వరు॑ణా యోగం నమమ॥

మం॥ త॒త్త్వాయా॑మి = ప్ర॒మా॒షీసా॑న్వహా॑॥

ప॥ త॒త్త్వాయా॑మి । బ్ర॒హ్మ॑ణా । వ॒ంద॑నూనః । తదా॒శాస్తే॑ । యః

మానః । హవిర్భిః । అకేదమానః । పరుణేహ । బోధిఉరుశం ।

సమానతయః । ప్రమాషేనాన్వహః॥ వరుణా యేదం నమమ॥

మ॥ త్వహ్నో అగ్నే = అన్మతాన్వహః॥

ప॥ త్వహ్నో అగ్నే । పరుణస్య । విద్యాన్ । జేవన్య హేదః । అవయాసి ।

సీహః । యజ్ఞః । వహ్నిరమః । శోశుచానః । విశ్వాద్యేహగేం

సిప్రముముగ్ధి । అన్మతాన్వహః । అగ్నివరుణాభ్యామిదం నమమ॥

మ॥ సత్వహ్నో అగ్నే = సుహవోనవధిస్వాహః॥

ప॥ సత్వం । నో అగ్నే । అవమో భవ । ఉత నదిష్ఠః । అస్యా ।

ఉషసో వ్యుష్టే॥ అవయాత్వనః । వరుణం । రరాణః । ఏహి

మృదీకం । సుహవోనః । ఏధి స్వాహా॥ అగ్నివరుణాభ్యా మిదం॥

మ॥ త్వహ్నో అయాన్యయా సన్మనసా హితః । అయానన్ హవ్యమూ

హిషేఽయానోధేహిభేషజగ్న్ స్వాహా॥

ప॥ త్వహ్నో । అయాసి । అయానన్ । మనసా హితః॥ అయానన్ ।

హవ్యమూహిషే । అయానోధేహి । భేషజగ్న్ స్వాహా॥ అయ

సేగ్నయ ఇదం నమమ॥

తలచార్యోజహాతి
జయాది ప్రతిపద్యతే నాని
ప్రకృతగ్ం హుత్వా అస్మి
న్నువనయన కర్ణణి యజ
ప్రేషప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే

ఇటుపమ్మట నాచార్యుడే పూజించు
చేయుచు నాద్యప్రకృత్యను చేసి యా
శ్చేషప్రాయశ్చిత్తము, అనాజ్ఞాతాది
షము పూర్తిచేయవలెను.

మం॥ భువనాన్వహం । వాయవ ఇదం సమము॥

అనాజ్ఞాతాది = అహంభో అభివానయే॥

నూ॥ ఆవరణాగ్నిముద
గగ్గిం కూర్చుం నిధాయ॥
తస్మిన్నుత్త రేణయజమా
వనోపవిశతి॥

అగ్నికి పడమట కూర్చు నుత్తరాగ్ని
ముగా చేయవలెను.

ఆ కూర్చునినాద నాచార్యుడు
మంత్రముచెప్పి, కూర్చుండవలెను.

మం॥ రాష్ట్రధృదస్యాచార్యాః సందీమాత్వ ద్యోషం॥

నూ॥ పురుస్తాత్ప్రత్యక్షా
నీనః కుమారోదక్షిణేన పా
ణినా దక్షిణం పాద మన్వా
రభ్యాహ సావిత్రిం భో అ
నుబ్రూహేతి॥

ఆచార్యున కెదుట పడమటిముఖము
వటుడు కూర్చుండి తనకుడిచేతితో నాచా
ర్యుని కుడిపాదమును ముందుగా పట్టుకొని
'తమరు నాకు సావిత్రి నువదేశింపుడు'
అని కోరవలెను.

తస్మాఅన్వాహతస్సవితు
రితి పచ్చోర్ధ్వశస్త తస్స
ర్వాంవ్యాహృతీర్వి హృతాః
పాదాదివ్యంతేషువారథాః
ర్ధ్వ యోరుత్తమాం కృ
థాన్నియాం॥

అప్పు డాచార్యుడు 'తత్సవితు' అను
గాయత్రీమంత్రము నీక్రిందివిధముగాని
'భూః । భువః । సువః' అనువాటిని గొ
నను జేర్చిగాని వటున కువదేశింపవలెను.
(మొదటివడు మాచార్యమై యున్నది.)

అంతానూ మనం ముందుగానే అర్థం చేసుకోవాలి. అప్పుడు గ్రామీణులకు అర్థం చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అప్పుడు గ్రామీణులకు అర్థం చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

ఓం భూతస్సవితుర్వరేణ్యం । ఓం భువః భర్తా దేవస్యధీమహి ।
 ఓం సువాధియోయోనః ప్రచోదయాత్ । ఓం భూతస్సవితుర్వరేణ్యం
 భర్తా దేవస్యధీమహి । ఓం భువః భయోయోనః ప్రచోదయాత్ । ఓం
 సువాతస్సవితుర్వరేణ్యం భర్తా దేవస్యధీమహి, ధియోయోనః ప్రచో
 దయాత్ । గ్రాయంత్రీ ఓమదేవీ మువతుర్మస్తుమువతుర్మస్తు ।

కుమారతీర్థ రోగముంతే } వటుచు వెంటనే నూర్పునకు దికి
 తోత రమోష్మమువస్పృశనే॥ } క్రింది మంత్రము చెప్పించుకొని మీది
 పేదని నుత్తరసమాప్తిగ దుడుచుకొని
 యాచమింది పడమటకు తిరుగవలెను.

మం॥ అవృధ మసా సామ్య ప్రాణ స్వం మే గోపాయ॥

ప. అవృధం । అసా । సామ్య । ప్రిణ । స్వంమే । గోపాయ ।

కర్ణావృత్త రేణ॥ } పటుడు క్రిందినుంలేము చెప్పించుకొని రెం
డుచెవుల నొక్కమారు ముట్టుకొనవలెను

మం॥ బ్రహ్మణ ఆదీనః॥ ప॥ బ్రహ్మణః । ఆదీనః॥

దండముత్య రే } వటుడు క్రిందిమంత్రము చెప్పి దండమును
గాఢరే! } పట్టుకొనవలెను.

మం॥ సుశ్రీవస్సుశ్రవనం మాకురు యథాత్వగ్ం సుశ్రీవస్సుశ్రీ
వా అన్యేవసుమాగ్ సుశ్రీనస్సుశ్రీహా భూయూనం యథాత్వగ్ం సుశ్రీ
సుగ్రావ

అదేవానాం నిధిగోపాస్యే వసుధాం బ్రాహ్మణానాం బ్రహ్మణాం

గోపాభూయానం

స. సుశ్రీవాః సుశ్రీవేనం మాకుడు యశారవిం సుశ్రీవా
సుశ్రీవాతసి ఏవమహం సుశ్రీవాః సుశ్రీవా భూయానం
శారవిం సుశ్రీవాః దేవానాం నిధిగోపాసి ఏవమహం బ్రాహ్మ
ణానాం బ్రహ్మణాం నిధిగోపా భూయానమ్

స్మృతం చమశ్శే } 'స్మృతంచమే' మొదలు 'మర్త్యచా
రద్వాచయితాః' భూయానం' వరకు మునిచే చెప్పించబడిన

మం. స్మృతంచమే స్మృతంచమేరిస్మ తథాయంవ్రితం సువా
వమేవీందాచమేరిస్మ = వ్రతం శ్రీధ్వాచమే శ్రీధ్వాచమేరిస్మ =
నెం విద్యాచమే విద్యాచమేరిస్మ = వ్రితం శ్రుతంచమే శ్రుత
చమేరిస్మ = వ్రితం సత్వంచమే స్మృతంచమేరిస్మ = వ్రితం రిచ
మే గోపశ్చమేరిస్మ-వ్రితం వ్రతంచమే వ్రితంచమే రిస్మ = వ్రితం
యద్రాబ్రహ్మణానాం బ్రహ్మణి వ్రితం యదగ్నేస్సండస్యవ్రితం
గన్త్యస దేవస్య దదేవరాజస్య సమనుష్యస్య సమనుష్యరాజస్య సమ
కన్యసపితృ రాజస్యస గంధర్వాష్టర స్కన్యయస్యతర్కస తర్కసిద్ర
లేనాహగిం నిర్వవ్రితం భూయానం

ప॥ స్మృతంచమ॥ అస్మృతంచమ॥ తస్మై॥ ఉభయం వ్రతం॥
 నిందాచమ॥ అనిందాచమ॥ తస్మై॥ ఉభయం వ్రతం॥ శ్రద్ధాచమ॥
 అశ్రద్ధాచమ॥ తస్మై॥ ఉభయం వ్రతం॥ విద్యాచమ॥ అవిద్యాచ
 మ॥ తస్మై॥ ఉభయం వ్రతం॥ శ్రుతంచమ॥ అశ్రుతంచమ॥ తస్మై
 ఉభయం॥ వ్రతం॥ సత్యంచమ॥ అసత్యంచమ॥ తస్మై॥ ఉభయం॥
 వ్రతం॥ తపశ్చమ॥ అతపశ్చమ॥ తస్మై॥ ఉభయం॥ వ్రతం॥ వ్రతం
 చమ॥ అవ్రతంచమ॥ తస్మై॥ ఉభయం॥ వ్రతం॥

యద్రాష్ట్రాణాం॥ బ్రహ్మణీవ్రతం॥ యదగ్నేః॥ సేంద్రస్య॥
 నప్రణావతికస్య॥ నదేవస్య॥ నదేవరాజస్య॥ నమనుష్యస్య॥ నమను
 వ్యరాజస్య॥ నపితృకస్య॥ నపితృరాజస్య॥ నగంధర్వాచనరస్కస్య॥
 యన్మృత్యునః॥ ఆత్మనీవ్రతం॥ తేనాహం॥ సర్వవ్రతః॥ భూయానమ్॥

నూ॥ గురవేవరం దత్వా॥ ఆచార్యునకు నటువొక గోవును గురోవ
 గురోవరం తే దదామితి॥ రంజేదదామి యని యివ్వవలెను.
 ఆచార్యస్సప్తదశ } ఆచార్యుడు ౧౭ సార్లు వ్రతము చేసి
 కృత్వాపాస్య॥ } ముందు మంత్రములను చెప్పి గ్రహించవలెను.

మం॥ దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవే॥ అగ్నిశోర్బాహుభ్యాం॥
 శ్రాణ్ణోహస్తాభ్యాం పృథిగృహ్ణామి॥ రాజత్వా నరుణోనయతుదేవి నమః॥

తేనామృతత్వమశ్యాం । వయోదాతే ।
 హ్యమస్తు । పరిగ్రహితే । కథదం శస్మాదాత్ । కామ । కామ
 కామదాతా । కామఃప్రతి గ్రహితా । కామగ్ం సముద్రమాపి
 కామనర్వాప్రతిగృహ్ణామి । కామైతత్ । సమాతే కామదక్షిణా ।
 స్వాంగీరసః ప్రతిష్ఠాతు ।

సూ॥ ఉదాయుషేభ్య } 'ఉదాయుషా' యస్య మంత్రో యా
 థావ్యవాచయతి । } వాద్యదు చెప్పి వటుని చేసి చెప్పి
 వలెను.

మం॥ ఉదాయుషాస్వాయుషాదోషధీనాగ్ం రనేనోర్వర్జ్యవ్యవృక్ష్య
 దస్థామమృతాగ్ంలను॥

ప॥ ఉదాయుషా । స్వాయుషః । ఉదోషధీనాః । రనేనోర్వర్జ్యవ్యవృక్ష్య
 శుష్కేణ । ఉదస్థాం । అమృతాగ్ం లను॥

సూ॥ ఉత్తరై రాదిత్యము } క్రింది మంత్రము వటునిచే చెప్పి
 నతిస్తతే । } చుచు సూర్యుని మొక్కించవలెను.

మం॥ తచ్చక్షుద్దేవహితం పురస్తాచ్చుక్రముచ్చరత్ । పశ్యేమశర
 దశ్శతం । జీవేమశరదశ్శతం । సంవామశరదశ్శతం । మాదామశరదశ్శ
 తం । భవామ శరదశ్శతగ్ంశ్మణావామ శరదశ్శతం । ఏబ్రీవామ శర
 దశ్శతము । తేరాస్యామ శరదశ్శతం । జ్యోక్తుసూర్యంవృతే ॥

మ॥ తచ్చక్షుః । దేవహితం । పురస్తాత్ । శుక్రం । ఉద్భవః
 పశ్యేమ । శరదశ్శతం । జీవేమ । శరదశ్శతం । సందామ । శరదశ్శతం
 మాదామ । శరదశ్శతం । భవామ । శరదశ్శతం । శృణవామ । శరద
 శ్శతం । ప్రబ్రవామ । శరదశ్శతం । అజీతాస్మయమ । శరదశ్శతం ।
 జ్యోత్సవః । సూర్యం । దృశే ॥

సూ॥ యంకామయేత
 నాయమచ్చిద్యే తేతిత
 ముత్తరయా దక్షిణేహ
 నే గృహ్నియాత్ ॥

స్నాతకవ్రత వర్యంతము నీవటుదు నన్ను
 విమనకుండ నుండనలెనని యాచార్యుడు కో
 రినచో క్రింది మంత్రముచెప్పి కుడిచేతితో
 వటుని కుడిచేయి వట్టుకొనవలెను.

మ॥ యస్మిన్ భూతంచ భవ్యంచ సర్వేలోకాన్సమాహితాః ।
 తేన గృహ్ణామి త్వా మహం మహ్యం గృహ్ణామి త్వా మహం ప్రజావతి
 నాత్వా మహ్యం గృహ్ణామి శ్రీకృష్ణశర్మన్ ॥

సూ॥ బ్రహ్మహవేదవిగ్నిం
 ధారయంతి । ధౌరలవణ వర్ష
 సం చ ॥

మూ॥ దేవతాగణమును సేవాగ్రహమును
 చ్చిక్షుముగా నిలుపుకొనవలెను. కా
 ము, ఉప్పు ఈ స రోగముల నీచునవలెను

—: అగ్నికార్యము :—

వటుకాచమ్య = శ్రీమాన్గోత్రః । నామధ్యోహం । మమ
 పాత్రదురితక్షయ ద్వాగా । శ్రీవరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం । ఆయుర్వైరోధయశో
 బలాభివృద్ధ్యర్థం । పాత్రరగ్నికార్యం । కరిష్యే ॥

పరిశ్రేయ } 'పరిశ్రావ్యగ్నే' యను మంత్రము చెప్పి అగ్నిని పరిశ్రేయముగా ప్రార్థించుట నుకవలెను.

మం॥ పరిశ్రావ్యగ్నే పరిమృతామ్యా యమా చ ధనసచ ।
 జాః ప్రజయా భూయానం నువీరో వీరైః సువర్చా వర్చసా సుహృదైః
 పోషైః సుగృహాగృహైః సువతిః పత్యా సుమేధా మేధయా సుబ్రహ్మ
 బ్రహ్మచారిభిః॥

ప॥ పరిశ్రావ్యగ్నే । పరిమృతామి । యమాచ । ధనసచ । సుహృ
 జాః ప్రజయా । భూయానం । నువీరో వీరైః । సువర్చా వర్చసా
 సుపోషా పోషైః । సుగృహాగృహైః । సువతిః పత్యా । సుమేధా మే
 ధయా । సుబ్రహ్మబ్రహ్మచారిభిః॥

అలంకృత్య (అక్షరల నలంకరించవలెను.)

నూ॥ తస్మిన్నుతరైః } ఏముట చెప్పబోవు ౧౨ మంత్రముల
 సమిధ ఆదధ్యాత్ । } చేతను మంత్రమున కొక నమిధవోష్ప
 ౧౨ హోమముల జేయవలెను.

మం॥ అగ్నేయే సమిధమాహోమం బృహతే జాతవేదసే । య
 థాత్వ మగ్నే సమిధా సమిధ్యనవనం మామాయుషా వర్చసా వన్యాపే
 థయా ప్రజయా వశుభీర్భహ్మవర్చసేనాన్నాద్యేన నమధయన్వహో
 అగ్న్యో ఇదం నమమ॥

మ॥ అగ్నేయే॥ సమిధం॥ అహార్యం॥ బృహతే॥ జాతవేదనే॥
యథా॥ ర్యమగ్నే॥ సమీధా॥ సమిధ్యసే॥ ఏవం॥ మాం॥ ఆయుషా
వర్చసా॥ సన్యామేధయా॥ ప్రజయావశుభిః॥ బ్రహ్మవర్చసేచ॥ అన్న
ద్యేన॥ సమేధయస్వాహా॥

మం॥ ఏధోన్యధిషీమహి॥ స్వాహా॥ అగ్నేయ ఇదం నమమః॥

చ॥ ఏధోసి॥ ఏధిషీమహిస్వాహా॥

మం॥ సమిదసినమేధి షీమహిస్వాహా॥ అగ్నేయ ఇదం నమమః॥

చ॥ సమిదసి॥ సమేధిషీమహి స్వాహా॥

మం॥ తేజోసి॥ తేజోమయిధేహిస్వాహా॥ అగ్నేయ ఇదం నమమః॥

చ॥ తేజోసి॥ తేజః॥ మయిధేహిస్వాహా॥

మం॥ అహోఅద్యాన్వచారిషగ్ం రసేవసమస్మక్మహి॥ వయస్వాగ్ం అగ్నే

అగ్ంమంఠంమానగ్ం స్మజవర్చసాస్వాహా॥ అగ్నేయ ఇదం॥

చ॥ అహః॥ అద్యాన్వచారిషం॥ రసేన॥ సమస్మక్మహి॥ వయస్వాగ్ం॥

అగ్నే॥ అగ్ంమం॥ ఠంమానగ్ం స్మజ॥ వర్చసాస్వాహా॥

మం॥ సంమాగ్నే॥ వర్చసాస్మజప్రజయాచధనేనచస్వాహా॥ అగ్నేయఇదం॥

ప॥ సమ్యక్సే . వర్జితానృద . పరిచయంచ . ధనేనవనాప్తహా ॥

మ॥ విద్యుత్తే అప్యజేవా ఇంద్రోవిద్యాప్తిపార్షధిచాన్వహా ఇంద్రా
యేదం నమమ॥

ప॥ విద్యుత్ . మేలన్య . దేవాః ఇంద్రః . విద్యాత్ . సహషీధి
చాన్వహా ॥

మ॥ అగ్నేయే బృహతేనాకాయస్వాహా॥ అగ్నేయేబృహతేనాకాయేదం॥

ప॥ అగ్నేయే . బృహతే . నాకాయస్వాహా॥

మ॥ ద్యావావృధివీభ్యాగ్ స్వాహా॥ ద్యావావృధివీభ్యా మిదం నమమ॥

ప॥ ద్యావా వృధివీభ్యాగ్ స్వాహా॥

మ॥ ఏషాతే అగ్నే నమిత్రయా వర్ధన్వచాప్యాయన్వచ తయాహం వర్ధ
మానోభూయానమాప్యాయమానశ్చస్వాహా॥ అగ్నేయ ఇదం ప॥

ప॥ ఏషాతే . అగ్నే . నమిత్ . తయావర్ధన్వ చ . ఆప్యాయన్వ చ త
యాహం॥ వర్ధమానః . భూయానం . ఆప్యాయమానశ్చ॥ స్వాహా॥

మ॥ యోమాగ్నభాగినగ్ం సంతమథాభాగంచిక్షిర్వత్య భా

మగ్నేరంకురుమా మగ్నేభాగినంకురుస్వాహా॥ అగ్నేయఇదంనమమ

ప॥ మోమాగ్నే । భాగినో సుతం । అథా భాగం ।
 దీక్షిరతి । అభాగమగ్నే । తింకురు । మామగ్నే భాగినోకురుస్వాహా॥

మం॥ సమిధమాధాయాగ్నే సర్వవృతోభాయా సగ్నస్వాహా॥
 అగ్నయ ఇదంనమమ ॥

ప॥ సమిధమాధాయాగ్నే సర్వవృతోభాయా సగ్నస్వాహా॥
 అంతేతూష్ణీంవరినమూహ్య = అమంతేకముగా పరిశీలించుకొని
 (లేది సమిధమనించవలెను.)

యత్రై అగ్నే లేదనీ నాహం లేదనీభూయానయత్రే అగ్నే వర్చ
 సేనాహం వర్చనీభూయానయత్రే అగ్నే హరసే నాహం హరనీభూ
 యానమయిమేధామయి ప్రణామయ్యగ్నిసే జోదధాతుమయిమేధా
 మయిప్రజామయిమూంద్ర ఇంద్రియందధాతుమయి మేధామయి ప్రజా
 మయి మూర్యోభాజోదధాతు ।

ప॥ మాససాకేతనయేమాన ఆయుషిమానోగోషుమానోఅశ్వేః
 రీరిషః । ఏరాన్మానోరుద్రభామితో వధీర్హ విష్మంతో నమసావిధేమశే
 త్రాయుషం జమదగ్నేః కశ్యపస్యత్రాయుషం యద్దేవానాం త్ర
 యుషం తన్నేఅస్తుత్రాయుషం ।

ప॥ త్రాయుషం । జమదగ్నేః । కశ్యపస్య । త్రాయుషం ।

వానాం || త్రాయముం । తన్నేలస్తు । త్రాయముం ।

భస్మనానికో లలాట
వక్షస్కంధేషు తిలకాని
కుర్యాత్ ||

ఆయగ్నియందలి భస్మముతో భస్మనానికో లలాట
నందును, నొవటను, వక్షముమీదను, భస్మ
ములమీదను బొట్టుంచుకొని తిలకము
ముచే సమస్కరించవలెను.

మం॥ మేధావీభూయానం । తేజస్వీభూయానం । వర్చస్వీభూ
యానం । యశస్వీభూయానం । బ్రహ్మవర్చస్వీభూయానం । ఆయుష్మా
భూయానం । అన్నాదోభూయానం । సర్వసమృద్ధోభూయానం ।

స్వస్తి । శ్రీధామిశ్యాది = అహంభో అభివాదయే ।
సూ॥ ఏవమన్యస్మి
న్నపినదారణ్యాదేధానా
హృత్య॥

ఈవ్రకార మీ దీక్షాంతమునుండి స్వా
శమువలకు వ్రతికోజన సరణ్యమునుండి సు
ధలనుతెచ్చి సాయం ప్రాతఃకాలముల య
దుగాని, సాయంకాలమందు మాత్రముగా
తాకికాగ్నియందు వ్రేల్చుచుండవలెను.

సూ॥ ఉత్తరయా నగ్ం
శాస్తి॥

మం॥ బ్రహ్మచార్యసి॥

బాధం॥

మం॥ అపొశాన॥

బాధం॥

మంత్రిముచ్చేత గుమారు నీతి
విధమున నాజ్ఞాపించుచున్నాడు.

స్వేచ్ఛగా తిరుగుటయు, మాట
దుటయు, తినుటయు, చేయకుము.

చిత్తముని వటు దనవలెను.

నా శిలవు లేకయు నుదకపానము
చేయుము గాని అతిలి కొద్దుకొనుము.

చిత్తము.

మ॥ భిక్షువులు॥

బాధం॥

మ॥ మానుషులూ॥

ద్రువాదులూ॥

బాధం॥

మ॥ భిక్షుచర్యం చర॥

- - -

బాధం॥

మ॥ ఆచార్యా ధీనోధాన॥

అనుభవం

సూ॥ తతోగురు మాత
ర మన్యాగ్ శ్చ వృద్ధాన్మ మ
స్కృత్వా భిక్షాం యాచ
యేత్॥

సూ॥ అథాస్మాలిక్తం పా
త్రిం ప్రయచ్ఛన్నాహ మాత
ర మే వాగేభిక్షస్వతి బోధా
యనగృహ్యత్॥

సూ॥ వానశ్చతుర్థీముత్ర
రియాఽఽ దత్తేఽన్యత్ప్రేధా
వ్య గురోవాస స్తేదదామి॥

మన నిత్యం మన విధిలక్షణము నేను
చెప్పుచున్నను చేయుము.

చిత్తము.

మేము నిద్రించిన పిమ్మట నిద్రించి
మాకింకా మూసలము. పగలునిద్రం
చరుము.

చిత్తము.

నీకు భోజనముమిరినను నూనిమిరి,
ము మాఘగరము చేయుము

చిత్తము.

సామూహిక యాజనాది కర్మల కే.
యకుము.

పిమ్మట ఆచార్యువకు, తల్లికి, ఇత
రులైన వృద్ధులకు నమస్కరించి ఆమ
భిక్షను యాచించవలెను.

అజ్ఞానంతర మాచార్యుడు వటునకు
నేడైన నొకనస్తుప్రతోగాడిన భిక్షాపా
త్ర నిచ్చి ముందు తల్లినే యాచింపు
మని చెప్పవలెను. (తల్లిని ముందుగ
యాచింపు మని బోధాయనసూక్తిని
చెప్పుచున్నది.)

ఉపనయనమునామ లిసకు గట్టిన
నస్త్రమును వటు డోగురునరా యా
వస్త్రమును నీ కెచ్చుచున్నాననగా, నా

చాద్యదు గది పుష్ప విగ్రహము జేసి మునుపటివలె మంత్రములను ముగియించుకొని
సూతనపత్రమును ధరింపజేసి వటుడిచ్చు వస్త్రమును క్రిందిమంత్రము
చెప్పి పుచ్చుకొనవలెను.

మం॥ యస్య తే వ్రధమవాన్యగం హరామస్తన్తావ విశ్వే ఆచారము
దేవాః । తన్తావ భారతస్సు నృఘో వర్ధమాన మనుజాయన్తామృహ
స్సు హితమ్॥

ఆవస్తంబమత్యే తదంత
మువనయనమ్॥

ఆవస్తంబ మతముచే నింత యువ
నయనము.

—: కారితలు :—

శ్లో॥ జాతాదికర్మన్వపివా
చనేచ సంకల్ప ఆశీర్వచ నేచ
నాన్ని । ఆబ్రహ్మ మంత్రా
దపి దక్షిణస్యాం వటోః స్థి
తం స్వామిమతేన సిద్ధం॥

జాతకర్మ విబుధ లువనయనమునకు
కున్ను, పుణ్యాహమందును, సంకల్ప
మందును, పుణ్యాహమందును బ్రహ్మ
వదేశవర్యంతము వటువును దక్షిణము
న కూర్చుండబెట్టవలెను.

సూ॥ ఉపనయనం న్యా
భ్యాసానిమః గర్భాస్త మేషు
బ్రాహ్మణమువనంగాతగర్భై
కాదశేషు గాజన్యం గర్భద్వా
దశేషు నైశ్యం॥

ఉపనయనమునకు ధర్మములను
స్తరించుచున్నాను. గర్భమాసములలో
౬, ౭, ౮ సంవత్సరములయందు బ్రా
హ్మణునకును, గర్భమాసములలో ౯
౧౦, ౧౧ సంవత్సరముయందు క్షత్రి
యునకును, గర్భమాసములలో ౧౧
౧౧, ౧౨ సంవత్సరములయందు వై
శ్యునకును ఉపనయనము చేయవలెను.

నూ॥ పవంతోగ్గిష్మ శ్చ
రదిత్యురవో వర్ణాను పూ
ర్వణ॥

శ్లో॥ మాంబ్యజనావస్థావ
స పోక్షుగోతావ నానితు
సమంత్రమే తాన్యాచార్యః
పూర్వోక్త్యాధవాచయేత్॥

శ్లో॥ అంబేమన్వయత్రా
గాం పాన గ్గిష్మాదుమ్మలే
దేవతాభ్యః పరీదానం రక్ష
గాయ వృధక్ వృధక్॥

శ్లో॥ యత్కర్మణి తా
హ్మణశ్చ ఉక్తో భేషాస్తి
చేత్తత్రతథోపనీతో॥ తత్కర్మ
వహ్నా భువతిహుతి స్సాన్యత్
థవేదనాజ్ఞాతవిధిద్వయం వా॥

శ్లో॥ గాయత్రీం గురుగాఽ
దిష్టాం తిష్ఠన్నానూర్యమభ్య
సేత్॥ నూర్యేన శిఖరం ప్రా
ప్తే సాయం సంధ్యా మువశ్ర
మేత్॥

వర్ణానుశ్రమముగా బ్రాహ్మణునకు
వసంతముతువున్న, క్షత్రియునకు గ్రి
ష్మముతువున్న, వైశ్యునకు శరదృతు
వున్న చెప్పబడినది.

మొలత్రాచును కృష్ణాజినమును ధ
రింపజేయుట, కూర్పుండజెప్పుట, ప్రా
క్షణ, లేవదీయుట, యీవసులను సమం
తముగా నాచార్యుడు చేసి విమ్మట
వటనిచే మంత్రములను చెప్పింపవలెను.

మొదటి వానగ్రహణము గిం మం
త్రములు చెప్పి కొననొక్కమాటున్న,
రెండవ దేవతా పరీదానము గిం మం
త్రముల కొనను గిం మారులున్ను చే
యవలెను.

ఏ కర్మయందు బ్రహ్మోపదేశమై
శ్రాహ్మణు డసిపించుకొనునో యట్టి
యుపనయనమునందు యజ్ఞార్చేష ప్రా
యశ్చిత్తము వచ్చినప్పు డాయగ్నియం
దు “ భువస్వాహా ” యను నాహుతి
జేయవలెను. లేకుండిన ననాజ్ఞాతద్వయ
మంత్రజప మైనను జేయవలెను.

వటుడు గురూపదేశమైనగాయత్రిని
నూర్యుడు పడమటికొండకు జేరువటకు
సిలిచి వల్లించి, సాయంసంధ్యనుప్రారం
భించి నిత్యమును రెండుపూటల జేయు
చుండవలెను.

శ్లో॥ అగ్నికార్యం వటుః
కుర్యాత్ సంధ్యయోరు భ
యోరపి । రతోభి వాదయే

ద్వృద్ధానసావహుతిబృహత్ ।

శ్లో॥ అదిమధ్యావసానేషు
భవచ్ఛబ్దోవ లక్ష్మిరః । బ్రా
హ్మణక్షత్రియవిశాం బిక్షాచ
ర్యం యథాక్రమం ।

నూ॥ భవతిభిక్షాం దేహి
తిస్త్రియం । భవాన్ భిక్షాం
దదాత్వితిపురుషం ।

(చిట్ట) యోగేయోగ ఇమనుగ్నే శరమి న్నగ్నే పై మేధాంమహ్యమష్ట
రాను చేతుమేవరుణ తత్వాయామి త్వస్మోఅగ్నే నత్వస్మోఅగ్నే
త్వస్మగ్నేఅయాన్య యానన్ని త్యేకాదశ॥ ౧౧

(చిట్ట) అగ్నయ ఏదోన్యేధిషీ నమిదసి తేజోన్య పోలద్య నమ్మాగ్నే
విద్యు న్మేగ్నేయే ద్యావాప్యధివీభ్యా మేషాతే యోమాగ్నే నమి
మాధాయే తిద్వాదశ॥ ౧౨ ।

సంధ్యావందనానంతర మగ్నికార్యం
ము రెండుపూటల జేయవలెను. పిమ్మ
ట ప్రవరచెప్పి పెద్దల కభినందనములు
చేయవలెను.

బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్యులు మొద
ట, నడుమ, కొవను భవచ్ఛబ్దమును శే
ర్చి క్రమాంశంకారముగా భిక్ష చేయవ
లెను. (అనగా బ్రాహ్మణులు “భవతి
భిక్షాం దేహి” యనియు, రాజులు
“భిక్షాం భవతి దేహి” యనియు కొ
మటులు “భిక్షాం దేహి భవతి” య
నియు జేయవలెను.)

“భవతి భిక్షాం దేహి” యని
స్త్రీని, “భవాన్ భిక్షాం దదాతు”
యని పురుషుని కొరవలెను.

పాలాశకర్మ

[మోదుగుచెట్టుమొదటతేయు సంస్కారము.]

ॐ నమః శివాయ ॥

కలితనరెడు మేరాజననం.

బున మోదుగురెమ్మ రెంచ , మూడును బంగం

బును దూరెలు వస్త్రద్వయ

మును వలయు ననంతవిమత , భూరిగుణార్థా॥

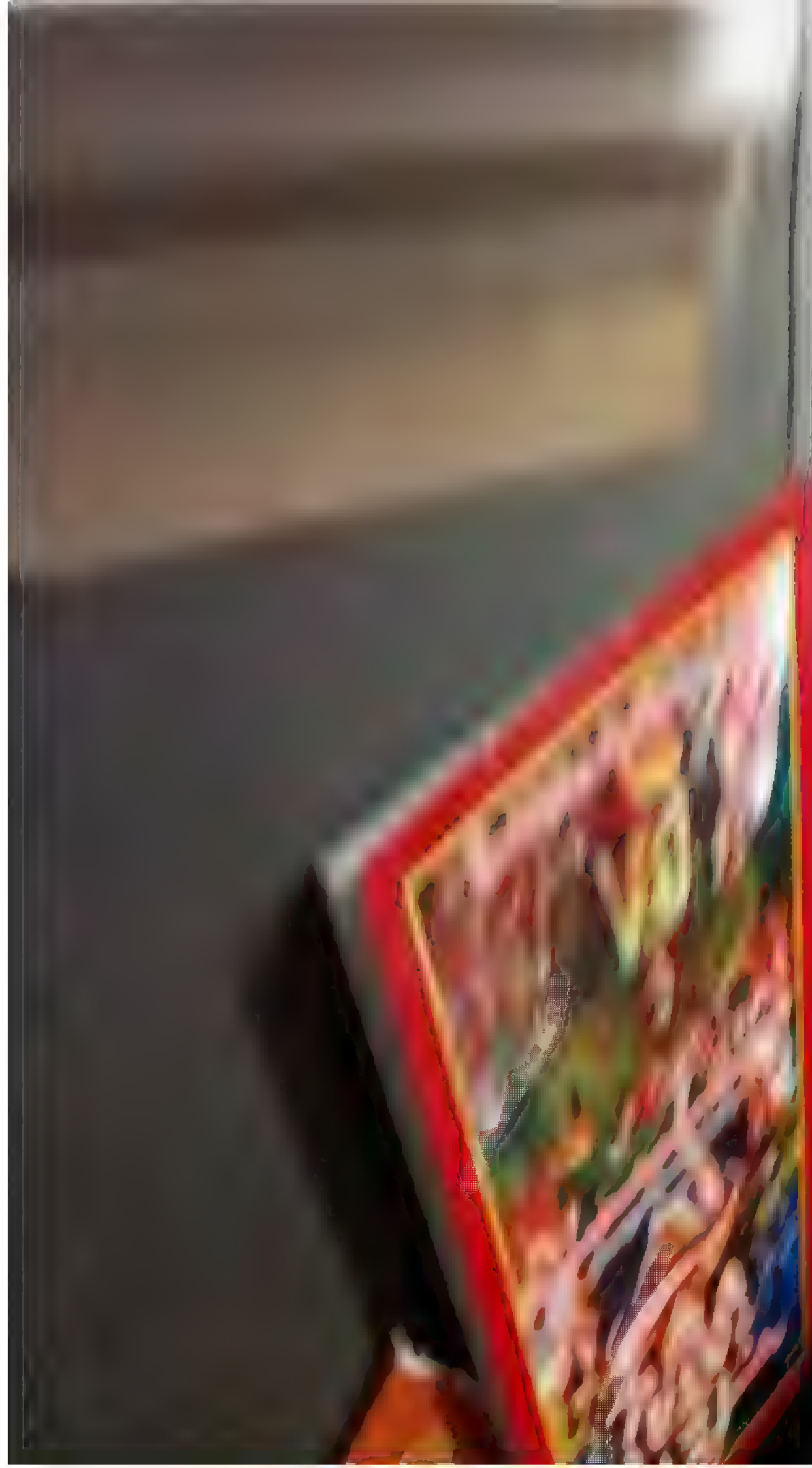
శేరిత్పాశం కర్మకు
ర్యం తిరిగియిహ నివర్తయ
మామభేద మాచరేత్ చ
తుర్థపావ్యన్న సగ్గ స్థాన
సగ్గ ప్రకృత్యా చాభ్యుదయ
హప్రాచీ ముదీచీం వాదిశము
పనిష్కమ్య!

పాలాశకర్మ తేయుట కొందటి మత
మూ. తివనయన దీక్ష 3 రోజులును నా
మభిక్షజేసి నాలుగవరోజున భిక్షచే పన్ను
ము సంపాదించి యాచార్యునితో గూడ
గ్రామముయొక్క తూర్పునకుగాని యుత్త
రమునకుగాని వెళ్లి మోదుగుచెట్టు మొ
దట నీపాలాశకర్మ తేయవలెను. (మో
దుగుకొమ్మ అగ్నికుత్తరమున పారి దాని
కింద చేయుటాచారము)

టం శేకదాయస్వాహా=ధర్మబర్హి సమగిస్య మమకుమారస్యవ్రణ
వశ్రద్ధామృతాజనన సిద్ధ్యర్థం పాలాశం కర్మకరిష్యమాణః=పుణ్యాహం
వాచయిత్వా!

రతిశ్రీఘ్న దగవవర్గాని
స్థండిలానికల్పయిత్వా శే
షుయథాశ్రమం మానా
హ్య!

అమోదుగు కొమ్మలకింద సుత్తరవ
మాప్తిగా 3 మంటవముల నాసాదనజేసి
వాటిపై సుత్తర సమాప్తిగ వ్రణవశ్రద్ధా
మేధా దేవతల నావాహనచేయవలెను.

మం॥ యశ్చైదే సామ్యవభోవశ్యయావః । యశ్చైదే శ్చైదే
శాశ్చైదే భావః । యశ్చైదే మేధయా స్పృహతు । అన్యతస్య దేవ భా
వభోధా యావః । శరీరం మేదితర్హిత । జిహ్వమేమధుమత్ర మూ ।
హృద్యా భూరివశ్రువం । బ్రహ్మణః శోశోసి మేధయా వహితః । శ్చైదే
మేగోపాయః । పరిణవమావాహయామి స్థావయామి పూజయామి ।

మం॥ శ్రద్ధయాగ్నిస్సమీధ్యతే । శ్రద్ధయావిదంతే హవిః శ్రద్ధాంభా
వ్యమూర్ధని వచసా వేదయామసి । యగ్ శ్రద్ధేన దతః । బ్రహ్మ శ్రద్ధేన దేవానాం
దీప్యంతః । యజ్ఞస్సు । ఇద్యమేదేదితం కృధి । యథా దేవా అనుశ్చ
శ్రద్ధా ముగ్రేషు చక్రీర । వశ్రుభా శేషు యజ్ఞస్సు । అస్మాకముదితం కృధి
శ్రద్ధాం దేవాయ జమానాః । వాయుగోపా ఉపానతే । శ్రద్ధాగ్ం వృధ
య్యయా కూత్యా । శ్రద్ధయా హూయతే హవిః । శ్రద్ధాం ప్రాకీర వాచ
మపే । శ్రద్ధాం మధ్యందినం వరి । శ్రద్ధాగ్ం నూర్యన్యనిమృది । శ్రద్ధే
శ్రద్ధాపయేహమా । శ్రద్ధా దేవానధివనీ । శ్రద్ధావిశ్వమిదం జగత్ । శ్ర
ద్ధాం కామన్యమాతరం । హవిమావర్ధయామసి ।

శ్రద్ధామావాహయామి స్థావయామి పూజయామి ।

మం॥ మేధాదేవీ జామమాణాన అగ్నిద్విశ్వాచీ భద్రాసుమనస్య

మానా । త్వయాజప్తానుదమానామయంతాః । బృహద్వదేమవిదధే సువి
 రాః । త్వయాజప్తా ఋషిర్భవతిదేవి త్వయాబ్రహ్మగత శ్రీదురత్వయా ।
 త్వయాజప్తశ్చైత్రంవిందతే ననుసానోజపన్వద్రవీణోనమేధ । మేధాంతు
 ఇంద్రోదనమేధాంజేవీసరన్వరీ । మేధాంమే అభ్యసాపుథావాధర్రాం
 పుష్కరస్రజా । అవ్వరాసుచయామేధాగంధర్వేషు చయస్మనః । దైవీం
 మేధానరన్వరీ సామాంమేధా సురభీర్దుషకాగ్నాహాః । అమాంమేధా
 సురభీర్విశ్వహాహా హిరణ్యవర్ణాజగతీజగమ్యా । ఉర్జ్వరీవయసాపిన్వ
 మానాసామాంమేధాసువరీకాకావంతాం । మయిమేధాంమయివ్రజాం
 దుయ్యగ్నిస్తేజోదధాతుమయిమేధాంమయి ప్రజామయ్యాంద ఇంద్రియం
 దధాతుమయిమేధాంమయి ప్రజామయి సూర్యోభ్రాతృదధాతుః ।

మేధామావాహాయామి స్థాపయామి పూజయామి ।

ప్రణవశ్రద్ధామేధాదేవతాభ్యోనమః । ధ్యానావాహనాది హోదశో
 పచార పూజాం కుర్వన్ అపూజనహిత కువలాన్నంచ నివేదయేత్ ।
 ప్రణవశ్రద్ధామేధాదేవతా స్సుప్రీతాస్సు ప్రణవ్నావరదాధవంతుః ।

ఏవం=ప్రీత్యర్థం మమకుమారన్య ప్రణవ శ్రద్ధామేధాజననసిద్ధ్య
 ర్థం పాలాశహోమం కరిష్యే । భూర్భువస్సువరో=అద్యభాగాంతే । య
 శ్చందసామిత్యే కాదశాబ్యాహురీః కుమారగం హోవయిత్వా ।

(యీ క్రింద చెప్పబోవు హోమములు కుమారునిచేత చేయించవలెను.
 మంత్రమున్ను కుమారుడే; అన్నిటిని ఛందోధ్య ఇదం అనిత్యాగము.

మం॥ యశ్చంద సామృషభో విశ్వయావః । ఛందోభ్యోధ్యయ్య తాస్యం
 బభూవ । సమేంద్రోమేధయాస్పృగోతు । అమృతవ్యజేవభారణ
 భూయాన్గ్ స్వాహా॥ ఛందోభ్య ఇదం నమః॥

శరీరం మేవిచర్షణం । జహ్వమేమధుమతమా । కర్ణాభ్యాం భూవిశ్వ
 వం । బ్రహ్మణః శాశోనిమేధయాపహితః । కృతం మేగోపాయ

స్వాహా॥ ఛందోభ్య ఇదం నమః॥
 అవహంతి వితన్వానా । కుర్వాణాశ్చమూర్తయః । హేనాగ్ం నిదురుగా

వశ్య । అన్నవానచస్త్వదా । తతోమే త్రియమాభవా । తాద
 కాం వకుభిస్సహస్వాహా॥ ఛందోభ్య ఇదం నమః॥

అమాయంతు బ్రహ్మచారిణస్వాహా॥ ఛందోభ్య ఇదం నమః॥
 యశోజన సానిస్వాహా॥ ఛందోభ్య ఇదం నమః॥

శ్రేయాన్ వశ్యసాసానిస్వాహా॥ ఛందోభ్య ఇదం నమః॥
 తంత్యాభగ ప్రవిశానిస్వాహా॥ ఛందోభ్య ఇదం నమః॥

సమాభగ ప్రవిశస్వాహా॥ ఛందోభ్య ఇదం నమః॥
 తస్మిన్ సహస్రశాఖే । నిభగావాం త్వయిమృతే స్వాహా॥ ఛం॥

యథామః ప్రకారమున యథామానా అపార్థము విషయమున

హృదయము | ధారణమును నిర్వహింపఁగల యంతోక్తి ఇది

ప్రతివేదోని ప్రమాదాహి ప్రమాదద్యవ్యవస్థాహి | యంతోక్తి ఇది సమ

తరలచార్యోజనమునాత్ | ఇన్ద్రవన్దుహనం = అహంబో అనిచావచ్చు

నూ | తర | పలాశములే
 దండంబిన్ద్రజ్యోనుశోవశ్చరిమం
 శ్రేణాన్యదండ మాదాయ |
 బానశ్చక్రుర్థి ముత్తర
 యాగ్నిదక్షిణ్యత్పరధాన్య |
 నూ | కేదిర్పాలాశం క
 క్షోకున్దంత త్రిణ్యకాని ప్ర
 త్యహామూమభి క్షమాచరేత్
 చక్షుర్థ హన్యన్మ వగ్గ్ స్కా
 రేణగ్గ్ మృత్యా చార్యేణ
 సహస్రాచీ ముదీచీం వాదిక
 ముననిప్ర మ్యః

శ్లో | మేఖలాదీని సర్వాణి
 బ్రహ్మ నూత్రం వినావటుః
 సర్వం పలాశేనిక్షిప్య సహ
 న్యన్యాని ధారయేత్ |

మోదుగుచ్చెట్టు మొదలు పవనమున
 మునాటి మూల్యాదుల ఏడిచి తరిగి స
 మంత్రోక్తియగు శ్లోక్త వి ధరించవలెను.

దీని తంత్ర ముపనయనమునో తెచ్చు
 బడినది.

కొందఱు పాలాశకర్మను చేయుచు
 న్నాదు. (ఇది ఆపస్తంబమతముకాదు.)
 మూడురోజులు ప్రతిపగఱ్ఱాచియ్యముచే
 దిచ్చమెత్తవలెను నాలుగవరోజున పా
 గలు మాధుకరముచే నన్నమును సుపా
 దించి ఆచార్యులతోకూడ తూర్పుదిక్కు
 గా గాని యుత్తరదిక్కుగాగాని మోదు
 గుచ్చెట్టుదగ్గరకు వెళ్లి చేయవలెను.

మొలత్రాచు మొదలగునవన్నియు
 యజ్ఞోపవీతముకాకతక్కినవన్నియు మో
 దుగుచ్చెట్టుమీద పెట్టి మని శ్లోక్తనాటి
 ని ధరించవలెను.

ఆభ్యుదయంకం | కర్మణఃపుణ్యాహం చక్రత్య గృహమాగచ్ఛేత్ |

స మా వ్ర ము.

గోదానమ్

(శిశువచనము.)

~~~~~

నూ! ఏవం గోదాన మన్యస్మిన్నపి నయతే) పోషశేవల్లే!
(చాలవిధానముగానే పదియారవసంవత్సరమున జేయవలెను.)

అచమ్య=ధర్మవర్తి సమేతస్య మమకుమార స్యాయుష్యాభివృ
ద్ధ్యర్థం ఇమం శ్రీనివాసశర్మాగం కుమారం గోదానాభ్యేన కర్మదానగ్
న్కరిష్యే! శ్రాహ్మణానోజయి త్వాశిషోవాచసుత్వా

పునస్సంకల్ప్య! స్థండిలోల్లేఖనాది=ఇధ్మమితరదర్శిం॥

శ్లో॥ పాత్రప్రయోగేభిరు | ఈ కర్మయం దననరములుకావు గాన
యోజనీయో గోదాన కర్మ | మేషికాయల గుత్తి, దర్భకట్టలు, ఏమము
గ్ధ్య ఏచాలవత్తు! నగ్లవ్వు పుం | ల్లును గాక చాలములోవలెనే మనుష్య
శల శలల్యఇష్టా అత్రాత్థలు | చాలనానాదన జేయవలెను.
పాహ్ని రవంతి యస్తాత్.

పరిత్యజ్యకర్మాద్యాజ్యభాగాం తేనవారజై కుమారే ధాతాద
దాతునోరయి విరిచతప్రా యస్తాప్యదాకిరి నేతిచతప్ర ఇత్యప్త్యాజ్యా
హుతి హుత్యా ఇమాదివ్రతివద్యతే=అహంభో అభివాదయే! శిశు
మాత్ర మవశిష్య నర్వాన్మేకా న్వవయతి స్నాత్వా=వరందదాతి॥

అగ్ని గోదానమ్

~~~~~

గోదానమునకుబదు లగ్ని గోదానము చేసినను సరియే. దీనియం
దు పై హోమములకుబదులు “అగ్నయేకాండ ఋషయేస్వాహా” అని
ఒకటే హోమమున్న నర్వకేశవవనమున్ను చేయవలెను.

సమాప్తము.

సమూహస్థమ్

(స్నాతకము)

ఉ. కాటుక. కట్ట. కంకణము । గత్తియు. చక్రము. దర్ప. దాన్యమున్ ।
వాటపుటోగులున్. మణులు । వస్త్రములు. స్కజీ నూలుదారమున్ ।
సూటిగ రెండు రెండుదమృత । చూర్ణము. చందన. మెద్దుపేదయున్ ।
నీటిదుగ్గలు, చెప్పులును । నిద్దపు టద్దము, సింధసంఘ, స ।
చోటను దుంగచాపయును । జూర్ణము నల్లిడ । మేదిపుల్లయున్ ।
గూటముగాఁగ. స్నాతకుఁడు । గూరిచి యుంచుకొనందగుంజమీ ॥

✓ ఆచమ్య - పరమేశ్వర ప్రత్యర్థం స్నాతక వ్రతాభ్యం కర్మకరిష్య
మాణః - పుణ్యాహం నాచయిత్వా ॥ పునఃప్రాణనాయమ్య=ప్రత్యర్థం ॥

మమోపనయనాది సమా
వర్తన పర్యంతం, మధ్యేశో
చ, స్నాన, సంధ్యానందన, జప,
భిక్షా, అగ్నికార్య, స్వాధ్యాయ,
వ్రత, మేఖలా, దండ,
జనాదిత్యాగ, దినాస్వాపన,
ఛత్రపాదుక, మా, ల్యోద్వర్త,
నానులేపన, శూద్ర స్పర్శ,
ద్యూతవతిత సంభాషణ, గు
రుశిశ్రూషాది వ్రత లోపేతే

నా కుపనయనమైనది మొదలీస్నాత
కమువఱకు, మూత్రోత్సర్జనాది కాల
ములయందు జేయఁగిన పాద వ్రతా
శనాది శుద్ధులు, స్నానము, సంధ్యా
వందనము, జపము, భిక్షా చరణము,
అగ్నికార్యము, వేదనపఠనముల జేయ
కుండుట వలనను, మొలత్రాచు, దండ
ము కృష్ణాజినముల ధరింప కుండుటవలన
ను, పగటి నిద్దుర, గొడుగు, చెప్పులు,
పూలదండల ధరించుట, ఒంటికి నలుగి
చుట, సుగంధముల నలమకొనుట, శూ
ద్రులను తాకుట, సూద్రులతోను, కు
లముచెడినవారతోను ... తాడుట మొ

పామననోదక ప్రాయశ్చిత్తం
వరివడుపథానపురస్సరం శక్య
ప్రత్యామ్నాయ యాజ్ఞా
చరిష్యే ॥

ప్రతిపక్షక్షేణం గృహీతా
ప్రదక్షిణత్రయం కృత్వా
సమస్త సంపత్ = ఇవస్వీకృత్య

మమోపనయనాది సమా
వర్తన వర్తంతం మధ్యేశాచ
స్నానాదిలోప యాజ్ఞాని
శ్చేద్యః పాపేభ్యోవిముక్తోభూ
యాదిత్యేహ సభాను గృ
హీతుః (స్నాతక ప్రతాధికా
రసిద్ధిరస్తు) శరీర శుద్ధ్యర్థం
కృత్రయం దుర్యాత్ ॥

స్వీర్వర్ధింమమ బ్రహ్మచారివ్రతలోప ప్రాయశ్చిత్తార్థం పాహి
త్రయోదశహోమం కరిష్యే ॥

ప్రాణానాయమ్య = ప్రీర్వర్ధిం
మమ బ్రహ్మచారి వ్రత లోప
ప్రాయశ్చిత్తార్థం పాహిత్రయో
దశహోమం కరిష్యే ॥ కృత్వా ॥

దలగు దుష్కర్మముల వలనను, చేయ
దగిన శిశ్రూష మొదలగు సద్వర్తములు
నేయకుండుందుట వలనను నాకు సంభ
వించిన పాపములు పోవుటకు బ్రాహ్మ
శ్చిత్తమును (శిక్షను) సభానందన పూ
ర్వకముగ నాశక్తి కలది జేయుచున్నాను.

అని సంగల్పించి దక్షిణ బుట్టుకొని
సభకు మూడు ప్రదక్షిణముల జేయ
వలెను. (పునస్సంధానమున జూడుదు)

నా యువనయనము మొదలిస్తూ
రక్షవర్తంతము సంభవించిన సమస్త పాప
ములనుండి ముకుందనయి స్నాతక
మున కర్తుడనగు నట్లే పథ్యులు నన్నను
గ్రహింతుడుగాక. (స్నాతకమున శధికారి
వగుము అని ప్రతివచనము)
అనుపనీతప్రాయశ్చిత్తమందు జూడుదు.

నేనింతవఱకు బ్రహ్మచర్యమును
జేయనందులకు బ్రాయశ్చిత్తముగ
'పాహిత్రయోదశ' అను హోమ
ముల జేయుచున్నాను. (ఈ హోమ
ముల ననువనీతి ప్రాయశ్చిత్తము
జూడుదు)

సౌమిక సంకల్పం

(ప్రీత్యర్థం) మమ ఉపనయనాది

ప్రీత్యర్థం మమ ఉపనయనాది శౌచసాక్షాత్తం తాప
ప్రీత్యర్థం మమ ఉపనయనాది శౌచసాక్షాత్తం తాప
ప్రీత్యర్థం మమ ఉపనయనాది శౌచసాక్షాత్తం తాప

ప్రీత్యర్థం మమ ఉపనయనాది శౌచసాక్షాత్తం తాప
ప్రీత్యర్థం మమ ఉపనయనాది శౌచసాక్షాత్తం తాప

ప్రీత్యర్థం మమ ఉపనయనాది శౌచసాక్షాత్తం తాప
ప్రీత్యర్థం మమ ఉపనయనాది శౌచసాక్షాత్తం తాప
ప్రీత్యర్థం మమ ఉపనయనాది శౌచసాక్షాత్తం తాప

ప్రీత్యర్థం మమ సరిష్టదుపదిష్ట -
ప్రీత్యర్థం మమ సరిష్టదుపదిష్ట -
ప్రీత్యర్థం మమ సరిష్టదుపదిష్ట -

ప్రీత్యర్థం మమ సరిష్టదుపదిష్ట ప్రకారేణ
ప్రీత్యర్థం మమ సరిష్టదుపదిష్ట ప్రకారేణ
ప్రీత్యర్థం మమ సరిష్టదుపదిష్ట ప్రకారేణ

ప్రీత్యర్థం మమ సరిష్టదుపదిష్ట సమివాధానం
ప్రీత్యర్థం మమ సరిష్టదుపదిష్ట సమివాధానం
ప్రీత్యర్థం మమ సరిష్టదుపదిష్ట సమివాధానం

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

والصلاة والسلام على من لا نبي بعده

وبعد فقد حضر في هذا المجلس

السيد / /

والله اعلم

بما في صدوركم من سرايا

والله اعلم

بما في صدوركم من سرايا

والله اعلم

ప్రాణనాయమ్య = ప్రీత్యర్థం
 ప్రాణగ్నికార్యం కరిష్యే॥
 ప్రాణనాయమ్య = ప్రీత్య
 ధం రక్షాబంధనం కరిష్యే॥

(అగ్నికార్యము నువనయనమున
 జూడుదు)
 ఈక్రింది మంత్రముచెప్పి కుడిచేతికి
 రక్షాబంధనము కట్టించుకొనవలెను.

మం॥ బృహత్సామక్షత్ర భృద్వృద్ధవృష్టియం త్రిష్టభావశ్శుభితముగ
 వీరం । ఇంద్రస్తామేన పంచదశేనమధ్య మిదంవాతేననగశాకరత్ ।

(ఇచ్చట నీమంత్రమునకుబడులు 'విశ్వేతాశే' చెప్పటచూడ గలను)

ప్రాణనాయమ్య = ప్రీత్యర్థం
 స్నానాభ్యం కర్మ కరిష్యే !
 భూభువస్సువరోం = ఇతర
 దర్శం ।

స్నానరకమునకు వంకల్పించి 'భూ
 భువస్సువరోం' మొదలు దేవతాత్రా
 సాదనాంతమువరకు ఈక్రిందివాటినిగూడ
 మనుష్యచాత్రలనుగ జెట్టవలెను.

భో॥ సూర్యో వస్యో మణి
 ముగి వసుత్రైశ్చగంగానాచ
 పృథ్వీశ్చోష్ణం ముగ్ధురసిటయా
 శ్శక్తిరసింహంబనాని । ॥ ౧౩౫
 శ్చపాపహకుశశశ్చత్ స్నాన
 మాగ్నోదిస్తాత్రేస్తావ్యమ్యం
 త్నకృదిహనరః కాష్ఠ సతా
 బరంచ ॥

మణులగుచ్చుటకు రెండు గారములు
 ను రెండునస్త్రములు రెండుమణులున్న
 ఒక సూదుగు ననుధయున్న పూదండ
 నుగంధములున్న, పోగులకు బదులు బ
 ర్హిస్సు చుట్టలురెండున్న, చన్నీర్లు, వేడి
 నీళ్లు, చూరకత్తి. తుంగచేవ, ధాన్యము,
 గొడుగు, దండము, కాటుక, అద్దము,
 చెవ్రులతోడు, బర్హిస్సు, ఎద్దుపేట, నలు
 నుపిండి, ఉసిరిగ పిండి, ఉదకపాత్రలు,
 మేడిపుడక, నీటినిన్నిటిని స్నానకుదోక
 నూలుంచవలెను.

వవిత్ర కరణాద్యాజ్య భా
గాంతే పాలాశీగంసమిధ ము
త్తరయాధాయ ।

‘అవ్రద్భిన్నాగ్రా’ మొదలు పా
మాయేదంవరకు చేసి, మోదుగు సమిధ
ను, గ్రింది మంత్రిము చెప్పి యగ్నియం
దుంచవలెను.

మం॥ ఇమగ్ స్తామ మర్తతే జాతవేదనేరథం వనమ్మహేమామనీషయా
భద్రాహినః ప్రమతిరవ్యనగ్ం సద్యజ్జేవభ్యేమారిషామనయంరప
అగ్నయ ఇదం నమమ ॥

అవరేణాగ్నిం కట ।
ఏరకాయాం వోపవిశ్యో
త్తరయా తురమభిమం
త్యో ।

అగ్నిః పదమరప్తే పున తుంగచా
మీదగాని తుంగమీదగాని కూర్చు
గ్రిందిమంత్రిము చెప్పుచు గత్త సభిము
త్రణ చేయవలెను.

మం॥ త్రాయమువం జమదగ్నేః కశ్యపస్యత్రాయమువం యద్వేనా

త్రాయమువం తస్మే అస్తుత్రాయమువం॥

నూ॥ ఉత్త రేణ య
జమా వప్తేప్రదాయ॥

పై కత్తిని గ్రింది యజన్ముచెప్పి మ
త్రవేత్తయగు బ్రాహ్మణునకు సంసా
ము నిమిత్త మీయవలెను.

మం॥ శివోనామాసి స్వధీతిస్తే పితానమస్తే అస్తుమామాహిగం సీ॥

నూ॥ అపాగం నగ్ం
సర్జనాద్యాకేశ నిధానార్చ
మానం॥

ఉదకము తోరుపుట మొదలు వే
చెట్టుమొవట గేశముల నుంచునెరిగు
లోపనయనములయందు నలెనే చేయవలె

అను న ప్రధమేన=ఉపసంప్రదానాభ్య ని గనాని॥

దసుర్వాణే పరిజస్యోవ వి
శ్వవిస్రస్యమేఖలాం బ్రహ్మ
చారిణే పరియచ్ఛతి

తానంస ఉత్తరేణ య
జుహుమం బరమూలే దర్శ
స్యం చేహంప గూహతి

గోచాలలో పడమటిభాగమందు కూ
ర్చుచి మొలతాడు (హం:) ను విప్పి
బ్రహ్మచారి కీయవలెను.

అత్రాటి నాట్రహ్మచారి ముందు
యజుస్సు చెప్పి మేడిచెట్టుమొదటకాని
దర్శనముగొని కనుపడకుండదాచవలె.

మం॥ ఇదమహం శ్రీకృష్ణశర్మణో గోత్రమన్య వాస్మానముపగూహమ్యు

త్తరో శ్రీకృష్ణశర్మాద్విషద్యః॥

(పై మంత్రములో మొదటి స్మారకుని నామ గోత్రములను వక్షి
విధక్తిలో జెప్పి రెండవమారు ప్రధమావిధక్తికి మార్చి చాచవలెను.)

ఏవం విహితాభిరే
వాద్ధి రుత్తరాభి ష్టద్ధి
స్సాన్నాశ్వాః ఆపోహిష్ఠా
మ ఇతి తిస్రో హిరణ్య
వర్ణాద్ధితీత్రసః॥

అమంత్రకముగ వేడినీటిని జన్నీటిలో గలి
పి క్రింది యాటుమంత్రములు జెప్పి కొన నా
క్కమాటు స్నానము చేయవలెను.

(తాన్త్రీం ముక్తి) గాభిః స్థూణోస్తాధిః కర్మచ్యునాగే వ్యతేహ్యం

ఉత్తరయోదుం బరేణ
దరోధావతే॥

క్రమవసంతిన్ము చెప్పి మేడిపువ్వులో
దంపధావచము నేయవలెను.

మం॥ అన్నాహ్యాయ వ్యూహాభ్యం వీ యదహమన్నాదోధాయనం

సోమరాజాయ హోగంధావతే॥

నైర్దర్శ్యాం దిశినిరస్యా
పడిపన్నుశ్య ఆచమ్య॥
స్తానీయో చ్ఛాదిత స్నా
త॥ “మనూర చూర్ణాదిభిరు
ద్వర్త్యమలకపిష్టాదిభిష్ఠింస్తా
నీయైస్సానైశ్చ భవతి”

ఆపువకనునిర్దర్శ్యమన పాగవే
ఉదకముముట్టిఆచమనము చేయవలెను.
చిరుసెనగపిండి మొదలగు వాటి
నలుచుకొని ఇవ్వుపువ్వు ఉసిరిపిండి మొ
దలగు వాటితో రుద్దుకొని స్నానము
చేయవలెను.

నూ॥ ఉత్త రేణ యజ
మాహత మంతరం వాసః
పరిధాయ॥

కింది యజ్ఞస్సు చెప్పి యుత్తరించు
క్రొత్త వస్త్రమును కట్టుకొనవలెను.

మం॥ సోమస్యత నూరసితనువం మసాహిస్వామా తనూరావీశ॥ పరి
ధాయాచమ్య॥

నూ॥ సార్వసురభిగా
చంద నేనోతైరైవతా
భ్యః ప్రదాయ॥

కస్తూరి మొదలగు పరిమళద్రవ్యములు
కలిపిన మంచిగంధమును కింది మూడుము
త్రములచే దేవతలకు సమర్పించవలెను.

మం॥ సమోగ్రహాయచాధి గ్రహాయచ॥ ౧॥ సమశ్శాశిజంజభాభ్యాం॥ ౨॥

సమస్తాభ్యో దేవతాభ్యాయా అభిగ్రాహిణీః ॥ ౩॥

ప్రదానం సమశ్శబ్దేన

మంత్రాదినున్న ‘సమః’ అను శబ్ద
ముచే సమర్పణము చేయవలెను. (మూ
డుసార్లు రెండుచేతులయొక్క పదివేళ్లను
గంధములో ముంచి పైకి చిమ్ముటయే
సమర్పణము)

ఉత్త రయోగైనులిప్య॥

పిమ్మట గ్రహదేవతాగ్రాహిణీ చిప్ప ముఖ
ము మొదలుశరీరమునకు బూసుకొనవలెను.

మ॥ అస్మిన్మయోగంధో గంధశ్చేష చయద్యతః । దైవోయోనా
నునో గంధస్సమా గంధస్సురభిష్టుష తాం॥

నూ॥ ముగ్ధిం సోవర్ణగంధం) అంగారుపూసను రెండు వేలాల రి
సోవర్ణానగం సూత్రోత ము త్నములుంచునట్లు దారమునే గుచ్చి
తరయోవచాత్రేతిప్రదగం క్రిందిమంత్రముక్కుమారు చెప్పి యుద
పరిస్థావ్య॥ కపాత్రయందు ప్రదక్షిణముగ మూ
డుసార్లు చురుకుగ త్రిప్పవలెను.

మం॥ ఇయమోషధిత్రాయమాణా సహమానానవాన్వతీ । సామాహిం
ణ్యవర్చసా త్రిహ్యవర్చసీనా మాకరోతు॥

నూ॥ ఉత్తరయా గ్రివా) క్రిందిమంత్రము చెప్పి పైపూసను
స్వాబధ్య॥ కంఠమున గట్టుకొనవలెను.

మం॥ అపాశోన్యరోమేమానగం శాశి శ్చిహ్మోషశిష్టస్వ దీర్ఘాయు
త్వాయ శతశారదాయ । శతగం శరద్భ్య ఆయుషే వర్చసే త
వాలైవపుణ్యా॥

త్ర్యవసానయా గ్రివా స్వా) మూడువాక్యములు గల వెనుక ఋ
బధ్య॥ క్కుచేతననిభావము.

నూ॥ ఏవమేవ బాదరమ దారమునకు గుచ్చిన శేగుంబను
యోగివజ్రగం సవ్యేపా మంత్రముచేతుండ జులకలశలో వెనుకటి
రావాబధ్య॥ నలె త్రిప్పి యెడమచేతికి గట్టుకొనవలెను.

మం॥ అపస్సరస్సుయోగంధో గంధర్వేషు చయద్యతః । వైవోయోమా
నుషో గంధస్సమా గంధస్సరభర్తువతాం॥

నూ॥ ముగ్ధిగం సోవర్ణగం) బంగారుపూసను గండువేణుల రి
సోవధానగం సూత్రోత ము త్నములుంచునట్లు దారమున గ్రుచ్చి
తరయోదపాత్రేత్రిప్రదక్షిణం క్రిందిమంత్రముక్కమారు చెప్పి యుద
పరిస్థాన్య॥ కపాలేయందు ప్రదక్షిణముగ మూ
డుసార్లు చురుకుగ త్రిప్పవలెను.

మం॥ ఇయమోషధిత్రాయమాణా సహమానానపాన్వతీ । సామాహిరి

ణ్యవర్చసా బ్రహ్మవర్చసినా మాకరోతు॥

నూ॥ ఉత్తరయా గ్రీవా } క్రిందిమంత్రము చెప్పి పైపూసను
సావీబధ్య॥ కంఠమున గట్టుకొనవలెను.

మం॥ అపాశోన్యూరోమేమానగం శోణి శ్చివోమోషోష్మన్వ దీర్ఘాయు

త్వాయ శతశారదాయ । శతగం శరద్భ్య ఆయుషే వర్చసే జ

వాలై వృణ్యాయ॥

త్ర్యవసానయా గ్రీవా స్వా } మూడువాక్యములు గల వెనుక ఋ
బధ్య॥ త్కుచేతననిభావము.

నూ॥ ఏవమేవ బాదరమ దారమునకు గుద్దిన లేకుంబను
యోగినిజదాగం సవ్యేపా మంత్రములేకుండ జరిగలశలో వెనుకటి
గానాబధ్య॥ నలె త్రిప్పి యెడమచేతికి గట్టుకొనవలెను.

అచారమున రం వాసాశే
 నమోనమోనం శేవతీ
 వ్యవహారమునాచారము

మంత్రమున కట్టుచున్న నుపనయనము
 లో మంత్రములచేతనే యభిమంత్రము
 మొదలను మంత్రములవలన జేసి యాచరింప
 నము జేయవలెను.

(వ్యాఖ్యాతదీనిని కట్టుచున్నా నిద్ధాంతముచేసినను, ఉత్తరీయము
 నాచారముగింపుటాచారము యున్నది)

సూ॥ తవ్యదశాయాం పృ
 వత్ ప్రబధ్య దర్వామా
 ధాయా జ్యేనాభ్యానయన్న
 త్తరా అహుతీర్హు త్వా

అ రెండవ వస్త్రముయొక్క బట్టి
 (బట్టి) యందు బంగారు పొగులవలన
 గట్టి ఉపాయముగా నృకులవలన
 వాటినిచతుర్గుహీరమైననీతితో
 పుచు క్రింద జెప్పబోవు ననిమిది హ
 మములుజేయవలెను.

మం॥ ఆయుష్యం వర్చస్యగోం సువీర్యగోం రాయస్సోషమాద్భివ్యం । ఇ
 గోంహిరణ్యంజై త్రాయావిశతాంమాగ్ స్వాహా ॥ హిరణ్యయేదం ।
 సర్వాదివృణనాఽపితాసాహం ధనంజయం । సర్వాస్సమృద్ధీ
 త్రాయాహిరణ్యస్మిన్ సమాహితాస్సాహా ॥ హిరణ్యయేదం ।
 సమమహాగోహిరణ్యస్య పితృవనాచుగ్రభైవం । తంమాహి
 రణ్యవర్చనంపూరుషుప్రియం కురుస్వాహా ॥ హిరణ్యయేదం ।
 ప్రియంసూదేవేషుకురుప్రియం మాబ్రహ్మణోకురు । ప్రియంవిశ్వే
 సూదేవేషు ప్రియగోంరాజసుసూకురుస్వాహా ॥ హిరణ్యయేదం ।

౫ యాతిరశ్చినివద్యనేహం విధరణి ఇతి । తాంతాస్మృతస్యధారయా
యతేనగంరాధనీమహగ్నస్వాహా ॥ సగం రాధన్యా ఇదంసమము ।

౬ సగంరాధన్యదేవ్యస్వాహా ॥ సగంరాధన్యదేవ్యా ఇదం ॥

౭ ప్రసాధన్యదేవ్యస్వాహా ॥ ప్రసాధన్యదేవ్యా ఇదంసమము ॥

౮ సంక్రాజం చవిరాజం చాభిక్రిర్యాచనోగ్నపే ॥ లక్ష్మీరాష్ట్రస్య
యాముభేరయామానగంసృజామసిస్వాహా ॥ లక్ష్మ్యాఇదంసమము ॥

ఇత్యష్టాభ్యాహుర్హుత్వా ఇల్లనిమిది హోమములనుచేసి పోగు
లనురిసి ॥ ఇద్ధనన్నహనం జయాది ప్రతివద్యతే = సరిషేచనాంతం
కృత్వా ॥ 'ఇద్ధనన్నహనాని' మొదలు ఉత్తర పరిషేచనము వరకు
హోత్రము చేసి ॥

నూ, ఏతాభిరేవ డక్షిణ
గర్జితబద్ధిత, ఏతాభిఃసవ్యే
సస్వాహాకరః ॥

ఏవముత్తరైర్యథాలింగం,

పై ౮ మంత్రములచేతనే ౧ పోగు
కుడిచేవికి కట్టుకొనవలెను. ఈ ౮ మం
త్రములచేతనే ౨ వ పోగు ఎడమచేవికి
గట్టుకొనవలెను. ఆయుష్యం వర్చస్యం =
మానగం సృజామసి. ౬, ౭ మంత్రము
లుగాక మిగిలినవి స్వాహాకారము లేకుం
డగ జెప్పవలెను.

పోగులను ధరించినట్లే క్రింది మంత్ర
ములచేత, మంత్రాలింగముల ననుసరించి
పూలదండ మొదలగు నాగు నువ్వులను
ధరించుచుండవలెను.

ప్రజ్ఞాశ్రితిః || "శుభిరేతరః" అను ఋక్కుచేత పూజదండః
 శరస్సుర ధరించవలెను.

మం॥ శుభిరేతరః ఆరోహణోభయంతీ ముఖం మమ | ముఖగోపీ మమ
 భయభూయాగ్ సంపదగంతురు | యామాహరజ్జమదగ్ని శ్రద్ధా
 యైకానూయాన్వై | ఇమాంతా మపిన హ్యేహంభగేనననా
 ర్చన || బధ్నాతి ||

సూ॥ అంజనం } కిందిమంత్రముచే గాట్టుక బెట్టుకొనవలెను.

మం॥ యదాంజనం త్రైకకుదంజారగం హి మువతడివరి | తేనవామాం
 జేతేజినే వర్చినే బలాయచ | మయి వర్వరపూరుషం మయి వర్వర
 వర్చనం మయి వర్వరభేషజం మయి వర్వర ఆయుషం |

త్రైకకుదేనాక్షే (అనగా త్రైకకుత్తను వర్వర సంబంధమైన గా
 ట్టుకను గెందు నేత్రముల నొక్కమారే ధరించవలెను)

సూ॥ ఆనగ్నానేక్షణం } కింది మంత్రముచెప్పి అద్దము చూచుకొ
 వలెను.

మం॥ యస్మేవర్చః సరాగతమాత్మానమువతిష్ఠతి | ఇదం తత్పుసరాదీన

దీర్ఘాయుత్వాయవర్చినే ||

సూ॥ ఉపాసహా } కింది మంత్రముచెప్పి చెప్పుల కంటి నొక్క
 యుగవల్ || } మారుగా తొడుగుకొనవలెను.

మం॥ ప్రతిష్ఠే | స్థాదేవతానాం మామానంతాప్తం ||

నూ॥ ఛత్రాంత్రము } గొడుగు నమంత్రముగ వట్టుకొని క్రింది
నూదాయ॥ } మంత్రము చెప్పవలెను.

మ॥ ప్రదావతేశ్వరణమసి బ్రహ్మణశ్చదిర్వశ్వజనవ్య ఛాయాపిసర్వతో
మాపాహే॥

నూ॥ తత్తానమభి } తనః సీదవచ్చునట్లు గొడుగు నువయోగింప
చ్చాదయతి॥ } వలెను.

దండమితి॥ } క్రిందిమంత్రముచెప్పి వెదురుకట్టను పట్టు వలెను

మ॥ జేవన్యత్యావరితుః పృథ్వీశ్చిహ్నోర్భావసంభ్యం పూజ్ఞాహస్తాభ్యా
మూదదే ద్విధతోనధా యేంద్రస్య నశోసి వార్త్రక్కుశ్చర్మకు

భనయత్పావంతన్నివాగయతి॥

నూ॥ వాచరయచ్చత్యా నక్షత్రధర్మః ఉదితేషునక్షత్రే
షు ప్రాచీనుదీచింవాదిశము

వనిష్క-మ్యాగం రేగార్థర్థే క్రింది మంత్రమును చెప్పుచు దిక్కునకు
స దిశముపస్థాయ॥ మొక్కువలెను.

మ॥ దేవీష్వరుర్వీరు రుణాశ్చిహ్నోత నిశ్చేదేవాన అహవీరయధ్వం॥

నూ॥ ఉత్తరేణనత్రాక్షణి } ఈలాగుననే క్రింది యర్థర్చనను తె
చంద్రితునటులి॥ } వ్రాయు నక్షత్రములకు చంద్రునకు

ప్రమొక్కవలెను.

మ॥ మూలమునకు పరిజయోమాతనాభిర్మాత్రా మద్విషతే సోమ
గానదే॥

సూ॥ ఛత్రాంతాస్త్రీ } గొడుగు నమంత్రముగ వట్టుకొని క్రింది
నూదాయ॥ } మంత్రము చెప్పవలెను.

మం॥ ప్రజావతేశ్వరణమసి బ్రహ్మణశ్శనిర్విశ్వజనవ్య ఛాయాసీవర్వతా
మాపాహే॥

సూ॥ ఆత్మానమభి } తన నీడవచ్చునట్లు గొడుగు నువయోగింప
చ్ఛాదయతి॥ } వలెను.

దండయతి॥ } క్రిందిమంత్రముచెప్పి వెదురుకట్టను వట్టు నవలెను

మం॥ కేవల్యత్వానరితుః ప్రవేశ్యోర్భావలభ్యం పూజ్ఞాహస్తీభ్యా
మూర్ధనే ద్వివర్ణాభధాయేంద్రస్య వజ్రాసి వార్త్రక్కుశ్చర్మకు
భవయత్వానంతర్నివాశయతి॥

సూ॥ వాచయచ్చత్వా } నక్షత్రదర్శన మగువరకు నూనమును
నక్షత్రభ్యః గుడిలేమనక్షత్రే } బూని నక్షత్రములు కనుబడిన చిమ్మకు
ను ప్రాచీనుదీచీంవాదిశము } తూర్పునకుగాని యుతరమునకుగాని వెల్లి
వనిస్క-మ్యాగ్ రోగార్ధర్థే } క్రింది మంత్రమును జెప్పించి చుక్కనకు
నదిశముపన్నాయ॥ } మొక్కినవలెను.

మం॥ దేవీష్టమర్వీరు దురాశ్చతోత నిశ్వేదేవాన ఆహవీరయధ్వం॥

సూ॥ ఉత్తరేణనత్రాక్షణి } తులాగుననే క్రింది యర్థర్చను తె
చంద్రీకునయతి॥ } పూచు నక్షత్రములకు చంద్రునకు
} మొక్కినవలెను.

మం॥ సూర్యోన్మీల ప్రియమామారనాభిర్మారణా మద్విషతే పామ
గానసి॥

పాణి గ్రహ లాహి

(వధువును జేవట్టుట)

సీ. పెండ్లికి ముందుగాఁ బెందిరిపీటయు
 నుపవీతమును పల్లె ముదకపాఠ్య
 నారికేళంబు గంధంబు గండపుఁజెక్క
 వరజీరకము వర వస్త్రయుగము
 పాలుపెరు గిడ్డంబు బండికాఁడియుఁ దేనె
 జ్యోతులు తలఁద్రాలు యోక్తమొకఁడు
 గన్యకు వస్త్రముల్ కంకణాల్ పున్నెలు
 పైఁడిబందెంబు గవ్రంపుదండ

గీ. లును బ్రధానహోమమునకు , మునుపులాజ
 కట్ట మల్లఁడు భరియించుఁ , గాక మట్టి
 యలును లాజలు పురిసన్ని , వలు సమచ్చు
 మంగళాయత్తు కిన్లకా , మదికిఁ దండ్రీ॥

వరో మంగళస్నానం కృత్వా } పెండ్లికూతురు మంగళస్నాన
 పూర్వమేవ వధూం మంగళస్నానము చేసి గోరిఖజచేయుమండగా
 నం శారయితా॥ } వరుడు మంగళస్నానము చేసి.

వధూనారదముగఁ జూచుచు కుండగాఁ

మం॥ దేవీం వాచమజనయంత దేవాస్తాం విశ్వయానాః పశవోవదన్తి॥

సానోమం ద్రేవిమూర్తం దాహనాధేయర్షాన్మృగం పశుప్తులెతు॥

అయం ముపహరన్తు ముపహరన్తోఽను॥ ౩౫

ఈ మంత్రమునకు సరస్వతీని పూజించి పెండ్లివీటమీన కూర్చుని పురోహితుని ఘటపదాన మీసవలెను.

సభాయనమః । ఓం కేశవాయనామోఽయశ్శివో నామయాహ
భ్యాం=ప్రీత్యర్థం పాణిగ్రహణార్థం తర్మకరిష్యమాణః-పుణ్యాహం
వాచయిత్వా

ఏవం ప్రీత్యర్థం కన్యావర
ణార్థంవరాన్ ప్రేషయిష్యే
నూ. సుహృద స్సమితే
తాస్మంత్రవతో వరాస్సహ
ణుయాత్

నామ దగిన కన్యక సన్న్వేషించుట
కుట్టిములను పంపుచున్నాను.

మిత్రులు మంచిహృదయము గల
వారును తనమతమున కలిసిన మతము
గలవారును ఉభయవక్షజ్ఞమును గో
రువారును వేదవేత్తలును ఆలోచనా
ర్థులైన పెండ్లిమాటలాడు బ్రాహ్మణు
లను కన్యావమీషమునకు పంపవలెను.

“మదర్థంకన్యాం వృణోధ్యం”

‘నానిమిత్రము కన్యను వరింపుడు’

* అని వారికి మార్గవ్యయ్యము నుద్దేశించి యథాశక్తి హిరణ్య
ముచ్చటాచారము దీనినే కన్యావరణమునకును.

“ఇతి చతురోవరాన్
ప్రేషయతి”
నూ॥ తానాది శా
ద్యాభ్యా మభినుంత్రే
యేతే

ఈలాగునని నలుగురు వరులను పంప
వలెను.
వారిని ముదటి రెండురుకులచేతభి
మంత్రించవలెను. అనగా వారినుద్దేశించి
చెప్పి వారిపై సక్షతములుజల్లుటాచారము.

నూ॥ ప్రసంగ్మంతాభియసానస్య సక్షతేవ శేభీర్వరాన్ లభిషు
ప్రసీదతి । అస్మాకమింద్ర ఉభయంజాతీషతి యత్సమ్యక్స్యాంధ సోబు

గోధరి అన్యథా ముచపస్పాతు... సుభిన్నభావో యా

యం నమర్యమానంధ గోనోనిసీయాత్పుంస్త్వగ్ంసుయమమస్య నేమా

శామవసుంశ్రే శ్రీ } అ...నం అను మంత్రముల కస్పామ
కన్యాదాతారం గత్యా } వారు కన్యాదాతామ నమోపితి పను...
బృవోతి } వం...
...చేసెను.

మం॥ అనుమామ పరిమావ మగనాడు సరికపం

దురుదిరం రద్విషదోభ్యదిశామ్యహం | అనుమావారంపరిపయంగం శకు

సర్యదశాకునం | మృగస్యశృతమక్షయా రద్విషదోభ్యది శామ్యహం |

అరాతే అగ్నిరస్తావరాత్పరశురస్తు నివా...త్వాభిరతువ్యస్తి శేనుపర

స్వతే స్వస్తి పేస్తువనస్వతే | సమశ్చక్రదేవవ్రాత్య నమోద్రాత్య శ

క్రతదే | గోమమసిసమస్తే అస్తుమయాహిగ్ం సీస్సిగ్ంసీవరిపక్షాని

మస్తే అస్తుమామహిగ్ంసీ | ఉద్ధాతే వేక్షున నామాగాయతే అమోహ

తృప్తవనవనేషుశగ్ంసని | స్వస్తి... ప్రతిపయమచభామ

చతుస్సగంపర్యంతం గోమో గ్య మృధా భవతి

కాశ్యచ నతస్సరన్తే భువనా... యప్రపరాన్విత కాశ్యపప

గోగ్రస్య శేళవశర్మశా పక్షి | గోత్రస్య నాటామగ...
ర్మణావాత్తాయ | కాశ్యచ = గో... మాధవశర్మణాపుత్రాయ |

కాశ్యప = గోత్రోద్భవా యు గోవింద శిర్షణివరాయః చతుస్సాగర
 సంకల్పము గోత్రోద్భవాభ్యుత్థం భవతు | వాసిష్ఠమతానామ గోత్ర
 స్వత్రోద్భవమేయ ప్రవరాస్వతి కౌండిన్యనగోత్రస్వపిష్టశర్మణానామ్
 వాసిష్ఠ = గోత్రస్వ మధురూదనశర్మణాపాత్రం | వాసిష్ఠ = గోత్రస్వత్ర
 విగ్రహశర్మణాపుత్రం | వాసిష్ఠ = గోత్రోద్భవాం లక్ష్మీనామ్నాం కన్యా

ధర్మకార్యముల నిమిత్తము సంకల్పము
 నృణామహే!

వృక్షభంజనం | రిస్మైదాస్యా
 మాత ప్రతిబూయాత్
 (ఏవంత్రిః)

కృతార్థావయవిరి వర
 మా వేదయేయః

సంకల్పమునాయమ్య = ధ
 సంకల్పమునాయమ్య = ధ
 సంకల్పమునాయమ్య = ధ

సంకల్పమునాయమ్య = ధ
 సంకల్పమునాయమ్య = ధ
 సంకల్పమునాయమ్య = ధ

ధర్మకార్యముల నిమిత్తము సంకల్పము
 ము నిమిత్తము వరించున్నాము (ఇట్టి
 వరుసటిట్టి కన్యనని వెనుక కన్యయను)
 వరిపుడు, అరని కొర కిచ్చుచున్నా
 ను, అనిదార మారువలుకవలెను. ఇట్లు
 భయప్రవరలున్ను వ్రతి వచనమువల్ల
 మూడుసార్లు చెప్పవలెను.

మేము కృతార్థులమైతిమి (కన్యను
 నిశ్చయించి వచ్చితిమి) అని వరునితో
 నాబ్రాహ్మణులు చెప్పవలెను.

వరుడు సంకల్పముచేసి ధర్మకార్య
 ముల నిమిత్తమున్ను సంకల్పమునిమిత్త
 మున్ను స్త్రీని పెండ్లాడుచున్నాను.

తిరుగా సంకల్పముచేసి నానివా
 హంగమన రెండవయజ్ఞ పవిత్రమునుధరిం
 చుచున్నాను. ఇదికన్యాదారలు వేయట
 కూడకలదు.

కృతార్థావయవిరి
 దాంతాప్రాణానా
 యమ్య = రుం

ఉపవీరమును ధరించి అచమనముచేయవలెను.
 కన్యాదార అచమనముచేసి సంకల్పము
 చేసి మహాసంకల్పము చెప్పవలెను.

చతుస్సాగర సంకల్పము గోత్రోద్భవాభ్యుత్థం భవతు | వాసిష్ఠమతానామ గోత్ర
 స్వత్రోద్భవమేయ ప్రవరాస్వతి కౌండిన్యనగోత్రస్వపిష్టశర్మణానామ్
 వాసిష్ఠ = గోత్రస్వ మధురూదనశర్మణాపాత్రం | వాసిష్ఠ = గోత్రస్వత్ర
 విగ్రహశర్మణాపుత్రం | వాసిష్ఠ = గోత్రోద్భవాం లక్ష్మీనామ్నాం కన్యా

నాన్నే పురుషాయ శాశ్వతే
నహస్య కోటి యుగ ధారితే
నమః ।

శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వ
రూపవర ఆమీగంధాః అలం
కారార్థ ఇమే అక్షరః ।

సంరక్షతాః సకలారాధనై
శ్శోభనమస్తు ।

శ్లోకన్యాం కనక సంపన్నాం
కనకా భరణైర్యుతాం । దా
న్యామివిష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మ
లోక దీపయా ।

కన్యే మమాగ్రతో భూ
యాః కన్యే మేదేవి పార్శ్వ
యోః । కన్యేమసర్వతోభూ
యాస్తద్విదానా నోమోక్ష మా
పుయోం ।

విశ్వంభర స్సర్వ భూతా
స్సాక్షిణ్య స్సర్వదేవతాః । క
న్యామిమాం ప్రదాన్యామి వి
గ్నిగౌతారణ్యువై ॥

లు గలదేవునకు నమస్కార మున్నది
అనేకనామములుగల్గి శాశ్వత పురుషు
డై అనేక యుగధర్మములను నిరర్థక
నిక నమస్కారము అని యాశ్చర్యము
చెప్పుచు పాదములను కడుగవలెను.

శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వరూపుడగు
నోనరుగా ఇవి సుగంధ ద్రవ్యములు
(గంధం) అలంకారమునిమిత్తముగా
తములు (అని అక్షరలు)

ఇవియున్నియునాశీరహితములగుగా
ఈయువచారములచేతశుభమగుగాక
ఈక్రింది శ్లోకముల ద్వారా వలించవలెను.

హిరణ్యముతో కూడుకొన్నట్టివి
స్వర్ణభరణములతో కూడినట్టివి
కన్యను నాబ్రహ్మలోక నివాసముగొర
విష్ణు స్వరూపుడవైన నీకొనకుచున్నాను.

ఓచిన్న దానామామెదురనంకినీరల్లి
చేదోడు వాదోడుగా నుండుదానపు
బాలికా నాకు నమస్త కిశ్రామలను
యుచుంటిని అట్టినిన్ను దానముచేసి మ
క్షము నందదలచితిని.

శ్రీనిష్ఠువును, నమస్త భూతములు
బ్రహ్మాదిదేవతలున్న నాక్షిగా విష్ణు
వనిలు తెరించునిమిత్తము ఈ కన్యార
ము చేయుచున్నాను.

కన్యాం నామ సంకల్పితా
 క్ష్యం మిశ్రాయ మిశ్రయ
 యతోహం ప్రియచ్ఛామి ధ
 ర్మకామార్థసిద్ధయే ।

అలంకారములతో కూడినట్టిన్ని శాంతి
 స్వభావము గల యీశస్యను నిశ్చల
 చిత్తముతో బుద్ధిమంతుడై సత్త్వవర్తకు
 డైన వరునకు ధర్మకామార్థములు సిద్ధిం
 చునిమ్మి మిచ్చుచున్నాను.

చతుస్సగరవర్ణంతం గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభం భవతు

వాసిష్ఠమైత్రావరుణ = విష్ణుశర్మణోనప్త్రీం । వాసిష్ఠ = మధు
 నూదన శర్మణః పౌత్రీం । వాసిష్ఠ = త్రివిక్రమ శర్మణః పుత్రీం వాసి
 ష్ఠ = గోతోద్భవాం లక్ష్మీనామ్నీం కన్యాం ।

చతుస్సగరవర్ణంతం గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభం భవతు

కాశ్యపావత్సర = కేశవశర్మణోనప్త్రీం కాశ్యపా = నారాయణ
 శర్మణః పౌత్రీయ । కాశ్యపా = మాధవ శర్మణః పుత్రాయ । కాశ్య
 పా = గోతోద్భవాయ గోవిందశర్మణేవరాయ ।

తుభ్యంప్రణామహర్షికర్మ
 భ్యః ప్రతిపాదయామి - ఇతి
 న్యాముదకపూర్వందద్యాదీం

నీకు సంతానాదుల కుపయోగించు
 కొరకు వప్పగింత చేయుచున్నాను. అని
 కన్యయొక్క - దోయిట నవక్షిణ చందన
 ఫల తాంబూలవశ్శుచి ఉదకధారణో నా
 దోసిటిని వరుని దోయిట నుంచవలెను.

వ్యస్తీతిప్రతివచనం

వరుడు 'వ్యస్తి'యని, యీ దిగువ మం
 త్రములు చెప్పవలెను.

మం॥ దేవస్యత్వా సవితుఃప్రసవేశ్వినో రాహుభ్యం పూర్ణో
 హస్తాభ్యం పృథ్వీష్టమిరాజాత్వా వరుణోనయతుదేవి దక్షిణేప్రహ
 రేయే కన్యాం । శేనామృతత్వమశ్యాం । వయోదాత్రే మయోమహ్య

మిమి ప్రతిగ్రహితే | ఏ ఇదియన్మిమిదాత్ | కామః కామాయ
 కామాదాత్ | కామః ప్రతిగ్రహితే | కామగ్ం వముద్రమావిశ |
 కామూర్వ ప్రతిగ్రహితే | కామరతే | ఏమలేకామదక్షిణా | ఉరావ
 స్వంగీరసః ప్రతిగ్రహితే |

కన్యాదాన సామగ్ర్యార్థం
 యథాశక్తి దక్షిణాం తుభ్య
 మహం సంప్రదదేనమమి |

కన్యాదాన సిద్ధికొఱకు నా శక్తికొ
 లది దక్షిణ నిచ్చుచున్నాను.

దాతాధర్మార్థకామేషు
 త్వయైషా నాతి చరితవ్యా
 వరః | నాతిచరామి తత్రై
 వ కన్యాస్తే వరో వివాహ
 వేదికాయా మగ్నిప్రతిష్ఠా
 పనం కుర్యాత్ |

పుణ్యకార్యములయందును అదాయ
 వ్యయముల యందును కోర్కెలయందు
 ను యీ చిన్నదాని నతిక్రమించి చేయవ
 ద్దని దాతయనవలెను. సంహారేక చేయనని
 వరుడు, ప్రతి కన్యనటనేయుంది వరుడు
 వాహికాగ్నిని నిశ్చయించిన కుండమందు.
 అగ్నిప్రతిష్ఠాపనచేయవలెను అదియెట్లనగా

ప్రాగానాయమ్య=ప్రీత్య
 ర్థం= సకల శ్రౌతస్మార్త నిత్య
 కర్మానుష్ఠానాధికార సిద్ధ్యర్థం
 గృహ్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం క
 రిష్యే | యజ్ఞాత్మాగ్ని స్థాపనం

సమస్త మైన శ్రౌతస్మార్త కర్మలు
 స్మార్త కర్మలు నిత్యకర్మలను జేయు సర్వ
 తకొఱకు గృహస్థుచేయదగిన యగ్నిని
 ప్రతిష్ఠించుచున్నాను.

ప్రాచీః పూర్వం = అగ్ని
 మిథ్యా |

అని సంకల్పించి స్థండిలో శ్రేణునము
 ద అగ్నిమిథ్యావరకు చేసి మరల యథా
 స్థానమునకు రావలెను.

(నిరసాధువర్గము) గాని
ప్రాణనాయమ్య మయ్యుక్తి
యమాణ. కన్యాదానాం గ
ర్వన నరం మధుపర్కణ
పూజయిష్యే!

కూర్పం ప్రయచ్చగి!

నూ. యత్రాస్తా అవచి
తిం గర్వంతి తత్కూర్ప ఉ
పవిశతి॥

యథాపురస్తాత్!

మరి రాష్ట్రభృదస్యాచా

ర్యానందీమార్త్యద్యోషం॥

మరి రాష్ట్రభృదసినంమా

దానందీమార్త్యద్యోషం॥

మరి రాష్ట్రభృదస్యధివ

ర్యానందీమార్త్యద్యోషం॥

నూ. అపఃపాద్యా ఇతి
దాతాసాహ॥

అపఃపాద్యా

నూ॥ సంపత్తి రయాభి
మంత్రి॥

గినునాని మధుపర్కము. నిరసాధు
సంకల్పముచేసి ననుచేయుచున్న కన్యా
దానాంగనుగుటచేత వరుని మధుపర్క
మను పూజావిధానముగా పూజించు
చున్నాను.

దాతకూర్పనాననముగా వరుని కు
త్తర్రాగ్రముగా నీచువలెను.

ఏకహమిదీ స్నానమును మధుప
ర్కపూజచేయుచునో అక్కడదాత యి
చ్చినకూర్పమీద కూర్చుండవలెను.

ఉపనయనమునో నాచార్యుడు మం
త్రియుక ముగా కూర్చొనినట్లే.

వరుడికుంఠ్రమును చెప్పితిర్రాగి
మైన కూర్పమీద పశ్చిమాభిముఖుడై
కూర్చుండవలెను.

అని శ్మత్రియుదును,

ఇట్లు వైశ్యుడున్న యిదిరకులప
డైన ప్రభువును చెప్పవలెను.

తరువార దాతఉదకము తచ్చి ఈఉ
దకములు పాదప్రత్యక్షనార్హములు అన
వలెను.

వరుడు ముందుమంత్రిముచే సభిముం
త్రిగము చేయవలెను.

మం॥ అపఃపాదావనే బస్త్రిప్రపంచం నాశయంతుమే । అస్మిన్ కుశే॥

హృవర్చస్వేసాని॥

నగా॥ దక్షిణా పాదః పూర్వం
 గోచర్మగాయత్రయచ్ఛేత్ ॥
 సూ॥ సవ్యగ్ం గోచర్మయ ॥

కుడికాలు ముందుగ (బ్రాహ్మణులకు) న దారికియవలెను.
 దారిసూదుడై సహా నిడచు
 కాలు ముందీయవలెను.

సూ॥ స్త్రీ గోచర్మయ - యుగళాదులతో ననగా॥

నగా॥ ప్రక్షాళయితార మువ
 స్పృశ్యాచామేత్ ॥

కాళ్లుకడుగుదారను చేతితో
 తాకుచు పిమ్మట నాచమించవలెను.

(సూత్ర)కారులు చెప్పలేదు గనుక రాజనకును వైశ్యునకును
 పాదప్రక్షాళనమే లేదని సుదర్శనాచార్యులు చెప్పుచున్నారు. కొండకు
 కుడియెడమ వరకువారి కక్కరలేదు గనుక సూత్రము చెప్పలేదని యిం
 దురు. నందిగమైనాదానికాచారమునే యవలంబించునది.)

ఉత్తరేణ యజమాన్
 త్కాశం ప్రతిర్థిన్మృశేత్ ॥

పిమ్మట క్రిందియజమ్మచేత వరుడు
 తన హృదయమును ముట్టుకొనవలెను.

మం॥ ముముమహోమముయతో మయ్యాంద్రియం వీర్యం॥

అపడవస్పృశ్య॥
 సూ॥ కూర్పాభ్యాం వ
 రిగృహ్య దాతామృగ్మయే
 నార్హణీయా అవధితిప్రాహ॥

ఉదకము ముట్టుకొనవలెను.
 అడుగున పై నను రెండుకూర్ప
 లతో పట్టుకొని పువ్వులు అక్షరలు సుద
 కముతో కూడిన మృగ్మయపాత్రతోదా
 రలర్ఘ్యము నిమిర మైన యుదకములు
 అని పలుకవలెను.

అర్చితరేయశ్చరేయశ్చ
 పరః ఉత్తరయాభిముం
 త్కృత్ ॥

వరుడు క్రిందిమంత్రముచే నాయుద
 కముల నభిమంత్రించవలెను.

మూ॥ అపిపాదావచే బస్త్వీషంఠం నాశయంతుమే । అస్మిన్ కుశే॥

హృదయవ్యసాని॥

నూ॥ కక్షేణా పాదం పూర్వం
 హృదయాయత్యుత్తేన
 మూ॥ నవ్యగ్ం తూద్రాయ॥

కుడికాలు ముందుగ బ్రాహ్మ
 ఋషే న దారికీయవలెను.
 దారిశూద్రుడై సహా నిద్ర
 కాలు ముందీయవలెను.

నూ॥ ప్రత్యక్షయితార మువ
 స్పృహ్యాచాపేత్ ।

కాళ్లుకడుగుదారెను చేతితో
 తాకుచు పిమ్మట నాచమించవలెను.

(సూత్ర)కారులు చెప్పలేదు గనుక రాజనకును వైశ్యునకును
 పాదప్రక్షాళనమే లేదని సుదర్శనాచార్యులు చెప్పుచున్నారు. కొందరు
 కుడియొడను పరీక్షవారి కక్కరలేదు గనుక సూత్రము చెప్పలేదని యం
 దురు. సందిగ్ధమైనదానికాచారమునే యవలంబించునది.)

ఉచి శీత యజమా॥
 హృదయం ప్రత్యర్థిన్యశేత్ ।

పిమ్మట శీర్ణియజమాన్సచేత వరుడు
 తన హృదయమును ముట్టుకొనవలెను.

॥ ముముమహోమ ముయతో మయ్యాంద్రియం వీర్యం॥

అపిపాదస్పృశ్య॥
 నూ॥ కూర్పాభ్యాం ప
 రిక్షవ్యా దాతామృగ్మయే
 నార్హణీయా అవధిరిప్రాహ॥

ఉదకము ముట్టుకొనవలెను.
 అదుగున పైనను రెండుకూర్ప
 లతో పట్టుకొని పువ్వులు అక్షరలు నుడ
 కముతో కూడిన మృగ్మయపాత్రలోదా
 రెలర్యము నిమిర మైన యుదకములు
 అని పలుకవలెను.

అర్చితం దేవదేవతానాం

నూ॥ ఉత్తరయాభిమం
 త్యో॥

వరుడు శీర్ణిమంత్రేణుచే నాయుడ
 కముల నభిమంత్రించవలెను.

మం॥ అమాగన్ యశసావర్చసానగం పృథవయసాతేజసాచ । తమ్మా

ప్రియం ప్రజానాం కుర్వధివతిం వశూనాం॥

సూ॥ అంజలావేదేశ
అనీయమాన ఉత్తరం య
జ్ఞపీఠం॥

తన దోసిలిలోని యుదకములలో కొం
తభాగము దారయించగా వరుడు ముం
దు యజస్సును జపముచేయనలెను.

మం॥ నిరాజోదోహోసినిరాజోదోహామసీయ సుమనద్వ్యాయనిగాద॥

సూ॥ శేవం పురస్తాన్ని
నీయమాన ముత్తరయాఽ
ను మంత్రయతే॥

తనదోసిల నుంచగా మిగిలిన యు
దకమును తనముందర నేలమీద దార
యించగా వరుడు ముందుమంత్రము
చెప్పచు నభిమంత్రిగా చేయవలెను.

మం॥ సముద్రం వాప్రహీగోమిసావం యోనిమసిగచ్ఛత । అద్విర్యః పృ

జయాభూయాసం మావరానేదిమర్తయ॥

సూ॥ దధిమధ్వతి నగం
సృజ్యకాగం స్యేనవర్షీయసా
ఽపిధాయ కూర్చభ్యాం పరి
గృహ్య దాతా 'మధువర్క'
ఇతిప్రాహ॥

పెరుగు తేనె యీరెంటిని ఒకపాత్ర
యందుకలిపి దానికంటె పెద్దదైన కంచు
పాత్రచేత కప్పి రెంచుకూర్చులచేత నదు
గునను పైనను వట్టుకొని 'మధువర్కము'
అని దార యనవలెను.

సూ॥ త్రివృతమేకే
ఘృతంచ॥

కొందరు మధువర్కమునకు తేనెను
లనియు మూడవదిఘృతమునియుచందురు.

సూ॥ పాఞ్చ మేకేధానా
స్సక్తుగ్ శచ్చ॥

మరికొందరు వేపుడుబియ్యము, సేల
పిండియును, కూడ కలసి యైవందురు.

మం॥ అమాగన్ యశసావర్చసానగం నృజవయసాతేజసాచ । రమ్మా

ప్రియం వ్రజానాం కుర్వధివతిం వశూనాం॥

సూ॥ అంజలావేదేశ
అనీయమాన ఉత్తరం య
జ్ఞశీల్॥

తన దోసిలిలోని యుదకములలో కొం
తభాగము దాతయుంచగా వరుడు ము
దు యజ్ఞస్సును జపముచేయవలెను.

మం॥ విరాజోదోహోసివిరాజోదోహమానీయ నుమవద్యాయవిగాజ॥

సూ॥ శేవం పురస్తాన్ని
నీయమాన ముత్తరయాఽ
న మంత్రయతే॥

తనదోసిల నుంచగా మిగిలిన యు
దకమును తనయుండర నేలమీద దాత
యుంచగా వరుడు ముందుమంత్రము
చెప్పుచు నభిమంత్రణ చేయవలెను.

మం॥ సముద్రం వాప్రహీణోమిస్వాం యోనిమపిగచ్ఛత । అద్భిస్రాః పృ

జయాభూయానం మావరానేదిమర్షయ॥

సూ॥ దధిమధ్వతి నగం
నృజ్యకాగ్ం స్వేనవర్షీయసా
ఽపిథాయ కూర్చభ్యాం పరి
గృహ్య దాతా 'మధువర్క'
ఇతిప్రాహ॥

పెరుగు తేన యీరెంటిని ఒకచాత్ర
యందుకలిపి దానికంట పెద్దదైన కంచు
చాత్రచేత కట్టి రెండుకూర్చలచేత నదు
గునను పైనను వట్టుకొని 'మధువర్కము'
అని దాత యనవలెను.

సూ॥ త్రివృతమేకే
ఘృతంచ॥

కొందరు మధువర్కమునకు తేనెనువ్వు
లనియు మూడవవిఘృతిననియునంచుదు.

సూ॥ పాప్త మేకేధానా
స్సక్తూగ్ శ్చ॥

మరికొందరు వేపుపవియ్యము, పేల
పిండియును, కూడ కలసి యైసందురు.

అనుబంధములు

అనుబంధములు

|| అనుబంధములు ||

అనుబంధములు

అనుబంధములు

అనుబంధములు } అనుబంధములు

అనుబంధములు } అనుబంధములు

అనుబంధములు } అనుబంధములు

అనుబంధములు

అనుబంధములు } అనుబంధములు

మంగళాక్షరములు.

శ్లో॥ శ్రీ భద్రాచల దివ్యభవ్య కళర ప్రోత్తుంగ సోహంతే
నిత్య శ్రీమతి సుందరముని మయే సింహాసనే భానురే । స్వాసీనస్సహ
సీతయా ముదితయా వామాం కవిశాంతయా । శ్రీరామః పరిపూర్ణళా
శ్వరసుఖా కుర్యా దిమా దంపతీ ॥

శ్రీమద్రక్షిరీట మందరతర శ్రీతాండవాదంబరజ్జాశ్రీరంగన్న
భద్రాచలంబలలితస్వానందనుందస్మితః । కర్ణ శ్రీకర చారుకుండలముగీ
భలతపోలఘాశ్రీరామః పరిపూర్ణళాశ్వరసుఖా కుర్యాదిమా దంపతీ ॥

విమృద్ధాః భగద్భగద్విలసిత ప్రోద్దామదామావమ శ్రీహేమాం
బ విస్మరతకటకనర్కల్యాణ దామోజ్జ్వలః । తాంబూలద్విగుణాదుగా
ధరముగీ శ్రీవిశ్వనమ్మాహస్థాశ్రీరామః పరిపూర్ణళాశ్వరసుఖా కుర్యాది
మాదంపతీ ॥

నూ. న్యాయం దృష్ట్యై } వరుడు రాను పెండ్లికుమార్తెనుమా
ర్పింపఁగా బడిన ॥ } చి క్రిందియుక్కును బసించవలెను.

ను॥ అభ్యర్థిత్వేన వరుణావతిత్వేన బృహస్పతే । ఇంద్రా
భ్యర్థిత్వేన లక్ష్మ్యంతామనైవ సవిరస్సువ ॥

నూ॥ దృష్ట్యైవ చతుషీ
తననగోహరతి ।
చతుర్థ్యా సమీక్షేత ॥

వధువు నొక్కమాటుమాది యూ
రకొనవలెను.

నాలనయుక్కుచెప్పి వధూదృష్టియం
దు రిసదృష్టిని ప్రసరింపజేయవలెను.

మం॥ అఘోరచక్షురపరిఘ్నై ధి శివావతిభ్యస్తు మహాస్త్వై
 రాచ్చః । శివనూర్దైవకామాస్యనాశన్నోభవద్వివక్షేకం చతుష్పదే ।

కృతస్యాగాయామా

(వధూవరులిద్దఱు నంకల్పించి.)

“అవాభ్యాం కర్మాణి కర్త
 వ్యాని ప్రజాశ్చోర్పావయిత
 వ్యాః” (వధూవరా నంకల్ప
 యతః)

అంగుష్ఠే నావమధ్య ము
 యాదాంగుళ్యాదర్శగ్ం సం
 గృహ్యోత్త రేణ యజ్ఞేషా ర
 స్యాభ్యవోరంతరగ్ం సంమృ
 త్యవ్రాచీనం నిరస్యేత్ ।

మం॥ ఇదమహం యాత్వ
 యవతిఘ్నై లక్ష్మీస్తా నిర్ది
 శామి ॥

సూ॥ ప్రాప్తేనిమిత్త ఉత్త
 రాం జపేత్ ॥

మనమిద్దరమును పుణ్య కార్యముల
 జేయుదము. వంశానమును బడయు
 ము. అని దంపతులనవలెను. వధుడు నా
 కుతోదకములను వధూ హస్తమునకు
 విడువవలెను.

వధువున కభిముఖుడై బాటప్రదే
 తోను తింగరపు వ్రేలితోను అగ్నిము
 త్రిందికుందునట్లు దర్శనువట్టి ‘ఇదమహం’
 అను మంత్రమును జెప్పి అచిష్ణదాన
 కనులామ్మల నడుమను వ్రేచీగముగ
 తుడిచి వడముల దర్శనుపారవేయవలెను.

ఈమంత్రాంతముం దాదర్శను పార
 వేసి యుదకమును ముట్టుకొనవలెను.

కారణము తల్పస్థించినప్పుడు (అనగా
 వధువుగాని తల్పంబంధులుగాని వియోగ
 భేదముచే కన్నీరు నించినప్పుడు) క్రింది
 మంత్రమును జపించవలెను.

మం॥ జీవాగ్రంతుదంతి విమయంతే అధ్వరేదీర్ఘామను ప్రసీతందీధి
యర్షరః । నానుంపిర్భూయ ఇదగంసమేరేమయః పరిభ్యోజనయః

పరివ్యతే ।

నూ॥ యుగ్మాన్నమవేర
స్థంశ్రవతత రయాఽద్యుః
ప్రహిణుమాత్ ।

నరిసంఖ్యగలిగి తన కార్యమందు
దృష్టికలిగిన వేదవేత్తలైన బ్రాహ్మ
ణులను క్రింది మంత్రముచెప్పి స్లక్షా
తు నభిషేకించుట గుదకము నిమిత్తము
జంపవలెను.

మం॥ పృథ్విత్రూర్ముదచంత్యావప్తైబ్రహ్మణాన్నపనగం
పారంతు । అవీరఘ్నరుదచంత్యావః ।

నూ॥ ఉత రేణయజమా
రస్యాశ్శిరసి దర్భేణ్వంసిధాయః ।

క్రింది యజస్సు చెప్పి అదిన్న
దాని శిరస్సుమీద దర్భలచే చుట్టిన
కడియము నుంచవలెను.

మం॥ అర్యమో అగ్నింపరియంతుక్షి ప్రంచగిత్యంతాగ్ శ్వశ్రో
దేవరాశ్చ ।

నూ॥ తస్మిన్నుతరయా
దక్షిణం యుగచ్ఛద్రం ప్రతి
ష్ఠాప్య ।

అకడియమం దుత్తరమంత్రముచెప్పి
బండికాడియుక్క దక్షిణపుతలను (రం
దు తొలలున్నచో కొనది) ఉంచవలెను.

మం॥ ఖేననః ఖేరథః ఖేయగేస్య శచీవతే । అపాలామింద్రిత్రః
పూర్వ్యకరహ్నర్యవచానం ।

మూ॥ శ్రీసువర్ణము
అమృతముగా

అర్చింపబడుచు బంగారమును శ్రీ
ముఖ్యముగా ఉంది పట్టుకొనవలెను.

మం॥ శంలేహిరణ్యగం నముశంతా వశ్యంతే మేధీభవతుశం
యగస్యశ్రద్ధా । శంత అపశ్యుతపవిత్రాభవం త్వధావశ్యాతన్వగం నగం
స్పృశన్వ ।

నూ॥ ఉత్తరాధిః పంచధి । శ్రీదియైదు ముంతిముఖ్యముగా
స్నానవయితా ।

మం॥ హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః పావకాః ప్రచక్షియన్ హిరణ్య
ద్యమాపః । శతంపవిత్రావిరితాశ్చ సుతాభీష్టాదేవస్సనితాభావతుః ।
హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః పావకాయాసుచారిః శత్యపాయావ్యగ్నాః । యా
అగ్నిం గర్భందధిరేసువర్ణాస్తాన అవశ్యగ్ స్యానాభవంతు । యానాగం
రాజావిరుదాయాతి మధ్యవశ్యాన్వరే అవవశ్యంజనానాం । యాఅగ్నిం
గర్భందధిరేసువర్ణాస్తాన అవశ్యగ్ స్యానాభవంతు । యాసాందేవాదిన్
గ్వాంతిభయంయాఅంతరిక్షే బహుభానివిస్తాః । యాఅగ్నిం గర్భందధిరే
సువర్ణాస్తాన అవశ్యగ్ స్యానాభవంతు । శివేనత్యాచక్షుషా వశ్యంతా
పశ్యేవయాతన్వోవశ్యుశంతుత్వచంతే । క్షురశ్శురశ్శుచయోయాః పావ
కాస్తాన అవశ్యగ్ స్యానాభవంతు ॥ (అంతేనకృతాన్నవయతి)

సూ: ఇతరయాచారేన } క్రింది మంత్రము చెప్పి వధువునకు
వానివాచాభ్యుదయః } కొత్తచీర కప్పవలెను (అనగా కట్టి
చవలెను)

మ: వరిత్యాగిత్వాగోగిర ఇమాభవంతువిశ్వర: | వృద్ధాయు మ
మవృద్ధయోజస్తాభవంతు జన్తమ: |

భృత్యాచమయ్య	అచమనము చేయించవలెను.
సూ: ఇతరయాచారే	క్రిందిమంత్రమును చెప్పి యోగమును
క్రీడాసన్నహృది	ప్రసాదము వధువు ముందు కట్టవలెను.
	(అ. ముఖము కట్టవలెను.)

మ: ఆహసానాసామననంబ్రహ్మం సాభాగ్యంతమాం | అగ్నే
రస్తువ్రతాభూత్వా నన్న హేమనుశ్యలామకం |

(ఇతరేణ నాభి నిష్క్ర రక్తగ్రంథిం కృత్వావ్రదక్షి ణం వర్యూహ్య దక్షిణేవసా భిమవస్థావయతి) :	అద్భుత సుతరమున వీటముడిచేసి వ్రేలక్షిణముగా (బాద్ధుమీదనుడి) జ రిపి అద్భుతకు దక్షిణమున అముడియుం దున్నట్లు చేయవలెను.
--	---

ఇది మొదలు (అధై నాముర్తయ) అను పాణిగ్రహణమునకు
ఆపస్తంబులు చెప్పినను అచార వాస్తవమగుటవల్లను ఇతరస్మృతిసిద్ధ
మగుటవల్లను క్రిమముగా చేయదలచినాము.

రెండు వల్లెరములతో తెచ్చిన లలబ్రాలవియ్యమునూద మంగళ
సూక్తిమునుంచి పూజించి ముగ్ధములగు కంఠముల వృద్ధివశేన
విస్మృత వధువున కభిముఖుడై క్రింద ప్లేకమును జగువుచు రెండుమూల
ములును ఏమాడనే ముగ్ధు వేయవలెను.

సూ. ఉత్తరయామాతేన } క్రింది మంత్రముచెప్పి. వధువునకు
సావాచ్యవ్య. } కొత్తచీర కప్పవలెను (అనగా కట్టించవలెను)

మం. వరిత్యాగిత్వగోగిర ఇయాభవంతువిశ్వరః । వృద్ధాయ మ
సువృద్ధయోజస్తాభవంతు జన్తయః ।

భృత్యాచమయ్య	అచమనము చేయించవలెను.
సూ. ఉత్తరయామో	క్రిందిమంత్రమును చెప్పి యోగమును
క్రీడాసన్నహ్యరిః	త్రాసును వధువు యొక్క కట్టవలెను.
	(అభిముఖుడై కట్టవలెను.)

మం. అహసానాసామననంబ్రాగ్ం సాభాగ్యంతరీమాం । అగ్నే
రస్తుప్రతాభూత్వా నన్న హ్యేనుశ్చలాయకం ।

(ఉత్తరేణ నాభి నిష్ఠ ర్యగ్రంధిం శృత్యావ్రదక్షి ణం వయోహ్య దక్షిణేవనా భిమవస్థావయతి) :	బాహున గుత్తరమున వీటయుడివిగేసి వ్రేవీగముగా (బాహుమీదనుడి) జ రిపి బాహునకు దక్షిణమున అముడియుం దున్ను చేయవలెను.
---	---

ఇది మొదలు (అధై నాముత్తరయా) అను పాణిగ్రహణమునకు
అనంతములు చెప్పునను అచార ప్రాప్తమగుటవల్లను ఇతరస్మృతిసిద్ధ
మగుటవల్లను క్రిమముగా చేయదగిదియే.

రెండు వల్లెరములతో తెచ్చిన తలబ్రాలబియ్యముమీద మంగళ
సూక్తిములుంచి పూజించి ముష్టేసువుల కంఠముల వృంధింపజేసిన
విస్మృత వధువున కభిముఖుడై క్రి. శ్లోకమును జరుపుచు రెండుమాత్ర
ములును ఏమాడనే ముల్లు వేయవలెను.

మం. అహసానాసామననంబ్రాగ్ం సాభాగ్యంతరీమాం । అగ్నే
రస్తుప్రతాభూత్వా నన్న హ్యేనుశ్చలాయకం ।

శ్లో॥ మాంగళ్యరంతుచా
నేన మనుచీవనహేతుచా। కు
లేబద్ధామిసుభగేశ్వరివశేన
దశ్శతం ॥ మాంగళ్యధారణ
ముహూర్తస్సముహూర్తోస్తు
తతతస్త్రిక్షతాకోపగంతు
ర్యాత్ ॥ వరః। వయసావధ్యం
జలావుషసీ ర్య ద్వస్తందులా
నోవ్యద్విరభిఘాతయతి ॥ వ
రాంజలావస్యః కుర్యాదేవం
వధ్వంజలేరుపరిస్థావ్య ॥

నాదేవనముకడు సుకృత యీ మంగళ
మూత్రమును నీ కంఠమున గట్టుచున్నా
ను. ఓ నుండరీ ! నీవు మారెండు బ్రతు
కుము. అని ముడులకు కుంకుమ పూయ
వలెను.

పిమ్మట తలబ్రాం బోయించవలెను.
ఎట్లైనగా, వరుడు పాలతో వధువు దో
యిట నభిఘరించి రెండుసార్లు తండుల
ములుంచి రెండుసార్లు పై నభిఘరించ
వలెను. వధువునకు చేసినట్లే మరియొకరు
వరుని దోసిటికి చేయవలెను. పిమ్మట
వధువు దోసిటిపై వ తన దోసిటిమంచి
యీకింద జెప్పబోవు నాశీర్వాద్యముల
ను, అనువాకమును చెప్పవలెను.

॥ పిలాగస్మారయంతు బహుదేయంచాస్తు । పుణ్యం నర్థరాగం
శాంతిరస్తు । పుష్టిరస్తు । తుష్టిరస్తు । వృద్ధిరన్వవిఘ్నమస్తు । ఆయుష్య
మస్త్యోగ్యమస్తు । వృద్ధిరేవంకర్మాస్తు । కర్మనన్యున్ధిరస్తు । దంపత్యో
న్ముగ్రహీత నతత్రేనహసోమనకిరేమేరాగం శాంతిరస్తు ॥

మం॥ ప్రజాపతిస్త్రియాంయశః । ముష్కయోరదధార్థవం ।
శామవ్యర్చిప్తిమానందం । రస్యాగ్నే భాజయేహమా । మౌషఃప్రమాద
అనందః । ముష్కయోర్నిహితస్సపః । వృక్షేనశామవ్య ర్చస్యాశి ।
దక్షిణానాంవృత్తిగ్రహీ । మనసస్పృత మాహుతిం । నాచస్సర్వమశీ
మహి ॥ వజ్రానాగం రూపమన్నవ్య । యశస్త్రిశ్శయరాంసుయి । య

భావమహానా శక్తివక్తా స్థానమహానా । యథా స్థిత్యుక్తా శక్తి వాక్యం
 ప్రాప్త్యుక్తా । ఏవం భావస్య శక్తివాక్యం । యజ్ఞస్య శాస్త్రం । యోగం ।
 విద్యా శాస్త్రస్థిత్యుక్తా । తథేతి వాయురాహతన్ । హంజేత శక్త్యం చ
 దామో । అదిత్యస్థిత్యుక్తా । అస్మిన్నస్థిత్యుక్తా । యోగం

జన్య దక్షిణాం

అన్యోన్యగ్ం శిరసిరందు లారోవణం కుర్యాత్ ।	} ఒకరిశిరమున నొక రీక్రిందజెప్పబోవు రీతిగా తలబ్రా) యంచుకొనవలెను.
పూర్వం వరోవధావశ్యిరసి ప్రాప్తయేత్ ।	
	} నొలిపారి నరుడు ముందు వధువు శిరమున నీమంత్రముజెప్పి యుంచవలెను.

మం॥ ప్రజామేకామః సమృద్ధ్యతాం॥

[నే గోరుచున్నసంతానము వృద్ధి యగుగాక !]

ద్వితీయవర్యాయే వరిస్య శిరసి పూర్వం॥	} రెండవసారి ముందు వధువు నరుని శిరమున నీమంత్రముజెప్పి యుంచవలెను.

మం॥ వశవోమేకామః సమృద్ధ్యతాం॥

[నా కిష్టమైన పాడిపంటలు సమృద్ధ మగుగాక!]

తృతీయవర్యాయే వధావ శిరసి పూర్వం॥	} మూడవసారి వధూశిరమున ముం దుంచవలెను.

మం॥ యజ్ఞోమేకామః సమృద్ధ్యతాం॥

[నా కిష్టమైనత్యాగము సమృద్ధ మగుగాక !]

[illegible]

[५००]

[illegible][illegible]

వాచం వ్యర్థమ్ | తస్యనే త్రియమాణస్య నిర్వహిదేవయజ్ఞాను
 ధర్మాహం | అహమ్ వైతామం శాస్త్రమ్ || బ్రహ్మగ్రంథ ముహూర్తస్సు
 ముహూర్తోఽస్మై తతస్సంకల్ప్య = తరువాత సంకల్పము చేసి.

పాణిగ్రహణం గత్వేన
 అనయోః రక్షోర్థం రక్షోబం
 ధం కరపీఠమ్
 పూజం కృత్వా

పాణిగ్రహణంగ మగుటచేత మం
 యిద్దరిసంరక్షణమునకు రక్షలను గట్ట
 చున్నాను.
 పూజ చేసి,

మం॥ విశ్వేత్సాతే = బంధవే॥

} వరునిచేతి కీ మంత్రముచెప్పింది పు
 రోహితుడు కట్టవలెను.

మం॥ బృహత్సా = రక్షవధౌ
 వామకరే బధ్నాతి॥

} వరు డీమంత్రమును జెప్పుచు వధూ
 వామహస్తమున గట్టవలెను.

రక్షోబంధనముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్మై॥

నూ॥ అట్లే వామస్త రయా
 దక్షిణేహస్తే గృహీత్వాఽగ్నిని
 భ్యాసీయ తూర్ణం దక్షిణహస్తే
 గృహీత్వా॥

పిమ్మట నీచిన్నదానిని టడిచేతి
 నో పట్టుకొని ముందు మంగ్రము చె
 వ్వుచు గృహీయగ్ని కభిముఖముగా తి
 సుకురావలెను.

శ్రీ : గృహస్థగృహస్థులు ముగిసినవారైనందున విద్యమాపదాన్ని

అచమ్య-శ్రీమాన్మోర్యః నానుభేయోహం మమోపాత్త దురిత
క్షయ ద్వారాశ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం॥

ఈ సూత్రముగా చేపట్టిన వధువుతో
కూడ వివాహమునకు ముఖ్యముగా చే
యదగిన హోమమును చేయుచున్నాను.
అని సంకల్పించి భూర్భువస్సువరో''మ
దలు దిర్భాన్యగ్నోస్తే ర్య॥ వరికు చేసి క్రింది
విధమున వాత్రాసాదన చేయవలెను.

య(కాని) స్థాపనలే - -
- - - వాట ప్రయోగములే.

మొదటివరుసలో వధువుయొక్క దో
సిరి, నృకుక్కు, నృశము, నాబ్యస్థాలియు
ను, రెండవవరుసలో పోక్షుణపాత్రితో
కూడ పూర్వపాత్రియును, మూడవవరు
సలో నిధ్మము, కాడిపలము, (శమ్యలు)
పేలములు, రాయియు, నాసాదన చేయ
వలెను.

వధూమాన్తమో స్వామి
ప్రక్షణ నవనవమూర్తువాని
కనోతి॥

అవ్యభిచారిణ్యం
నాని కృత్యా

ఇథ్యంచ వివ్రవ్యన పు
శ్రీణ పాణినాత్రిః ప్రక్షతి॥
శేషముత్థిచ్య పునః పూర
యిత్వా ప్రక్షణేం దక్షిణ
తోనిధాయ॥

పూర్ణపాత్రీమాదాయా
అపరేగాగ్నిం పవిత్రాం న
ర్వతే పాత్రే అవతసీయ ఉద
గగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం
త్రిదక్షుయ నమంత్రాస్త
ర్వతోవృత్తరేగాగ్నిం దక్షే
షు సాదయిత్వా దర్భః ప్ర
చ్ఛాద్య॥

వధూమాన్తమో స్వామి ప్రక్షణ
ములతోనూ అపాదములు, ప్రక్ష
మూ, కామట, సామమట, మూతము.

పవిత్రము నేర్చుట మొదలు ఆసాదః
చేసి పాత్రలను ప్రక్షాట వరి, వెను
కటికి మునుపటివలెనా.

ఇథ్యమును కుండ విప్పవలెను. ప్రా
గగ్రమున పవిత్రముతో నూడిన చేతితో
ప్రక్షణే పాత్రీయందలి యుదకమును
మూడుసార్లు పాత్రీలమీద పోక్షించ
వలెను. మిగిలిన యుదకము నుత రము
నా చిమ్ము తిరుగ నుదకముతో నిండించి
ఆప్రక్షణే పాత్రను దక్షిణమున పరిస్తర
ణలకు నెలుపలనుంచవలెను.

పూర్ణపాత్రీమాదా పవిత్రము నుత
రమున మంచి ముట్టికి వడనుటకు
ప్రక్షణముగా నీమగ్నాని పరిష్కరణ
మూలం పప్పునీ దాచియు మదకము
నక్షరిలు నుంచి ఉత్తరాగ్రమైన పవిత్ర
మునేత (ప్రక్షణేపాత్రీయందు వలెనే)
మూడుసార్లు గంటి పవిత్రముతో సహిత
మాపాగ్నిను ముఖవాకలవటకు పెట్టి
అగ్ని పరిష్కరమున పాత్రాసాదవన దర్భ
లకు దక్షిణమున గుండర్భలనుపరిచి దా
నియందుంచి ౮ దర్భలచే కప్పవలెను.

ఇతరశత్రువంధి మనవ
హృద్యోత్తరతః పాంచమ్య
శం సంకరమాఘాయతి.

ఇంద్రా యేదం నః అథా
భ్య భాగజ హోతి॥

మం॥ అగ్నేయే నావహా॥

సోమాయ నావహా॥

నూ॥ అథ నామాదితో ద్వా
భ్యా మభిమంత్రయేతః

(మృదయశ్శినుంత్వ)

మం॥ సోమః ప్రథమావివిదేగంధర్వో వివిద ఉత్తరః । తృతీయో అగ్ని
ష్టేవతిసురీయస్తే మనుష్యజాః॥

మం॥ సోమోదదద్ధం ధర్వామగంధర్వోదదదగ్నేయో రయించపుత్రాగ్
శ్చాదాదగ్నిర్మహ్యమథో ఇమాం॥

నూ॥ అథాస్త్వై దక్షిణేన
నీచాహస్తేన దక్షిణ ముత్త
నగ్ం హస్తం గృహ్ణాయాత్॥

రెండవ పరిధిసంధియందు ప్రారంభ
ముచేసి ఈశాన్యమూలను ఐమూలగా
నడతెగనిధారగా హోమము చేయవలెను.

పిమ్మట వెంటనే ఆద్యభాగములను
२ హోమముల చేయవలెను.

అగ్నేయ ఇదం నమమ.

సోమాయేదం నమమ.

(మొదటి దగ్గిలో నీశాన్యముననురెం
డవది యాగ్నేయమునను చేయవలెను.)

పిమ్మట ఈ చిన్నదానిని (హృదయ
మును) అనువాకముయొక్క మొదటి
రెండుమంత్రములచే నభిమంత్రించవలెను
ఈక్రియనభిముఖుడై చేయుటచారము.

పిమ్మట యా చిన్నదాని
యొక్క తిరగవేసిన కుడిచేతిని వ
గుడు తన బోర్లించిన కుడిచేతితో
సంబంధింపవలెను.

యదికామయేత స్త్రీశేవ
అవయే యమిర్యం గుభీశన
గృహ్లాయాత్.

యదికామయేత పుగం
సవవజనయే యమిర్యం గువృ
మేవ॥

సాధీవాం గువృశుభీవలో
సూని గృహ్లాతి॥

గృహ్లామిత ఇత్యేతాభిశ్చ
తస్యభి॥

స్త్రీ న తానముతే కనవలెనని కోరిన
యదికామయేత పుగం మాత్రమే వృద్ధి
కొనవలెను.

పురుష సంతతినే కనవలెనని కోరిన
చో బాటననేగిరిని మాత్రమే.

అనిని బాటననేగిరి లోనుములు పి
యదికామయేత పుగం మాత్రమే వృద్ధి
కొనవలెను.

కింది స్త్రీలు ముత్రములు చెప్పి కొ
ననే చేయి స్వీకరించవలెను.

మ॥ గృహ్లామితే సుప్రజాస్త్వాహస్తం మయావర్యాజరదస్తి
ర్యధానః । భగోఅర్యమాసవితాపురం ధిమ్మహ్యం త్వదుర్గార్హవత్యా
యదేవా॥

మ॥ తేహపూర్వేజనానాయత్ర పూర్వవహోహితాః । మూర్ధ
న్వాన్ యత్రసాధ్రవః పూర్వోదేవేభ్య ఆరవత్॥

మ॥ సరస్వతి ప్రేదమవసుధగే వాచినీవతి । తాంత్రావిశ్వేన్య
భూతస్య ప్రగాయామన్యగృత॥

మ॥ యవగృహ్లాశస్సర్వాది శోనువలెనని॥ । కిందిగృహ్లా
రంమృతస్య త్వమస్మననంక్యం తుల్యై యస్య (గమనం)

సమస్తా అంగీకరణం అనుష్ఠాపిస్తే తలక్రియలు క్రమేణ జరుగవలెను

సూ॥ అథ నా ముత శాన్తిః
 గాన్ధీని విజ్ఞేతం వదాప్రాచీ
 ముదీచీ వాదిత మభిప్రకమ
 లలి (ఏకమిషభి) సభేతి
 సమే పదేదవతి॥

విమృశ్య గాన్ధీని గాన్ధీని అగ్ని శా
 రిమున పుష్టికలితా సాన్ధ్యనగిగాని ఉ
 త్తరిమునగుగాని 'ఏకమిషే' అను నేడు
 వాక్యములనే నేడమగులు నడిచింది
 ఏడవ యాదుగులో 'సఖానప వదాభవ'
 ముదీలు పుష్టిముస్యనే నరిమి చాతు
 స్వరిములో నడుచు బసముచేయవలెను

మం॥ ఏకమిషేవిష్ణుస్తా వస్తేతు । ద్వేషార్థేవిష్ణుస్తా వస్తేతు । త్రిణ
 వ్రాతాయ విష్ణుస్తా వస్తేతు । చత్వారిమామౌధవాయ విష్ణుస్తా వస్తేతు
 పంచవశుభ్యో విష్ణుస్తా వస్తేతు । షడ్వతుభ్యో విష్ణుస్తా వస్తేతు సప్త
 సప్తభ్యోహాత్రాభ్యో విష్ణుస్తా వస్తేతు॥

మం॥ సఖానప వదాభవసఖాయానప వదాబభావనభ్యం తేగమ
 యగ్ం సఖ్యతే మాయోవగ్ం సఖ్యతే మాయోస్తా సమయావపం
 తిల్పచ సానంప్రియాగోద్భిష్టానుమసస్యహంసా । ఇషమూర్జమభి పంప
 సానా సన్నామనాగ్ంసీసంవ్రతాసముచితాన్యాకరంసాత్వమస్యమూహ
 మమూహమస్మిసార్యంద్యారహంవృధివీర్వగ్ంకేతోహగ్ంకేతోభృత్త్వం
 మనోహమస్మివాక్త్వగ్ం సామాహమస్మిక్త్వగ్ం సామామను వ్ర
 తాభనపుగ్ంసేపుత్రాయవేద సేపుత్రాయవేద సపహిసూన్మతే॥

మూ॥ ప్రాప్త్యానంతరం బ్ర
హ్మణం ప్రవక్ష్యామి మగ్నం
కృత్య యథాగ్ధాన ముచ
విశ్యాన్వారభ్యయాముస్త రా
అవసరీకాహారి॥

హామములు ముగించి బ్రహ్మ
బ్రహ్మణును ప్రవక్ష్యామి మగ్న
పరిపల మత్తకవకుమగా కూర్చు
వధువు రెనను నెగిరియుండగా ము
దు మంగిములదీ ౧౬ హామములు
చేయవలెను.

మం॥ సోమాయాజనివదేస్వాహా॥ సోమాయాజనివద ఇదం నమమ॥

మం॥ గంధర్వాయా జనివదేస్వాహా॥ గంధర్వాయా జనివద ఇదం॥

మం॥ అగ్నేయేజనివదేస్వాహా॥ అగ్నేయేజనివద ఇదం నమమ॥

మం॥ కన్యలాపిర్యభ్యాయతీపతి లోకమపదీతా మదాస్థస్వాహా॥
వృద్ధ్వనూర్యా యేదం నమమమ ౪

మం॥ ప్రేతోముంచాతినామరస్సుబద్ధామ మురేన్కరత్ । య
ధేయమింద్రమీధ్వస్సుపుత్రానుభగాసతిస్వాహా॥ ఇంద్రాయమీధువ ఇ॥

మం॥ ఇమాంత్వమింద్రమీధ్వస్సుపుత్రాగం సుధగాం కృణు ।
దహిస్యాం పుత్రానాథహిపతి మేకాదశం కృధిస్వాహా॥ ఇంద్రాయ
మీధువ ఇదం నమమ॥ ౬

మం॥ అగ్నిరైతు ప్రథమా దేవతానాగం సోస్యైప్రజాంముం

చతుశ్చక్రపాళాత్ । రదయగ్ం గాజానరుశామ మన్యరాం యథ
యగ్ స్త్రీహత్రమఘన్నరోదాతాన్వహా॥ అగ్నివరుణాభ్యా మిదం నమః

మం॥ ఇమామగ్నిస్త్రాయరాంగార్హవర్యః ప్రజామస్యైసయతు
దీర్ఘమాయుః । అశ్వన్యోవస్తాతీవరామస్తుమాతావశ్రీమానందమభిప్ర
బుధ్యరామియగ్ స్వాహా॥ అగ్నే గృహపతియశః నమః

మం॥ మాతేగృహే నిశిఘ్నోషదధావస్యత్రైత్యస్త్రదర్శ్య స్సంవిశం
తు । మాత్యంవిశిశ్మరతవధిష్ఠాతీవపత్నీవరితాశీరిరాదవశ్యంతీవ్రహ్మగ్ం
సుమనస్య మానాగ్ స్వాహా॥ వృధ్వసూర్యా యేదం నమః

మం॥ ద్యౌస్తే పృథ్వగ్ం రక్షతు వాయుమాదా అశ్వినోచ నవం
ధయంతగ్ం నవితాభిరక్షతు । ఆవాససః పరిధానా దృప్తహస్తరి ర్విశ్వే
దేనా అభిరక్షంతు వశా తాన్వహా॥ ద్యువాయ్యువ్యై నవితౌ బృహస్పరి
విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదం నమః॥

మం॥ అప్రిజస్తాం పౌత్ర మృత్యుం పాస్మాస ముతివాఘం శీర్షక
స్సౌతమివోస్తుచ్యద్విషద్యుః ప్రతిసుందామిపాశగ్ స్వాహా॥ వృధ్వసూ
ర్యా యేదం నమః

१॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

... ದೇವತೆಗಳನ್ನು ವರುಣಾದೇವತೆಗೆ ಸಮಾನಾ||

10. నల్లని గుమ్మరిపూజావందన మొనర్చుచున్న యెవరైనా

పాపములు నశింపజేయునట్లు ప్రార్థనలు చేయుటకును, ననుసరించుటకును ప్రోత్సహించుటకును.

మృత్యువ్యాపిణి॥ వరుణాయేదం నమః॥

03

మరియు అట్లే ఆశీర్వాదములు నిచ్చుచున్నాను.

ప్రశ్న: 1. యుక్తవహ్నితమశ్శశుచానోవిశ్వాద్వేషాగ్ంసివ్రముముగ్ధ్యమ్

అస్సవహా॥ అగ్నివరుణాభ్యామిదం నమః॥

ក្រុម

మ. || సర్వస్వో లగ్నో నమోభవోఽనేదిష్ఠః అస్మాదవసావ్యుష్టః ।

అనుగ్రహించునదిగాకంఠి రాహుపీఠము మృత్యుకగ్గం సుమావనవధి నావహుః

అగ్నే వర. పరభ్య మిదం సమమ్॥

మొదటి ద్విమగ్న అయాన్యయావన్మనసాహితః॥ అయావన్మనావన్మనః

మూహి నే, యానోధహి భవజగ్త్వాహం! అయనేగ్నయ ఇదం! ౧౬

OE.

సూక్ష్మ భావాముల రేఖా
గీ. ఉద్వేగమునా జగ్గనమా
సూక్ష్మ భావాముల రేఖా

విమ్మట నీ చిన్నదానిచేత నగ్ని కు
త్రగమున కుడికాలిలో క్రిందిమంత్రము
చెప్పి జూరిని ద్రోక్కించవలెను.

మం॥ ఇతి శ్రీమదుత్తరమృత్యుశ్చేదన తత్త్వోద్ధృతాధ్యాయః । అభిధిష్యత
స్వతస్సహస్వతస్వతనాయతః॥ శ్లో॥ కన్యదానోపగోదానో లాజుపహమేక్ష
పూర్వోహుతిశ్చేదనమయే తస్మాన్మేవస్వతస్వ

సూ॥ అథాస్యా లాజుల
వృషస్థి ర్య ద్విర్లాటా నోప్యా
నిఘోరయతి ।

అతరువాత నీదిన్న దానియొక్క
సిటియం దువస్థ రణ చేసి నాన్న కిలా
లమరిని అభిషేకించవలెను.

తస్యాస్థిదన్యోపాజానా
వపతిత్యేకే॥ (త్రిర్థమదగ్ని
నాం)

ఇదిన్న దానిని దరుడు పిల్లల
పరి నని కొండరిమతము.

(ఈ కేదిత్పక్షమే ఆచారముగా నున్నది. ఈ హోమమున గూడ
వంచాగ్రేయులు మూడుసార్లు లాజు లుంచువలెను.)

సూ॥ ఆహోతియం నారీతి॥ “ఇయం నారీ” యను మంత్రమును
జెప్పి వరుడే దేవతీర్థముగా హోమము చేయించవలెను. (దేవతీర్థ మన
గా వ్రేళ్ళకొనలనుండి యనుట.)

మం॥ ఇయం నార్యహూతే పల్నాన్యాయవంశికా । నీహ గానం
మేవతిజీవాతుశరదశ్చ తగ్న్ న్యాహ । సభావ ఇదం ననుయ ।

సూ॥ ఉత్త రాభిస్తి శృభిః
ప్రదగ్గిణమగ్నిం శృత్వా
శ్మశానగూహానయతి యథా
పురస్తాత్॥

క్రింది మూడు ఋక్కులచేత నిర్దిష్ట
పద్ధతీగాను చేసి చూర్ణముగా
ని శ్మశానమున వ్రేచవలెను.

మం॥ తుభ్యమగ్రేవర్యవహన్ సూర్యార్కంపనాతునావహ ।

పునః పరిభ్రాజాయాందా అగ్నే ప్రదమా నహ॥

మం॥ పునః పత్ని మగ్నిరదా దాయుమా నహ వర్చసా ।

దీర్ఘాయురన్యాయః పతిస్సపతౌ శరదశ్శరం॥

మం॥ విశ్వతరత్యయావయం ధారాదన్యాయ ఇవ ।

అతిగా హేతుహిద్విషః॥

మం॥ అతిష్ఠేమం = పృథనాయతం॥

మా॥ హోమశోచిత్రర } ముందుమంత్రమును జెప్పి లాజహోమ
యా పునః పరిభ్రమణం॥ } మున్ను, పిమ్మట మునుపటివలెనే ప్రదక్షి
ణము చేయవలెను.

సాన్యాంజలా పువస్తీర్య ద్విర్లాజానోప్యాభిఘారయతి.

మం॥ అర్యమణమ్న దేవం కన్యా అగ్నిమయతత । నశిమాస్త్యో

అధ్వరః ప్రతోముంచాతినాముతమ్న బద్ధామముతస్కరత్వాహ॥ అర్య
మ్న ఇదం నమమ॥

మం॥ తుభ్య మగ్ని - మహి ద్విష॥

మం॥ అతిష్ఠేమం = పృథనాయతం॥

సా॥ పద్వంజలా పువస్తీర్య ద్విర్లాజానోప్యాభిఘారయతి॥

ప్రవేశ హోమమ్

అచమ్య = వీర్యర్థం అనయానవోధయా వధావనహ వివాహ
(శ్రుతిమిత్ర) వేశవనామం గరిష్ఠ్యే । ఉత్తరవరః॥

అగ్నేయవనమాధానా	ప్రజ్వలించజేయుట మొదలు
ద్యాజ్య భాగాం లేనవా	యేదం" తరకు చేరి తనను వధువు కా
రథాయాముత రా అనా	చుండగా ముందు చెప్పగోవు నామాకు
తీర్థం లావణ్యం దేకం...చ	తీర్థయవలెను.

మం॥ అగ్నోష్ఠం మహిషీ గోభిరశ్చై రాయుష్మ తృక్షప్రణయ
స్వర్వత్ । బహిష్వం ప్రజాం జనయంతీ నురత్నేమ మగ్నిగం శరహిమా
స్సవర్యాశ్వాహా॥ అగ్నేయ ఇదం నమమ॥

మం॥ అయమగ్నిగృహపతిస్సవనగం సత్పుష్టివర్ధనః । యథాశ
గస్త్యాభ్యాం దదద్రయిం పుష్టి మథోవ్రజాగ్ స్వాహా॥ అగ్నేయే గృహ
పతయ ఇదం నమమ॥

మం॥ ప్రజాయా అభ్యాం ప్రహవతి ఇంద్రాగ్నీశర్మ యచ్ఛతం
యద్ధవయోర్న ప్రమీయారా ఉధ యోజ్యతాః । ప్రజాస్వాహా॥
ఇంద్రాగ్నిభ్యా మిదం నమమ॥

మం॥ తేనోధూతేన హవిషాయమాప్యాయతాంపునః॥ హయాయా

మనస్సు అవశ్యమగుచు, రోగిభవదంతా నాస్తిహా ఇంద్రాగ్నిభ్యామిదం

మం॥ అభివర్తితం పయనాభిరాప్తిగ్రీవదంతాం రమ్య సమాప్త

పోషసే మనస్సు మనశ్చేత నాస్తిహా । ఇంద్రాగ్నిభ్యామిదం ॥ ౫

మం॥ ఇహి వస్యం మానయోషం పశ్యహాయుర్వ్య శ్చైర్విత్రి

మహ్యేంద్రస్వస్యమేనాస్తిహా॥ ఇంద్రాయేదం నమమ॥ ౬

మం॥ ధృవై ధిపోష్యా మయిమహ్యం తావదాద్భుతాన్పతిః । న
యావత్యోప్రదావతి నంతపశరదశ్యశ్చో నాస్తిహా॥ బృహస్పతయ ఇదం॥

మం॥ తృష్టాదనుమబసయతృష్టాస్యైత్యం వతం । తృష్టాన
హవ్రసానుమాగ్మిదీన్త మాయు కృహోతువాన్ నాస్తిహా॥ తృష్టా ఇదం॥

మం॥ ఇను మేవను ॥ ౭ ॥ తత్వాయామి ॥ ౮ ॥ నిన్వో అ
గ్ని ॥ ౯ ॥ సర్వో అగ్ని ॥ ౧౦ ॥ త్వమగ్నే ॥ ౧౧ ॥

నూ॥ ఇద్ధసన్నహనం బయూది ప్రతిపద్యతే = అహంఘో అభి
వాదయే । ఆచమ్య॥

నూ॥ ఉత్తరయా చ ర్మగ్నవ విశత ఉత్తరో వర॥)	ముందు ఋక్కుచెప్పి ఇదివరకే పరది యుంచిన యెద్దుచర్మముమీద నుత్తరివను దుగా నిద్దరును కూర్చుండవలెను. (చర్మ ను వాడు టాచారములేదు.)
--	---

మం॥ ఇహాగోపః ప్రజాయాధ్యక్షమహా శాస్త్రాభివాహనముః । ఇహాగోపహస్తా

దక్షిణోరామనృపానిషీదను॥

నూ॥ అథాస్యాః పుగ్ధ
స్వా తావపుత్రాయాః పు
త్రమంక ఉత్తర యోప
వేశ్య॥

పిమ్మట బురుషులను మార్త్రమే
కని బిడ్డలాదరును శ్రీమముగా నున్న
ఋగ యిల్లాలి శుమారుని మూడు
మంత్రిము చేప్పి వధూసమీపమున
నూర్చుండ బెట్టవలెను.

మం॥ సోమేనాదిత్య బలిసస్సోమేన పృథివీదృఢా । అథానక్షత్రాణా

మేషాముపస్థేసోమ అధిత॥

నూ॥ తస్మై శ్రీఫలాన్యుత్తి } ముందుఋక్కు చేప్పి ఆరినికి ఫల
శేణ యజమా ప్రదాయ॥ } ప్రదానము చేయవలెను.

మం॥ ప్రస్వస్థః ప్రేయం ప్రజయాభువనే శోచేత్ప్ర॥

నూ॥ ఉత్త రేజపితౄ } క్రింది రెండుఋక్కుల జపించి నక్ష
వాచం యచ్చత ఆనక్షత్రే } త్రదర్శనమగువరకు నాదంపతులు మా
భ్య॥ } నముగా నుండవలెను.

మం॥ ఇహాప్రియం ప్రజయాతే సమృద్ధ్యతామస్మిన్ గృహేగార్హాప
త్యాయజాగృహే । ఏనాపత్యాతన్వగ్ం నగ్ం పృజస్వాధాశీప్రీవిద
ధమావదాసి॥

సమస్త జనములకు సమస్త బుద్ధులకు స్తుతః॥

అంతఃకలమవదేనదక్షిణే శివో వియభాసిని

అంతఃకలమవదేనదక్షిణే శివో వియభాసిని

మ॥ సుమంత్రం యావదామిదాం నామకాండం శాఖాగ్రము

దశామకాండం నివరేణమ్

నూ॥ ఉచితేషు నక్ష
త్రేషుప్రచీనాదీదీంవా
త్తమున నిష్కామ్యా
ర్థభ్యాం యథాలింగం
భివముంధతీంచ దర్శ
యతి॥

నక్షత్రైవర్షవ మనవిమ్మట సుయ్యగా
గాని ఉత్తరముగా గాని బయలుదేరి క్రింద
మార్గిలిగమున్ను పృథ్వీ ముఖము
గిన్నుచేరిను, అందునకు రే వేవమున
మునేరిను నాపరము.

మ॥ ధృవక్షేత్రద్భ్రవయోద్భ్రవమసిద్ధవశిష్టగం । త్వన్నక్షత్రం
గా మేధ్యసి సమాపాహివృగిన్యత॥

మ॥ నవక్షయః పృథగ్గాం కృత్తి కానా మరుంధతీం యథృ
వశాగ్ం హనిన్యః । షట్కృత్తి కాముఖ్యయోగంవహంతీయమస్మాకమే
భర్తవమి॥ శ్లో॥ ౧౮౭

పృథానహోమములో తక్కతక్కిన పూర్ణచాత్రమార్జనములన్ని
యి సుత్తర వధువుగానే చేయవలెను.

(ద్వి॥) తగ్గన్నోష్ఠ మయమగ్నిః పృథాయాగ్ంధూతే హాభివర్షణా
ప్రహవస్తంధృవై భిపోష్యాత్వేష్టాబాయూ మిమం సుపరుణాని తాప్యగామి
భోతగ్నే సత్వకోలగ్నే త్వనుగ్నే ఇతిత్రయోదశ॥

దర్వామువస్తీర్య హవి
జోమధ్యా దంగుష్ఠ పర్వమా
త్రయవదానం తిరశ్చీన మవ
ద్యతి॥

పూర్వార్థా ద్వితీయ మ
నూచీనం పంచావర్తినః పశ్చా
ర్థాత్ తృతీయం॥

అభిఘోర్యహవిః ప్రత్యభి
ఘోరయతి॥

అగ్నిశ్చేవతాస్వాహా కారః
ప్రదాహః అగ్నియేస్వాహా అ
ఘోరనల భేదే కాహోతి అగ్ని
య ఇదం నమమ॥

అపినానకృ దువహార్యక
హుయాన్నతుపూర్వవచ్చతు
రవర్తం పంచావర్తంవా॥

అగ్నిస్వీష్టకృ ద్వితీయః॥ ద
ర్వామువస్తీర్యతిత్ర రార్థాత్స
కృతిస్వీష్ట కృతేనదాయ ద్వి
రభిఘోర్యనహవిః ప్రత్యభిఘో
రయతి॥

దర్వీయం దిశరదర్వీకో నభిఘరించి
హవిస్సుయొక్క మధ్యనుండి బాటనవ్రేలి
పర్వమునకు తగులునంత హవిస్సును చేతి
చేతి నడ్డముత్రిప్పి దర్వీయం దుంచుకొన
వలెను.

అత్రైవరులో మధ్యభాగమునకు రూ
ద్రునుండి రెండువరువదానము త్రయాశ్చే
యులును, నమమభాగమునకు పడమటి
నుండి మూడవరువదానము పంచాశ్చే
యులును చేయవలెను.

అభిఘరించి స్వీష్టకృత్తు నిమిర్త మత్రే
నరులో నభిఘరించవలెను.

దీని కగ్నిశ్చేవత (చతుర్థిచేత) స్వాహా
కారములో హోమము అఘోరములు క
లసినచోట (అనగామధ్యగా చేయవలెను)

అట్లు కాకున్న నొక్కమారు దర్వ
తోహవిస్సునుతీసికొని హోమము చేసిన
ను సరియే ఈ పక్షమం. దుత్ర్యాశ్చేయ
పంచాశ్చేయ భేదమున్న ఉపన్తరణావ
దానధర్మములున్న లేవు.

రెండవది యగ్నికి స్వీష్టకృద్దోమము.
వృక్కునం దువన్తరణతేసి హవిర్మధ్యభా
గమున కుత్తరమునుండి యొక్కమారు
స్వీష్టకృత్తుకొరకు అవదానము చేసుకొని
రెండుసార్లభిఘరించవలెను. స్థాలియం
దభిఘరించనక్కరలేదు.

వక్య దువస్తర గావదాన
ద్విగభిఘారణం మధ్యాత్మ
ర్వస్యావదానం మధ్యహోమః
ఉత్త రాధామత్త రస్యోత్త రాధ
పూర్వాధో అగ్నే యే స్వీష్టకృ
తేస్వాహా । అగ్నే యే స్వీష్ట
కృత ఇదం నమమః ।

దర్వా మువస్తీర్య చర
మధ్యాద్విరవదాయాభిఘార్య
హవిః ప్రత్యభిఘారయతి ।

మం॥ అగ్నే యేస్వాహా =
అగ్నేయ ఇదం నమమః ।

దర్వా మువస్తీర్య ఉత్త
రాధాత్సకృత్స్వీష్ట కృతేవదా
య ద్విరభిఘార్య ।

మం॥ అగ్నే యేస్వీష్టకృతే
స్వాహా = అగ్నే యేస్వీష్టకృత
ఇదం నమమః ॥

ఇథ్థనన్న హనాన్య ద్భిస్స
గ్గస్పృశ్యాగ్నా ప్రహరతి రు
ద్రాయతంతి చరా యేవం ॥

ఉవస్తరణము అవదానము ఒక్కసా
రిన్ని రెండుసార్లు భిఘారమున్ను మొద
టి హోమమునకు హవిస్సులో మధ్యనుం
డి యవదానమున్ను, అగ్నిలో మధ్యగా
హోమమున్ను, రెండవ స్వీష్టకృత్తునకు
హవిర్మధ్యకుత్తరమునుండి యవదానము
అగ్నిలో నీశాన్యమున హోమము చేయ
వలెను. (నూత్రానుసారముగా నింత వ్రా
యవలసివచ్చినది. కాని చేయవలసిన విధా
మును క్లప్తముగా నిట వ్రాసెదను.)

సృక్కుశం దువస్తరణచేరి హవిర్మ
ధ్యనుండి రేగువండంతంత రెండుసార్లుం
చుకొని యభిఘరించి హవిస్సులో నభి
ఘరించవలెను.

మరల సృక్కుశం దభిఘరించి హవి
స్సులో నుత్తరమునుండి మొక్కమారు
స్వీష్టకృత్తునిమిత్త మవదానము జేసుకొని
రెండుమార్లు అభిఘరించవలెను.

ఇథ్థగజ్జవును విప్పి ఉదకముతో తు
డిచి అగ్నియంగు వడవేయవలెను.

అడవి పక్షి శ్రీ యోగి
ప్రసన్న వత్సాసక్తి బహిరక్తా
గర్వహరతి

పాత్రప్రయక్త దర్శన
నిదర్శన మధ్యస్థ స్వే మ
ధ్యమూలే అనక్తి

మూలాంజనే దక్షిణంపా
నిమధః కుర్యాత్ ఏవంత్రి

ఓందిత్యుత మపదాయ
ప్రజ్ఞతం నిధాయపాణిభ్యాం
దర్శ్యం ప్రతిష్ఠాప్య హుత
దేవతా ఉద్దిశ్యాన్న ప్ర
హర్యే

ప్రజాపతయ ఇదం నమమః ఇంద్రాయేనం నమమః అగ్నయ
ఇదం నమమః సోమాయేదం నమమః అగ్నయే స్వప్తకృత ఇదం నమః

అంజలినాత్రిరుద్రుత్య త్ప
గుప్రహరతి త్రిరంగుభ్యాని
ర్ష్య 'ఏతత్ ఏతత్ ఏతత్'
అగ్నిమభిమంత్రిత్య భూమిము
పస్పశేత్

వృక్షశ్రవణముల కంటిలోను హావశ్యము
మును భౌతిక ప్రసిద్ధమును ప్రసన్నమువలె
నమంత్రముగా పాత్రాసాదన దర్శన
కంటించి అప్రసన్నమువలెనే యగ్నియం
దుండవలెను. (వల్లసగా)

పాత్రాసాదన దర్శనములను స్వ
కురుండు నొక వ్రేదక్షిణముగా తు
డిచి వృషమం దాబర్హి స్పృ యొక్క
మధ్యభాగమును మొదళ్ళను నొక్కవలెను
మొదళ్ళను నొక్కవప్పుడు కుడిచేయి
క్రింది కుండవలెను. ఇట్లు మూడుసార్లు
చేయవలెను.

అదర్శనలో నొకదర్శన తీసుకొని
జ్ఞాపకముగా నుంచుకొని రెండుచేతుల
లోను ప్రాగ్గములుగా వృక్కునందుం
చి హుతదేవతలై న వ్రతాపతి ! ఇంద్ర !
అగ్ని ! సోమ ! అగ్నుల నుద్దేశించి అద
ర్శన సన్నియందువేసి యీ క్రిందిత్యాగ
ముల జెప్పవలెను.

దోసిటితో మూడుసార్లు గెంటి
దాచిన దర్శనగ్నిలో వేయవలెను.
మూడుసార్లు తర్జనినిచూపి అగ్ని నభి
నభిమంత్రిగాచేసి భూమిని ముట్టు కొన
వలెను.

మధ్యమపరిధింపప్రప్త్యై
ఇతరాయుగ ప్రత్యహరణ ఉ
త్తరార్ధస్యాగ్రమంగా శూ
పోహతి పరిధీనభిమంత్ర్య

అహారసమిధౌ ప్రహరతి
దర్శ్యమిత రదర్శ్యగ్రమవ
ధాయన్యస్రావేణాభిజహాతి
వసుభ్యో రుద్రేభ్య అదిత్యే
భ్యన్యస్రావభాగేభ్య ఇదం
సమమ. అస్మిన్ప్రకృతేకర్మణి
త్యాది సిద్ధముల రం పరిషే
చనం తతఃప్రతేతా విమో
కోపితేన సర్విష్కృతాబ్రాహ్మ
ణా భజయేత్.

యోస్యాపదితః తస్మాజ్ఞు
వభం దదాతి.

శ్లో. దర్శ్యమనక్త్యగ్ర
మధేతరస్యాం మధ్యం సమూ
లం త్రివిహవివాద్వి.

సత్తే ద్విలియే సకృదేవ
మూలం ద్విలియదర్శ్యమిత
రచ్ఛదర్శ్యం.

పదముటి పరిధి నన్నియందుపడవేసి దక్షి
ణోత్తరపరిధుల నొకవరి పడవేయ నిశ్చ
యించినవాడై ఉత్తరపరిధియొక్క కొన
ను నిప్పులయందు గ్రుచ్చిపరిధుల నభిమం
త్రణము చేయవలెను.

తూర్పుననుండిన యాఘార సమిధుల
నన్నియం దుంచవలెను. సృకన్పించుల
తో నేతిని వట్టుకొని సృక్కునందుసృచా
గ్రమునుంచి ఏకధారగా హోమముచేసి
ఈ సంస్థానహోమభాగార్థులైన అష్ట
వసువులకు ద్వాదశాదిత్యులకున్న ముట్టు
గాక. అనాజ్ఞాతాది ప్రాముశ్చిత్తములు
నుత్తర పరిషేచనము పూర్వము వలెనే
తరువాత పూర్ణపాత్రమూర్జన మొదలగు
నవి సమాప్తి చేసి నేనితో తడిసిన యా
హవిశ్శేషమును బ్రాహ్మణునకు పెట్ట
వలెను.

ఈతని కెవరుపూజ్యులో వారికి వృష
భము నియ్యవలెను.

పాత్రాసాదన దర్భాగ్రములచేనృక్కు
నందుతుడుచుట నృవమందు మధ్యమూ
లములను నొక్కుట మూడుసార్లు గాని
రెండుసార్లుగాని చేయవలెను.

రెండవ పక్షమందు దర్శ్యయందు కొ
స నొక్కమారును ఇతర దర్శ్యయం దొ
క్కమారును చేసినచాలును.

అర్హతానుగ్రహం త్వ
 నాం నివాసాదుర్వ్యం ప్రతిష్ఠా
 పుంసాం పుంసాం నివాసాదుర్వ్యం
 వివాదాదుర్వ్యం వ్యాధ్యై తిర్యగ్
 చోద్యై వ్యాధ్యై తిర్యగ్

అర్హతానుగ్రహం త్వ
 నాం నివాసాదుర్వ్యం ప్రతిష్ఠా
 పుంసాం పుంసాం నివాసాదుర్వ్యం
 వివాదాదుర్వ్యం వ్యాధ్యై తిర్యగ్
 చోద్యై వ్యాధ్యై తిర్యగ్

అర్హతానుగ్రహం త్వ
 నాం నివాసాదుర్వ్యం ప్రతిష్ఠా
 పుంసాం పుంసాం నివాసాదుర్వ్యం
 వివాదాదుర్వ్యం వ్యాధ్యై తిర్యగ్
 చోద్యై వ్యాధ్యై తిర్యగ్

అర్హతానుగ్రహం త్వ
 నాం నివాసాదుర్వ్యం ప్రతిష్ఠా
 పుంసాం పుంసాం నివాసాదుర్వ్యం
 వివాదాదుర్వ్యం వ్యాధ్యై తిర్యగ్
 చోద్యై వ్యాధ్యై తిర్యగ్

క॥ స్థానీపాకమునందు చింత
 స్థానీయు నవదహమై చాటు . చింత దెలిసి ప్ర
 తేననఁ జేసినదియ్యము
 తే॥ అని పుంసాం నివాసాదుర్వ్యం

గంధర్వ స్థావర సర్వ

ప్రాణనాయమ్య = త్యక్తం గంధర్వస్థావరం కరిష్యే॥

స్థానీపాకామార్థ్యం
 గంధర్వస్థావరం, గంధర్వ
 నాటాయ నమః ఇతిపూ
 జాం శృణ్వే॥

స్థానీపాక మునవిమ్మట నొక చండ రునకు
 నూత్రముచు గట్టి ప్రాణప్రతిష్ఠ చేసి పూజించి
 గొండ్లిల్లినను చెప్పి చందములనడుమ నుంచు
 కొని నాటకములు యిచ్చినచో పూజ
 చుచుండవలెను.

శ్లో॥ విశ్వావసాత్రాగంధ
ర్వః పంచరాత్రముః పంచ
అవయవాః ప్రీతియుత్పాద్యః ప
క్షావాం శుభలక్షణః॥

యదహర్భార్యామావహ
నే త్రిరాత్రీ ముఖయా రథ
శ్చయ్యా బ్రహ్మచర్యం బం
లనా వర్జనం చ॥

విశ్వావసం వసు నోగంధర్వా తునీక
లో మూ డహోరాత్రము లీనువయు నా
వహించి యుండి ముమ్మిద్దర సన్మోవ్యప్రీ
తి గలవారిగ జేసి మమ్ము రక్షించును,
నీవు శుభలక్షణములు గలవాడవు.

స్థాలీపాకము ముఖలు మూ డహోరా
త్రములు మూరినవంపను రథశ్చయవహ
య, బ్రహ్మచర్యమును ఉచ్చాకారములే
భోజనము చేయుచుండవలెను.

స మా ప్ర ము.

జ్ఞానానుభవముల వ్యవస్థితములైన గురువు చేష్టనం వాస్తవము
బౌ పా స నం

నూ॥ సాయంప్రాతరత
త్సర్వం హస్తే నేతే అహు
తనంతు తై ర్య వై ర్వాహ
హుమాన్॥

స్థాలీపాకవ ద్దేశతం॥

స్థాలీపాకానంతరము తొమ్మిది గ
డియలకు లోపల సాయమాహుతము
నావలించి కెందుఘంటల క్రితినో
నీ యాహుతవాహులుగులకు వరిలియ్య
ముతో గాని యవలతోగాని చేయు
చుండవలెను.

స్థాలీపాకములో నెడనే యున్నదే
నిగా ముదటివలలోనున్న ముఖ్య
కెండవ దీపాన్యమునను చేయవలెను.

సూర్యార్చనాః పా
నశ్చేతి

ఉభయతః పరిషేచనం
యథాపురస్కారే

ఓం సోమ = ప్రీత్యర్థ
మోపానం మారష్యేతేన
యావత్తవం హోమ్యామిత్యు
భయోనం కల్పః

పునః ప్రాణానాయమ్య =
ప్రీత్యర్థం సాయమాపాననం
తందులై హోమ్యామి

భూర్భువస్సువరో = పూ
ర్వపరిషేచనం కృత్వా

తందులానాదాయ ద్వే
ధావిభజ్య అగ్నేయే స్వాహా
అగ్నేయధిదం నమః॥ అగ్నే
యేస్విష్ట కృతేస్వాహా అగ్నే
యేస్విష్టకృత ఇదం నమః॥
ఉత్తరపరిషేచనం అనేన
సాయమాపాననహోమేన
భగవాన్ సర్వాత్మకః క్రీయా
త్తశ్వరస్సు ప్రీణాతు

స్వస్తి శ్రద్ధాం = అహంభా
అభివాదయే

ప్రాతఃకాలమున మొదటిహోమ
ము సూర్యాయస్వాహా యని చేసి
వలసినదిగా కొందరి మతము. ఈమ
తమ ఆచారమందున్నది.

పూర్వోత్తర పరిషేచనము విడి
చరకు నలెనే.

దోపానచేసిన ప్రాణాభియము
న్నాను. అందువల్ల క్రిందియున్న అభివరము
హోమము చేయుచున్నాను. అది యి
ద్దరును సంకల్పము చేయవలెను.

సాయంకాలము చేయదగిన దోపా
ననమును బియ్యముచేత హోమము
చేయుచున్నాను.

కడుగుడు బియ్యమును తీసి రెండు
చేయుట ప్రేక్ష్యమిద రెండుభాగము
లనుకొని మొదటిది అగ్నికి మధ్యనున్న
రెండివది ఈశాన్యమునకు చేయవలెను.

ఉత్తరపరిషేచనము చేసి
మోపానం హోమముచేత పరిష్కరింప
పై భగవంతుడైన యాత్మకేంద్రునిని
మేము పోషించుము.

స్వస్తి శ్రద్ధాం అహంభా
తియిము చేయవలెను.

నాల్గవదశాబ్దమున సమూహాధిపతి.

— 10 —

... తాతచమ్యుఃప్రీత్యర్థం మమమమారాధ్యః పాణిగ్రహణం గ
 త్యం ... దేవతా బ్రాహ్మణ సమారాధనం కరిష్యే॥ నాందీదేవతా
 స్వస్తిహవా బ్రాహ్మణా॥ అమీగంధాః సుగంధాః ॥ వ్రీ॥ అలంకారార్థా
 త్సమలక్షితా॥ సంత్వయతా॥ ॥ ప్ర॥ సకరాధస్త శిశ్నోధనమస్తు నాందీదేవతా
 స్వస్తిహవా బ్రాహ్మణాః అమృతమస్తు॥ నాందీదేవతా స్సుకీరీతా స్సుప్ర
 సన్నా సరిదాధవంతు॥ ...

హైదరాబాద్

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

అగ్నేయస్థిలీపాతమైన తవాత నా
స్థిలీపాతమైనను మునుకు పూర్వము పూర్వ
మాన్య పచ్చినచో నాపూర్వమాన్యో
జననే ప్రారంభము.

అందుచేత మనస్సామేవ వంచన
 అర్హం ప్రాతఃకాలే కృతప్రా
 నామోదయదేశకాలాసంకీర్త్య
 తదా మనోనాగ్నేయేన స్థాపిత
 తదా మనోనాగ్నేయేన స్థాపిత

పొర్ణమాసియందు అనగా పాద్యము
మొదలు వదునై దవరోజున ప్రారంభ
ననానంతరము ఆచమనముమొదలు సంక
ల్ప మంతయు జేసి పొర్ణమాన్యము సం
బంధించి చేయదగిన అగ్ని దేవతాకష్టమైన
గాఢపాకమును గోవుడదయమున చేయు
చున్నాను.

మః ఉదీప్యంతో విశ్వావహనమసేదామహీత్యా । అన్యాయ
చ్యవ్రఫర్వగ్ం వంజాయాం పర్యాసృజా

ఉదీప్యంతః పరిపరిహ్యేషా విశ్వావసున్న మహాద్భిక్తే । అ
న్యాయచ్యవితృవదం వ్యక్తాగం పతేగాగోనుమారస్యవిధిః

గంధర్వం ప్రహృశ్యశయనాదస్యత్రనిషధాతి పశ్చాన్నవహ ఆచ
మ్య = శ్రీత్యర్థం అనయాసవోధయావధాసహవివాహ శేషజూమం
కరిష్యేతిత్త రోవరః । అగ్నేరువ సమాధానాద్యాజ్యభాగాంతేన్వారక్తా
యా ముత్తరాతహులీహుత్యా । ఏకం ద్వే । త్రిణిచత్యాది, (వంచ)

మః అగ్నేప్రాయశ్చిత్తేత్వందేవానాం ప్రాయశ్చిత్తిరసి బ్రాహ్మ
స్త్వనాథకామః ప్రపద్యేయాస్యాం పరిక్షేతరమాః ప్రహక్ష్మేవశుక్ష్మే
లక్ష్మీక్ష్మే హరక్ష్మే మస్యైతాం శృణోమిస్వాహా । అగ్నయ ఇదం

వాడూప్రాయశ్చిత్తేత్వందేవానాం ప్రాయశ్చిత్తిరసి బ్రాహ్మణ
స్త్వనాథకామః ప్రపద్యేయాస్యాం పరిక్షేతరమాః ప్రహక్ష్మేవశుక్ష్మే
లక్ష్మీక్ష్మే హరక్ష్మే మస్యైతాం శృణోమిస్వాహా । వాయవ ఇదం) ॥

అదిత్యప్రాయశ్చిత్తేత్వందేవానాం ప్రాయశ్చిత్తిరసి బ్రాహ్మణ
స్త్వనాథకామః ప్రపద్యేయాస్యాం పరిక్షేతరమాః ప్రహక్ష్మేవశుక్ష్మే

లక్ష్మీఘ్న చారఘ్న మస్యైతాంకృణోదుస్వాహా॥ అదిత్యాదేదం॥ 3

ప్రజావతేన్రాయశ్చిత్రేత్వం దేవానాం ప్రియశ్చిత్తిరశిబ్రాహ్మ
ణస్తానాథకామః ప్రపద్యేయాస్యాం పతిఘ్నైరనూః ప్రజాఘ్నైరశుఘ్నై
లక్ష్మీఘ్న చారఘ్న మస్యైతాం కృణోదుస్వాహా॥ ప్రజావతయ ఇదం॥

ప్రసవశ్చోపయామశ్చ కాటశ్చార్థవశ్చ ధర్మశ్చ ప్రవీణః
ధగశ్చాంతరిక్షంచ సింధుశ్చ సముద్రశ్చ సరస్వాగ్శ్చ విశ్వవృక్షాశ్చ
యంద్విష్మయశ్చ నోద్యేష్టితమేషాంజం భేదధ్మస్వాహా॥ ప్రసాదిభ్యో
దేవతాభ్య ఇదం నమమ॥

మధుశ్చమాధవశ్చ శుక్రశ్చ శుద్ధిశ్చ సభశ్చ సభస్యచ్చేషశ్చ
ర్జశ్చసహశ్చ సహస్యశ్చ తపశ్చతపస్యశ్చ తేయంద్విష్మయశ్చ నోద్యే
ష్టిత మేషాంజంభేదధ్మస్వాహా॥ మధ్యాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం॥ 4

✓ చిత్రంచ చిత్తిశ్చ కూతంచా కూడిశ్చ ధీతంచా ధీతిశ్చ వి
తంచ విజ్ఞానంచ నామచక్రతుశ్చ దర్శశ్చ పూర్ణమాసశ్చ తేయంద్విష్మ
యశ్చ నోద్యేష్టితమేషాంజంభేదధ్మస్వాహా॥ దిత్తాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం॥
ఇద్ధనన్నహనం జయాది ప్రతిపద్యతే = అహంభో అభివాద
యో॥ అచమ్య॥

నూ॥ అపరేణాగ్నిం పాశ్చీ
మపవేశ్య తస్యాత్మరస్యాద్యశే
పాత్ పాపహారిణి కోంకాం
చతుర్థాభిరానీయ॥

అగ్నిః పతిమట పథిమః తా
ర్పుమూఖముగా తుండుపడి గ్నిః అది
కొంకాం పాపహారిణి మనః లబ్ధిం
చేతితో పుచ్చుకొని ఓంకారము నా
ల్లవదిగా గల పాపహారిణి నుద్ధరిం
చిన పిమ్మట నొక్కమాటచుచు

మం॥ భూస్వాహా । భూస్వాహా । సువస్వాహా । ఓగి స్వాహా ।
సశ్వహమంతే వశ్వదానయతి॥

నూ॥ శేదిత్ప్రతిమంత్రం॥
ఉత్తరాభ్యాం యథానిం
గం విధస్సమీక్ష్య॥

కొందరు ప్రతిమంత్రమునకు నందురు.
క్రింది రెండుమంత్రముల జెప్పి
మంత్రలింగము వనునరించి అనోన్యము
చూచుకొనవలెను.

మం॥ అపశ్యంత్యామససా చేకీతానం పసోజాతం తవసోవిభూతం॥
ఇహప్రజామి హరయిగ్ం రరాణః ప్రజాయస్వ ప్రజయాపుత్రకామ॥
వధూర్వరమీక్షేత॥ వధువు వరుని చూడవలెను.

మం॥ అపశ్యంత్యామససాదీధ్యానాగ్న్వామీం తనూగ్ం ఋతి
మేనాథమానామ్ ఉపమాముచ్చాయవతిర్భూయా॥ ప్రజాయస్వ
ప్రజయాపుత్రకామ॥

వధూర్వరమీక్షేత॥
నూ॥ ఉత్తరయాజుర్యశే
షేణ హృదయ దేశౌ నం
మృజ్య॥

వరుడు వధువును చూడవలెను.
క్రింది ఋక్కుచెప్పి మిగిలిన ఆ
ములో వరు డంగుష్ఠానాదికల ముం
తమ రెండువక్షముల నొక్కమాట
తుడువవలెను.

మం॥ సమంజంతు విశ్వేదేనా స్సమాహృదయానినా । సం
మాతరిశ్వానంధారా సముదేష్టిదిదేష్టునా॥

సూ॥ ఉత్తరాస్తి ప్రాజపిత్యా | క్రింది మూడుముక్కులను బహము
సకృదేవమంత్రః | చేయవలెను.

మం॥ ప్రహవతే తస్వం మేజుషస్వర్వప్త ర్దేవేభి స్సహసామ థ
ద్ర । విశ్వేదేవై రాతి భిన్నగంధరాణః పుగంసాం బహూనాం మాతర
స్యామ॥

ఆనఃప్రజాంజనయతు ప్రహవతిరాజరసాయ సమనక్తవ్యర్థమా
అదుర్మంగలిః పతిలోకమావేశశంసో భవ ద్వివదేశం చతుష్పదే॥

తాం పూషన్ భవతమామేరయ స్వయన్యాం బీజంమనుష్యావ
పంతి, యాసడూడూడశరీవిస్రయాతే యన్యాముశంతః ప్రహరే మశేఫం

సూ॥ శేషగంసమావేశనే } మిగిలిన ఆరోహారుం అనుదానిని
జపేత్ । } సమావేశన కర్మయందు జపించవలెను.

ఆచమ్య-శుభతిథౌ శ్రీమాన్ గోత్రః నామధేయః ధర్మవర్షీ
సమేలోహం । శ్రీ మతఃగోత్రస్యనామధేయస్య ధర్మవర్షీ సమేతస్య
మమోపాత్తదురి తక్షయద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర వీర్యార్థం సమావేశన
జపం కరిష్యే॥

అని సంకల్పముచేసి ఒకవల్సెములో సఫల దక్షిణా యుక్తతాం
బూలము లుంచి యిద్దరును పట్టుకొని క్రిందియను వాకశేషమును
పించవలెను.

మూ ఆరోహణం = శృంగారోదయము

నమావేశన ముహూర్తము ముహూర్తము

అవ్యవై నాభిమార్గయే

ఇతరుల నను దీని నిష్కర దధి
మంత్రిగము చేతువచ్చును.

జై వాద్వా ఋతునమావేశమును గుర్తును చేతువచ్చును.
ఫల మందు "ఆరోహణం" అను ననుచాశ శీషమును అనునది ఏ
మ్మట "విష్ణుగోపిని" మునుగు ననుచాశమును చెప్పవచ్చును.
నూ. కంకణవిమోచనం కుర్యాత్ | కంకణమును విప్పవలెను.

మూ కంకతోన కంకతోధోనతీనకంకతః | ద్వావితివృషేభిన్యా

అద్వైతా అలిస్సర

పుంసంకల్ప మమవివాహంగభూపనాభ్యుదయకం కర్మకరిష్యే
ఆభ్యుదయక బ్రాహ్మణ భోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం
కుభ్యమహం సంప్రదదే నమః ||

దడంగ కర్మణఃపుణ్యాహం వాచయిష్యే సోదకంకిలకం = మా
ర్జనాంతం కుర్యాత్ |

ఏమ్మట నాశీర్వచనముఫల వ్రదానమునుహరి చోరకర్మ-నాంగవేరివి
(తన తాహతుగు దగిర వస్తువును పుచ్చుకొని నేగముగా విడి
చెకు పోవుట.)

శ్లో॥ సంకల్పానంతరం త
త్రముఖ్యకాల ఇతిస్మరః |
హస్తగ్రహణకాలో వాచతు
ర్థ్యాం నిశిమోచయేత్ |

రక్షాబంధనము సంకల్పము కా
గానే కట్టుకొనవలెను. హస్తగ్రహణకాల
మందైనను సరియే | శేషహోమము
కాగానే విప్పవేయవలెను. (ఈరతును
గట్టుకొనుట, శిష్టాచారములన హస్త
గ్రహణకాలమందే బరుగుచున్నది.

శ్లో॥ పూజనీ మధువర్కే
చ కన్యాదానేనై ధవచ కర్మ
స్వినేషువై భార్యం దక్షిణే
నూనవేళయేత్॥

భోజననవా వేనకా
లే ఉషావోలే విశేషతః మధు
వర్కప్రదానము ద్విద్విరాచ
మనం భవేత్॥

యోక్త్రమా వేప్తనే
కాలే భృగోస్సంమార్జన త
థా వధూతందుల నిక్షేపవ
రోవాగుగ దిక్కుఖ॥

కింతు నెవాహికా
జేవపిత్త్యగోత్రం నముంచతి ।
స్వగోత్రా ద్భిన్యత్యే నారీ
త్రమగా త్సప్తమే వదే॥

ప్రధాన హోమేయ
న్యదాదిహోమే । ప్రవేశహో
మేన వివాహశేషే సీమంత
హోమ సువనేచ కర్మణ్యేతే
ఘోషోమేషుచ దక్షిణాస్త్రీ॥

సంస్కార్యః పురు
షోవాపి స్త్రీవా దక్షిణతో
భవేత్ సంస్కారకస్తు సర్వ
త్రైకష్యే దుత్తరతస్సదా॥

వరుని పూజించునప్పుడును మధు
వర్క మిచ్చునప్పుడును కన్యాదాన ము
ప్పుడును దాతభార్య తనకు దక్షిణమున
నుండవలెను.

భోజనానంతరమును వాహనము
దిగినప్పుడును అల్పాహారము తీసినప్పుడు
ను మధువర్కప్రాశనకాలమందును రెం
డసిసార్లారచ మించవలెను.

యోక్త్రము కట్టునప్పుడును
భృగనమ్మార్జన మప్పుడును తలత్రాల్ప
నమయమునను వరుడు వధువున కెదుర
పడమటిముఖముగా నుండవలెను.

పాణిగ్రహణమైనంతమాత్రమున
వధువు తండ్రిగోత్రమును విడువదు. న
ప్రవదియైన పిమ్మట పిత్త్యగోత్రమును వీడి
భర్త్యగోత్రమును పొందును.

ప్రధాన యదృదాదిప్రవేశ శేష
సీమంత పుంసువనహోమములయందు వ
ధువు దక్షిణమున నుండవలెను. (ఆగ్నే
యస్థాలీపాకము వధూసంబంధము గాన
దానియందును దక్షిణవధువే).

సంస్కరింపబడువారు పురుషుడై
నను స్త్రీయైనను దక్షిణమున నుండవలె
ను. సంస్కరించు వా రెప్పుడు నుత్తర
మున నుండవలెను.

స మా ప్త ము

నీలలోహితధారణ ముహూర్త స్థు ముహూర్తాదుః । ఆశ్రమవాసీ
రెండు నీళ్లబిండెల ముందుంచి ఒక నవ్విర్ణాధరణము ఒక రజతాధరణ
మును ఆబిండెలయందు వైచి దంపతుల నిద్దరిని ఒక్కమాడు నీయము
ఆ తీసిన వెస్తువులను పురోహితుడు పుచ్చుకొని యీ క్రింద చెప్పబోవు
మంత్రముతో నాయాధరణముల నంటిన యువకము నాదంపతుల శర
ముల జల్లవలెను. ఇట్లు మూడుసార్లు చేయవలెను.

మం॥ ఇయంవై రజితా । అసాహరిణీ । యద్యుక్తాధరణః ।

అథ్యామేవై సముభయతః పశ్యన్మాతరి । పరుణస్య చాతభిషిచ్యమానహరి
పః । ఇందియంవీర్యంవిరఘ్నన్ । తత్పువర్ణగహరణ్యమభయః । య
ద్యుక్తమంతర్దహరి । ఇందియస్యవీర్యస్యా నిర్హారాయ । శరమాహ
భవతి శరరక్షరః । శరాయుఃపురుషశ్చతేంద్రియః । ఆయుశ్చ్యవేంద్రియే
ప్రతితిష్ఠతి । ఆయుర్వైహరణ్యం । ఆయుష్యా ఏవై సముభ్యతిక్షరంతి
తేజోవై హరణ్యం । తేజస్యా ఏవై సముభ్యతిక్షరంతి । వర్చోవై హర
ణ్యం । వర్చస్యా ఏవై సముభ్యతిక్షరంతి । శరమాసంప్రతితిష్ఠతి ।

మం॥ రక్షోవదేరాన్ ద్వంద్వమింద్రజిత్ జేతావన్యంతే । ద్వం

ద్వం వైమిధుసంతస్మాద్ద్వంద్వోన్మిధువ ప్రజాయతే । ప్రజాత్యైవప్రజా
యతే । ప్రజయావశుభిర్య ఏవం వేదః

ఏమ్మట దండాడింపు, అప్పగింతలు.

లో॥ అష్టవర్ణాధవేర్కన్యా । పుర్రోవర్పారితరామయా ఇదానీం